

**YA:SUKUNU HIDO TABO
MA:TIYUTI
MIYA:TIYA:**

Ya:sukunu Mabu Tawakalubino Mahiloeno Komo

Luk 3.23-38

¹ Ya:su Kelisoko ba: Da:ibidikono eyono gudula, ba:gala Da:ibidiko ba: A:ibalahamakono galane dawala, ba:bene ba:moe ba: Ya:sukunu mabu tawakalubino mahiloeno komola.

² A:ibalahamako tetene tupuimiti Da:ibidiko teta:mo puluhuku, Ya:sukunu mabu tawakalubino komo ba:ma ka:nala —

A:ibalahamakono gudu Aisa:ketela.

Aisa:kekono gudu Ya:ikobotela.

Ya:ikobokono gudu Yudatela, huiyatiya Yudako kapiya kododiya:ha:, ebeno komo nani ekaki eba:go nemedenama:.*

³ Yudakono gugudi netewa ba: Peleseko ba:gala Silako, ibino menoko ba: Ta:imatela.

Pelesekono gudu Hesalonatela.

Hesalonakono gudu Lamatela.

⁴ Lamakono gudu Aminadabatela.

Aminadabakono gudu Nasonatela.

Nasonakono gudu Samonotela.

* **1:2:** Buka ka:lamihodewa, wadiyala ama: ba:moe komo niya:tawa, Yu tawakalubi ipuwalo 12 gu kapiyuimipa:te emedenama:, ba:ba:te Ya:ikobokono 12 dubu guguda:godone ikuliya:.

⁵ Samonokono gudu Bowasetela, ba:be guduino menoko ba: La:iha:batela.

Bowasekono gudu Obedatela, ba:be guduino menoko ba: Lutitila.

Obedakono gudu Yesitila.

⁶ Yesikono gudu Da:ibiditila, ebete Isalaela hopoeno Ko Gawadubuma: eda:nami.

Ba:bene Da:ibidiko tetene tupuimiti Yekonayako teta:mo puluhuku, Ya:sukunu mabu tawakalubi ba: ba:moi ba:bi Yunapi Koko Gawadubula, ibino mahiloeno komo ba:ma ka:nala —

Da:ibidikono gudu Solomonotela, ba:be guduino menokote dopamo Ulayakono kamenama: eda:nami.

⁷ Solomonokono gudu Lihobaumatela.

Lihobaumakono gudu Abayatela.

Abayakono gudu A:isatela.

⁸ A:isakono gudu Yehosapatatela.

Yehosapatakono gudu Yolamatela.

Yolamakono gudu Usayatela.

⁹ Usayakono gudu Yautamatela.

Yautamakono gudu A:ihasatela.

A:ihasakono gudu Hesekayatela.

¹⁰ Hesekayakono gudu Ma:na:satela.

Ma:na:sakono gudu A:monatela.

A:monakono gudu Yausayatela.

¹¹ Yausayakono gudu Yekonayatela, huiyatiya ebe kapiya kododiya:ha:, ebeno komo ekaki eba:go nemedinama: Yekonayako tetelo Ba:baloni alaholohopa:te pelamete Isalaela

hoponapi heloamo puwatete ibino Ba:baloni
hoponomamo ba:bo magataliya:

¹² Ba:bene alaholohopa:te ibi Ba:baloni hopamo
da:magataliya; ba:ba tetene tupuimiti Yausepeko
teta:mo puluhuku, Ya:sukunu mabu tawakalu-
bino komo ba:ma ka:nala —

Yekonayakono gudu Siyatiyelatela.

Siyatiyelakono gudu Selababelatela.

¹³ Selababelakono gudu Abiyudatela.

Abiyudakono gudu Elayakimitila.

Elayakimikono gudu A:isotela.

¹⁴ A:isokono gudu Sa:idokatela.

Sa:idokakono gudu A:ikimitila.

A:ikimikono gudu Eliyudatela.

¹⁵ Eliyudakono gudu Eliyesatela.

Eliyesakono gudu Ma:ta:natela.

Ma:ta:nakono gudu Ya:ikobotela.

¹⁶ Ya:ikobokono gudu Yausepetela. Yausepeko
ba: Ma:likono awila ba:gala Ma:liti Ya:suku bal-
ahimiya; ba:be gudu tawakaluba:te Godokono
Oemedawa Kelisoma: ka:minaka.

¹⁷ Ba:bema: Ya:sukunu mabu tawakalubino
komo ba:ma ka:nala. A:ibalahamako tetene
tupuimiti Da:ibidiko teta:mo puluhuku 14
tawakalubila, ba:gala Da:ibidiko tetene tupuimiti
alaholohopa:te tawakalubi Ba:baloni hopamo
da:magataliya; ba:ba teta:mo puluhuku 14
tawakalubila, ba:gala Ba:baloni tetene tupuimiti
Kelisoko teta:mo puluhuku 14 tawakalubila.

*Ya:su Kelisokono Hawakala Komo
Luk 2.1-7*

18 Ba:bene Ya:su Kelisote keba ka:na ka:hawakaluya;, ba:moe ba:be komola. Ebeno menoko Ma:liko Yausepetamo na:galuimiya;, ba:bene iba:te kapiyama: eda:heno, Ma:liti dopamo iya:tawuya: ebete Godokono Gobogobamo lamituma: eda:te gudu kalahimima:ne.

19 Ebeno awi Yausepeko ba: hido tuputupudawanomola. Ba:bema: ebete Ma:likoba: kapiyama: eda:heno ebete ebena lamituma: eda: komo diya:tawuya:, ba:ba tetelo ebe ubila Ma:liko gelebadia:go ibuki, mabu ebe ubihinola tawakalubino holoholo hapulu ebetamo hilopo ikame.

20 Huiyatiya ebete ba:moe komo ba emalagi-dolo Kodawa Godokono nopodawate hiyo gabodo ebetamo uluhukunate na:goeniya:, “Da:ibidikono hogo Yausepe, ama:le Ma:liko amia:no kame-nama: eda:ma: akatoletola:la:, mabu ebena tepo ipuwalo demedena ba:be gudu Godokono Hido-talona Gobogobote ebetamo ikami.

21 Iyo, ebete dubu gudu kalahimima:ne ba:bene ama: ebena mahilo Ya:suma: na:ka:miya:, mabu ebete ebena tawakalubi ibino hiya:hiya: kuba ododili ipuwane uwatete ibino ka:ka: komula:lendamema:ne.”*

22 Ba:bene ba:moi hiliyonomo komate ikulihuya:, Kodawa Godote ebena ukui hawakalimidawa ipuwado da:goiya: ba:be tabote hibima: keda:ma:, iyo, ya:lo tetelo ebete tabo ba:ma ka:na goiya:;

* **1:21:** Ya:su mahiloeno ipuwa nitana ‘Godoko ba: Ka:ka: Mula:dawala.’

23 “Bohelete lamituma: eda:te dubu gudu kalahimima:ne, ba:bene iba:te ebena mahilo Ima:nuwelama:koka:mima:na.”

Buka ka:lamiholelawa, wadiyala ama: niya:tawa ba:moe Ima:nuwela mahiloeno ipuwa nitana ‘Godote ago bemedena.’

24 Ba:bema: Yausepete u wata bahini mahiganate Godokono nopodawate ebe bada tabo ka:goemeniya:, ebete ba:be tabamo papamiwatate Ma:lilo ebena kamenama: ba:bo lawiya:.

25 Huiyatiya Ma:liti gudu Ya:suku alahimihino Yausepete dopamo eba:go kapiyama: kediya:ha:, ba:bene Ma:liti Godokono gudu dalahimiya: ba:ba tetelo Yausepete ebe Ya:suma: ba:bo ka:miya:.

2

Mululu Oloki Ka:lamiholepi Dubuino Komo

1 Heloditi Yudiya hopolo Ko Gawadubuma: ba eda:na, eta dulu Ya:suti ba:be hopoen Beteleheme habalo ba:bo hawakalaniya: Ba:bene komo hegelate da:petohuya:, ba:ba tetelo mululu oloki ka:lamiholepi dubate hegelate da:puluhukunako ba:ba hapuni muhulu hopone pelamiya: Yudiya hopoen ko haba Yelusalemamo.

2 Iba:te ba:ma ka:na pega:luya:, “Keka: Yu tawakalubino Ko Gawadubuma: eda:ma: da:hawakalui ba:be gudu? Ale ebena oloki aeno muhulu hopolo umiti ebe adikumima: pelamema:.”

³ Ba:bema: Ko Gawadubu Heloditi ba:moe komo duliya: ebeno tepo ipuwalo ukui bilibili-nomoma: ediya:, ba:gala Yelusalema ko habalo demedehonama: ibi hiliyonomate atumu ukui bilibili komo ba:bo kalawiya:.

⁴ Ba:bene Godotamo hawa:goeno ikamehopino hununomo watowatopi ba:gala Godokono Tutumu iya:tulamepi, Heloditi ibi hiliyonomo ebetamo ka:lamiti nalateda:liya:, “La:eno ukui kebanala:ka? La: Yu tawakalubino Ko Gawadubu Kelisote kebe habalo na:ka:hawakalamene?”

⁵ Iba:te ebetamo na:huiyuya:, “Ebeta Yudiya hopeno Beteleheme habalo kohawakalama:ne, mabu Godokono ukui hawakalimidawate Godokono Bukamo tabo ba:ma ka:na miya:tiya:,”

⁶ ‘Beteleheme haba Yudiya hopolo ditana,
Yudiya hopeno koko gawadubu ipuwalo
ama: deha:potoha;
mabu ama: ipuwane
tawakalubino watodawate kuluhukuma:ne,
naeno Isalaela tawakalubi ebete bulame-
namene.’”

⁷ Ba:bene gapogapo tetelo Ko Gawadubu Heloditi oloki ka:lamiholepi diya gabodo ebetamo ba:bo ka:laminiya:, mabu ebe ubila olokiti keba tetelo kuluhukuniya:le iba:godone ba:be tete kiya:tawanama:.

⁸ Ebete ba:be komo lawenate ibi ba oelamena na:goelameniya:, “La: tolamete Beteleheme habalo gudu hidonomamo nohowaditi da:numima, wadiyala la: gala kapelamete na

na:pikiyanamiya:la;, ba:bene nale atumu katote ebe kakanadikumima:nemo.”

⁹⁻¹⁰ Ba:bema: oloki ka:lamiholepa:te Helodikono tabo ulinate ba: dito tolameniya:. Ba:bene iba:te ba tolamena, hegelate da:puluhukunako ba:be muhulu hopolo dopamo duminiya:, ba:be atu oloki gala na:kanuminiya:. Ba:ba tetelo iba:te oloki da:kanuminiya: kalakala ba:bo nelaweniya:, o kalakala bada konomola:ka;, ba:bene ba:be olokiti ibi dopalamenate ba tona, guduti kebolo ka:kapitanuya: olokiti ba:be tetenomamo dito nutiniya:.

¹¹ Ba:bema: iba:te ba:be genama guamo no-gomodate gudu ba:gala ebena menoko Ma:liko ba:bo nulameniya:. Ba:ba tetelo iba:te ibino pupamo ba ahidina gudutamo papamila:nate ebe ba:bo adikuminiya:, ba:bene iba:te dopamo mani kokonomamo duwatehuya: ba:bi malemale ilina uluhukulatelenate gudutamo ba:bo ikamehoniya:, ba:ma ka:na golodo mani, ape abutimino hido nibo ilina, ba:gala eta hido nibo ibi ilina.

¹² Ba:be dulu Godote hiyolo ibi na:goelameniya:, “La: Ko Gawadubu Heloditamo gala akatolama:la;,” ba:bema: eta hegelalo iba:te tupuimiti eta gabodo ibino hoponomamo ba:bo tolamiya:.

Yausepeko Ma:liko Iba:te Isipiti Hopamo Dalahutiniya:

¹³ Ba:bene eta dulu Kodawa Godokono nopodawate Yausepetamo hiyolo puluhukunate ebe na:pegoemeniya:, “Wadiyala ama: tiyonomo mahigate, gudu ba:gala ebena menoko uwatete

Isipiti hopamo nalahuta:la:. La: ba:bolo ba nemedena, keba tetelo nale la: da:kakiyalamema la: ba:mamo gala ba:bo kakapema:nemata, mabu tete tatalila Heloditi gudu anakapumima: Beteleheme habalo kopohowadima:ne.”

¹⁴ Ba:ba tetelo Yausepete mahiganate gudu ba:gala ebena menoko uwatenate Isipiti hopamo to gabodo ba:bo toniya:.

¹⁵ Ba:bema: iba:te Isipiti hopamo nikuliti ba:bolo nemediya: Ko Gawadubu Helodikono hoe teta:mo. Ba:moe komote ba: ba:ma ka:na uluhukuya: Kodawa Godote ebena ukui hawakalimidawa ipuwado da:goiya: ba:be tabote hibima: keda:ma:, iyo, ya:lo tetelo ebete tabo ba:ma ka:na goiya:, “Naeno guduti Isipiti hopone kopema: nale ebe koka:mima:nemo.”

Heloditi Gugudi Hegehege Danakapulamiya:

¹⁶ Ba:bene oloki ka:lamiholepi dubate Helodiko ha:da damihomiya:, ebete ba:moe komo iya:tawate konomamo maubuya:. Ebe ubi konomola gudu Kelisoko anakapumi, ba:bema: ebete Beteleheme haba ba:gala tamelo demedenama: ba:bi tawakaluba:tamo alaholohopi dubu boelamiya:, iba:te tolamete netewa gogo tete dubu gugudi ba:gala a:lia:li gugudi hiliyonomo konanakapulamema:. Ebete ba:ma ka:na ododiya: mabu oloki ka:lamiholepi dubate ebe a:kiyamiya: ko olokiti ya:lo netewa gogo tetelo dopamo uluhukuniya:.

¹⁷ Ba:moe komote ba: ba:ma ka:na uluhukuya: Kodawa Godote ebena ukui hawakalimidawa

Yelemayako ipuwado da:goiya: ba:be tabote hi-bima: keda:ma:, iyo, ya:lo tetelo ebete tabo ba:ma ka:na goiya:,

18 “La:ima habanapa:godone
ihimi konomote uluhuku,
mabu Lesula:te ebene gugudi bela:lamena!
Iyo, ebete howela:go dihina kekelamenaha:
mabu ebene gugudi hiliyonomate
ba: a:ha:laha.”

Yausepeko Ma:liko Iba:te Isipiti Hopone Gala Da:kapiya:

19 Galane tetelo Heloditi da:hoyia:, Yausepete Isipiti hopolo ba emedena Godokono nopodawate hiyo gabodo ebetamo ba:bo uluhukuniya:.

20 Nopodawate ebe na:goemeniya:, “Ama: gudu ba:gala ebene menoko uwatete, la: Isalaela hopamo na:kawilala:la:, mabu gudu anakapumima: dewagelena: iba:te a:ha:lahuya:.”

21 Ba:bene Yausepete mahigate gudu ba:gala ebene menoko uwatete Isalaela hopoeno pe gabodo gala na:kapiya:.

22 Huiyatiya Yausepete eta komo ba:ma ka:na uliya:, ka:lo Helodikono gudu Akeleyasiko ebete ebene nabiwino haba lawete Yudiya hopolo Ko Gawadubuma: edi. Ba:bema: Yausepete Yudiya hopolo nemedema: da:toletoliya:, ba:ba tetelo Godote hiyo gabodo eta tabo ba:ma ka:na poemiya: ebete Ga:lili hopamo kotoma:.

23 Ba:bene iba:te Ga:lili hopoeno Nasaleta habamo nikuliti ba:bo nemediya:, mabu

ya:lo tetelo Godokono ukui hawakalimipa:te
 na:ga:luya:, “Tawakaluba:te Kelisoko
 Nasaletenapima: koka:mima:na;,” ba:bema:
 ba:moe komote ba: ba:ma ka:na uluhukuya:
 Kodawa Godokono tabote hibima: keda:ma:.

3

*Yoneko Tawakalubi Beyamo Wadu-
 lateledawate Godokono Tabo Dolamagiya:
 Mak 1.1-8; Luk 3.1-18; Yon 1.19-28*

¹ Ba:bene komo gogo da:petolamiya:,
 ba:ba tetelo Yoneko tawakalubi beyamo
 wadulateledawate pete Yudiya hopoeni dito
 hopolo Godokono tabo ba:ma ka:na polamagiya:;

² “La:eno kubane nohobila:la; mabu Godote Ko
 Gawadubuma: deda:na ba:be komote ba: na:pe!”

³ Ba: hibila, Godokono ukui hawakalimidawa
 Aisayate dopamo Yonekono pe komoma: tabo
 ba:ma ka:na goiya;

“Lumagiti dito hopolo tabo ba:ma ka:na
 ibulu kopegoema:ne,

‘Kodawoeno gabo na:hiduima:la;,
 ebenu gabo na:tuputupuima:la:!’ ”

⁴ Ba:ba tetelo Yonekono emede komo komopino
 emede komo huiyaha; mabu ebete ka:molo-goe
 ipo kuba kaliko kau-goe tama kamaka:go puli-
 nakui, ba:gala ebenu baa: wawaka ba:gala molo
 benahanakui.

5 Ba:bema: Yelusalema ko habanapi ba:gala komo Yudiya hoponapi ba:gala Yodane Tuli hapulu demedehonama; ibi hiliyonomate Yonetamo tolamiya: ebene tabo ulihoma;

6 ba:bene iba:te ibino kuba da:nehawakalilameholiya; ebete ibi Yodane Tulilo beyamo ba:bo wadulателиya:

7 Ba:ba tetelo Pa:lisi kapiyuimipi ba:gala Sa:diyusi kapiyuimipi,* komo ibi hiliyonomate Yonetamo tolamiya: ebete ibi beyamo kowadulatelema; huiyatiya Yonete ibi ulamete iba:tamo na:goiya; “La: bu kalulata! La: pote ka:goelamiti beyamo wadulatelema: da:pelamema, aba; Godokono konomo mauba komote la:tamo a:kapa:mene? Ao, kopema:ne!

8 La:eno tepo ipuwa hiya:ma: da:midilima, wadiyala la: la:eno hibi komo hawakalimima: hidohido komo nododila:la:

9 La: ha:kiya la:eno ukuilo ba:ma ka:na akaga:lanakala; ‘A modobola mabu

* 3:7: Ya:suku tetelo Yu tawakalubino iya:tulamepa:te netewa kapiyuimi ipuwalo emedenama; ba:bi kapiyuimi netewoeno mahilo ba: Pa:lisi kapiyuimipi ba:gala Sa:diyusi kapiyuimipila. Ba:bi netewa kapiyuimipa:te ukui kapiyama: keda:hanamiha; iba:te olowabeletihua:go emedenama. Pa:lisi kapiyuimipa:godolo hiliyonomo tutumate pola:nama; iba:te komo tutumu Godokono Bukane uwatiya: ba:gala komo tutumu ibi ha:kiya ibino ukui mabuni uwatiya:. Ba:bema: iba:te ba:bi tutumu hiliyonomo uwatete hidonomamo papamila:hanama; ba:gala puya:te atu tutumu uwateheno Pa:lisi kapiyuimipa:te ibi kubapima: ga:lanakuya:. Sa:diyusi kapiyuimipino komo hiya:la. Iba:te ha:kiya ibi Godoko ta:matapima: ga:lanakuya; huiyatiya ibino kateneno ubilo wapata:lamenama; ba:bema: iba:te Pa:lisi kapiyuimipino hiliyonomo tutumamo kapapamila:hanamiha.

A:ibalahamako ba: aeno iniwa nabiwila.’ Ao, la: a:kamodobamata! Na la:tamo hibi tabo begoemo, Godogodolo helo bitana ebete ba:moi nakolamo A:ibalahamakono gugudi kododilimima:!

¹⁰ Ba:bema: ka:lo Godote ebene kabi adi, hiliy-onomo nolohoha: gao keha ebete luhuti koa:mo kiya:hekema:ne.

¹¹ “Komo la: la:eno kubane dohobila:huima, nale ba:be komo kohawakalimima: la: beyamo wadulatemata. Huiyatiya eta lumagino helo konomote naeno helo na:gogolona, ba:bema: na hidoenoha: ebene nato ukulaleno beya agatamema:. Ebete naeno gala hapuni ba:pena, ba:bene ebete la: Godokono Gobogobamo ba:gala ebene koa:mo kopewadulatelema:na:ta.

¹² Iyo, ebete witi-laiseno nonoka tama:mo miya:teno ilina a:lawi, ba:bene ebete witi-laisa nahoeno ebene genama guamo ba miya:te nonoka koa:mo ba:bo kiya:hekema:ne, ba:be koete itana tetelo na:woena, a:kaha:gale.”

*Yonete Ya:suku Beyamo Dadutiya:
Mak 1.9-11; Luk 3.21-22*

¹³ Ba:bene Ya:suti Ga:lili hopone Yodane Tula:mo Yonetamo piya:, ebete ebe beyamo kadutima:.

¹⁴ Ba:ba tetelo Yonete na:goiya:, “Ama:le na beyamo adunatene modobola, huiyatiya mabu keka: ama: ba:be komo nagodone lawema: da:pa:? Modoboha:!”

¹⁵ Huiyatiya Ya:suti ebetamo na:goiya:, “Modobola a kododima:nema:, mabu Godokono

tuputupu gabodo tolame ipuwalo ebete a hiliy-
onomo komo ododilima: da:kiyaa:menakomene,
ale ubiha:ma: a:keda:hanakama:.”

Ba:ba tetelo Yonete Ya:sukunu tabamo papami-
watate ba:bo ododiya:

¹⁶ Ba:bene Ya:suti beyane ba podolo,
ba:ba tetenomolo Godote ebene Hunu Haba
a:hiya:midutalo ba:bo umiya:, ba:gala ebete eta
komo ba:ma ka:na kumiya:, Godokono Gobogobo
gimai hola keba ka:nala:ka: ba:ba ka:na pihitigate
ebetamo dito pemediya:

¹⁷ Ba:ba tetelo tabote Hunu Habane ba:ma
ka:na pihitiguya:, “Ba:moe ba: naeno kapiya
Gudunomola. Na ebetamo na:kalakalutamo.”

4

*Saitanate Ya:suku Kuba Gabamo Kemogabuim-
ima: Ebetamo Duluhukuya:*

Mak 1.12-13; Luk 4.1-13

¹ Ba:bene Godokono Gobogobote Ya:suku dito
hopamo na:magatuya:, mabu ebe ubila Sai-
tanatamo tete ba:bolo nikamete, ebete Ya:suku
kuba gabamo kemogabuimima:

² Ba:bene Ya:suti dito hopolo 40 hegela
ba nemede, ba:be tete ga:ga:nomolo baa:
kananakuiha:, ba:bema: ebete baa:ma: kape
komo ba:bo iya:tawuya:

³ Ba:bene Saitanate ebetamo uluhukuti ebe
na:goemiya:, “Ama: Godokono hibi Guduma:
deda:na, ba:moi nakola baa:ma: na:midila:.”

⁴ Ya:suti ebene tabo ba huiya na:goiya:,
“Godokono Bukalo tabo ba:ma ka:na itana,
‘Lumagiti ba:moe hopoeni baa: kapiyalo

a:kaka:ka:namene, huiyatiya ebete Godokono hiliyonomo tabo komo da:na:hamene hibinomolo ba:ka:ka:namene.’ ”

⁵ Ba:bene Saitanate Ya:suku Godokono hidotalona haba Yelusalemamo magatate Godoko Adikumino Hiya: Genamoeno uba hunamo nadipiti

⁶ ebe ba:bo negoemiya, “Ama: Godokono hibi Guduma: deda:na, ama: ha:kiya hakamo na:nepatega, mabu Godokono Bukalo tabo ba:ma ka:na itana,

‘Godote ebene nopopi
 amia:no komoma: kopoelamema:ne,
 iyo, iba:te ibino kokotamo ama:
 kopelawema:na:ta,
 ba:bema: ama:le nakolalo
 nato a:kanukamidamena:ta.’ ”*

⁷ Huiyatiya Ya:suti na:goiya, “Ao, nale ba:be kuba komo a:kododa:mo, mabu Godokono Bukalo eta tabo ba:ma ka:na itana, ‘Hopo lumagiti Kodawa Godoko pawima: akewagela:la.’ Iyo, ba:be mabuma: hopo haba lumagiti ebene daedae ukuia:mo eta komo dododimini, ebete

* **4:6:** Saitanate da:goiya: ba:be tabo Godokono Bukalo hibi-nomolo bitana, iyo, wadiyala ama: Sam Ohale Buka 91.11-12 numiya:. Saitanako ba: konomo ha:da amihodawala, ba:bema: komo tetelo ebete Godokono hiya:hiya: tabo tawakalubino ukui mabamo wadahanako, huiyatiya ba:bi taboeno hibi ipuwa ebete kahawakalilamenaha:, iyo, ba:moe ba:be gabodo ebete ibi kuba gabamo emogabuila:menako, ebete Ya:sutamo ododima: dewageliya: ba:ba ka:na.

akemalagidolala: Godote ebeno ka:ka: dito kopemula:mema.”

⁸ Ba:bene Saitanate Ya:suku eta hununomo hakamo magatate ba:moe hopo konomoeno hiya:hiya: koko hopo ba niya:tumiho, iba:te ba:bi hiliyonomo hopo ba:gala koko ilina bulameholiya:.

⁹ Saitanate ebetamo na:goiya:, “Ama: pupamo emedete na nadikunama:, ba:bene nale ba:moi hiliyonomo komokomo ama:tamo kikamehoma:nemata.”

¹⁰ Huiyatiya Ya:suti ebetamo na:goiya:, “Saitana, ama: nagodone na:toa! Godokono Bukalo tabo ba:ma ka:na itana, ‘Ama: amia:no Kodawa Godoko adikumilo ebe kapiyatamo na:papamiwatanakuya:!’ ”

¹¹ Ba:bene Saitanate Ya:suku miya:pate, huiyatiya Godokono nopopa:te pelamete ebe ba:bo pebuiya:minuya:.

Ya:suti Ebeno Oko Da:tupuimiya:

Mak 1.14-15; Luk 4.14-15

¹² Ba:bene gabomana:te Yoneko du genamamo dihatiya:, Ya:suti ba:be komo uliti ebete Ga:lili hopamo ba: dito tuya:.

¹³ Ebete Nasalete haba miya:pate Kapeniyama habalo nemedenami, Kapeniyama haba ba: Ga:lili Bobo dodolo itanami, ba:moe bobo Sebulana ba:gala Na:patali ba:moi netewa gu tawakalubino hopo tamelo itanami.

¹⁴ Ba:moe komote uluhukuya: Godokono ukui hawakalimidawa Aisayate kebe tabo kolamagiya: ba:be tabote hibima: keda:ma:, iyo, ebete ya:lo tetelo ba:ma ka:na olamagiya:,

- 15 “Sebulana hoponapi ba:gala Na:patali hoponapi,
 Ga:lili Bobamo tolame gabo tamelo demedehonama,
 la: ba:bi tawakalubilata.
 Iyo, la: ba: Yodane Tuli hapuwagutilo da:pola:nama
 ba:bi tawakalubilata,
 la:eno hopoenomahilo
 ba: Yuha: tawakalubino Ga:lilila.
 16 Puya:te du ipuwalo demedehona,
 iba:te alo konomo kumima:na;
 iyo, puya:te hoe ipuwalo demedehona,
 huiyatiya ka:ka: alote
 ibi ka:la:minalema:ne.”

17 Ba:ba tetelo Ya:suti Godokono tabo olamagi ba tupuimi na:goiya; “La:eno kubane ohobila:te ukui hiya:ma: na:midila:la; mabu Godokono Ko Gawadubuma: eda: tete tatalila.”

Ya:suti Daha Uwateholepi Netewa-netewa Duwatiya:

Mak 1.16-20; Luk 5.1-11

18 Ba:bene Ya:suti Ga:lili Bobo dododo ba peto dubu netewa ba:bo nulamiya; Saimonoko ebeno eta mahilo Pitatela ba:gala ebeno ekawi A:nduluku, ibi netewapi daha uwateholepila, iba:te daha kamahamo na:hutiya:

19 Ba:bene Ya:suti iba:tamo na:goiya; “La: na na:ta:mahena:la; ba:bene nale la: tawakalubi uwatepima: komidilima:nemata.”

20 Ba:ba tetenomolo iba:te ibino kamahu miya:palete Ya:suku ba:bo ta:matuya:.

21 Ba:bene Ya:suti nanekela:mo gala katote Sebedikono gudu Ya:imesiko ba:gala ebene ekawi Yoneko ba:bo kanulamiya:, iba:te ibino nabiwa:go bogelo ahiditi kamahu bihiduilamitiya:. Ba:bene Ya:suti ibi netewapi da:ka:lamiya:,

22 ba:ba tetenomolo iba:te ibino boge ba:gala nabiwi miya:palete Ya:suku ba:bo ta:matuya:.

Ya:suti Godokono Heloamo Tawakalubi Hiliyonomo Dowalubilinakui

Luk 6.17-19

23 Ba:bene Ya:suti Ga:lili hopo konomodo da:petonakui, ba:ba tetelo ebete Yu tawakalubino hiya:hiya: baidi ibubulamehole genamalo ibi ba iya:tulame, Godote Ko Gawadubuma: deda:na ebete ba:be komoeno Hido Tabo iba:tamo ba:bo olamaginakui, ba:gala tawakalubi ipuwalo puya:te hiya:hiya: temetema:go demedehonama: ebete ibi hiliyonomo atumu akahiduilaamenakui.

24 Ba:bene ba:ba tetelo Siliya hoponapi hiliyonomate atumu Ya:sukunu komo kulihote, iba:te ibino hiya:hiya: temetema:gopi ebetamo ba:bo magahelenakuya:. Ba:ma ka:na kuba gobogobagopi, ala: temetema:gopi, ape kodakoda temetema:gopi, ba:gala komo hiya:hiya: tawetawa:gopi hiliyonomate Ya:sutamo da:pelamenakui, ebete ibi ba:bo hiduilaamenakui.

25 Ba: hibila, ba:ba tetelo tawakalubi hiliyonomate Ya:sutamo hiya:hiya: hopone pelamiya:, iyo, iba:te Ga:lili hopone, Ta:ni Habahaboeno hopone, Yelusalema ko habane, Yudiya hopone, ba:gala Yodane Tuli hapuni hiya:hiya: pelamehote Ya:suku ba:bo ta:matuya:.

5

Ya:suti Tawakalubi Iya:tulamema: Haka Hunamo Da:nodoluya:

¹ Ba:bene ba:bi tawakalubi hiliyonomate Ya:sutamo da:pelamiya;, ebete ibi ulamete haka hunamo nodolote dito nemediya:. Ba:bema: ebe ta:matapi dubate pelamete ebe da:panataguma:diguya;,

² ebete ibi iya:tulame ba:bo tupuimiya:.

*Godokono Hibi Kalakala Komo
Luk 6.20-23*

³ Ya:suti iba:tamo na:goiya;,
“Puya:te ibi ha:kiya ibi hegehegema: ga:lalo
Godoko ibino Kodawama: da:ga:lanaka,
wadiyala iba:te na:kalakalahanamena;,
mabu Godote Ko Gawadubuma: deda:na,
ba:be hido haboeno komo ibinola!

⁴ “Ba:gala puya:te ba:ma tetelo temetema:go dihimina,
wadiyala iba:te na:kalakalahanamena;,
mabu Godote iba:tamo gelebadi
kikalamema:ne!

⁵ “Ba:gala puya:te awagahaha:pima: deda:hana,
wadiyala iba:te na:kalakalahanamena;,
mabu Godote ba:moe hopo konomo
iba:tamo kikalamema:ne!

⁶ “Ba:gala puya:te tuputupu emede komoma:
da:kapimina,
wadiyala iba:te na:kalakalahanamena;,

mabu Godote ibino kape komo komodobuil-
amema:ne!

7 “Ba:gala puya:te malemale da:hawakalilamena,
wadiyala iba:te na:kalakalahanamena;
mabu Godote iba:tamo
ebeno malemale kohawakalimima:ne!

8 “Ba:gala puya:te ibino tepo ipuwa hidamo duku-
lalena,
wadiyala iba:te na:kalakalahanamena;
mabu iba:te Godokono holoholo kumima:na:!

9 “Ba:gala puya:te maubahapa:tamo gelebadi
dikalamena,
wadiyala iba:te na:kalakalahanamena;
mabu Godote ibi ebenu gugudima:
kogoema:ne!

10 “Ba:gala puya:te tuputupu gabodo ba wap-
ata:lamena
ba:be mabuma: temeteme duwatanaka,
wadiyala iba:te na:kalakalahanamena;
mabu Godote Ko Gawadubuma: deda:na,
ba:be hido haboenu komo ibinola!

11 “Ba:gala tawakaluba:te na mabuma:
la: iduduputilamelo koko temeteme ba
ikalame la: kubapima: da:ga:ana, la: atumu
na:kakalakahala:!

12 Iyo, la: konomamo na:kalakalahala:, mabu
galane tetelo la:le Godokono Hunu Habalo
la:enu huiya kokonomo konuwatema:nemata.
Numa:la:, dopamo tetelo demedenama:
ba:bi kubapa:te atumu Godokono ukui

hawakalimipa:tamo koko temeteme ba:ba ka:na kikalamenama:.”

Solo Ba:gala Alo Ibino Komo

Mak 9.50; Luk 14.34-35

¹³ Ba:bene Ya:suti gala na:kagoiya:, “La: ba: ba:moe hopoeno solo golalata, huiyatiya la:eno solo golate dalatidimini, eta lumagiti gala soloma: a:kamida:mene. Ba:be solo ba: kubanomoma: eda:, ba:bema: tawakaluba:te gobogobamo hola:minalete natamo komikimoelema:na:.

¹⁴ “Ba:gala eta komo, la: ba: ba:moe hopo konomoeno alolata, mabu hibila, haka hunulu ditana tawakaluba:te ba:be haba hidonomamo buminamena:.

¹⁵ Iyo, lumagiti ebeno wuiki alo pa:titi bagolo ipuwamo a:kihata:mene, huiyatiya ebete hawakala baha:mo kihatema:ne, ba:bene ba:be alote genama gulu demedena ba:bi tawakalubi hiliyonomo ka:la:minalema:ne.

¹⁶ Ba:bema: wadiyala la:eno alote ba:be atu gabodo komo tawakalubi na:la:minala:mene, iba:te la:eno hidohido ododili komoma: la:eno Hunu Haboeno Nabiwi komilimihoma:.”

Godote Moseseko Ipuwado Tawakaluba:tamo Dikalamiya: Ba:bi Tutumu Taboeno Komo

¹⁷ Ba:bene Ya:suti gala na:kagoiya:, “La: hidamo nemalagidolala:, Godote Moseseko ipuwado tawakaluba:tamo dikalamiya: ba:gala ebeno ukui hawakalimipa:te ebeno Bukamo da:miya:tiya:, nale ba:bi hidohido Tutumu Tabo gobogobamo miya:tema: kapiya:ha:. Ao, eba ka:naha:. Nale huiyatiya ba:bi Tutumu Taboeno hibi komo hawakalimima: piya:mo.

18 Na la:tamo hibi tabo begoemo. Ba:moe hopo ba:gala alomo ibino ilinate tete ga:ga:nomolo ba pola:na Godokono Tutumu Tabote atumu ba:kapola:namena:, ibi hiliyonomo ipuwalo eta deha:potonomo tabote a:kalatida:mene. Iyo, Godote kebe tabo komokomo ebene Bukamo da:miya:tiya:, ba:bi komate tawakalubi biya:tulamenakomena: ebene oko hiliyonomo upula:le kuitita:mo!

19 Ba:bema: Godokono Tutumu Tabo hiliyonomo ipuwalo kebe lumagiti eta deha:potonomo tabo ubiha:ma: eda:te, ba:bene ebete komopi papamila:haha: komo diya:tulamemene, galane tetelo ebete Godokono Hunu Habalo deha:potonomoma: koneda:ma:ne. Huiyatiya kebe lumagiti Godokono Tutumu Tabo hiliyonomamo ba papamiwata komo tawakalubi atu komo ododilima: diya:tulamemene, ebete Godokono Hunu Habalo koma: koneda:ma:ne.

20 Ba:bema: nale la: begoelamemata, wadiyala la:le Godokono Tutumu iya:tulamepi ba:gala Pa:lisi kapiyuimipi ibino komo nemalagidolala:. Tawakaluba:te ibi tuputupupima: ga:lana, huiyatiya la:eno tuputupu emede komote ibino emede komo gogoloheno la: Godokono Hunu Habamo a:kana:pa:la:hamata.”

Tawakalubino Mauba Komo

21 Ba:bene Ya:suti gala na:kagoiya:, “Dopamo tetelo tawakaluba:te Godokono eta tutumu ba:ma ka:na diya:tulamenakui, la: uliya:mata. ‘Lumagi akanakapuma:la:. Pote eta lumagi danakapumimini, tawakalubino tabo

anagilamelelamedawate ebetamo kuba huiya kikamema:ne.'

²² Huiyatiya ba:ma tetelo nale eta tabo bekagoemo. Kebe lumagiti ebena ekawitamo da:maubamene, tabo anagiya:midadawate ebetamo kuba huiya kikamema:ne, ba:gala kebe lumagiti ebena ekawi diduduputimini, Ka:nisolo dubate ebetamo kuba huiya kikamema:na:, ba:gala kebe lumagiti ebena ekawi watohenoma: da:goemene, ba:be kuba mabuma: Godote ebe Koe Habamo konoemema:ne.

²³ Ba:bema: ama: Godoko owatidoloenoma: hawa:goeno ilina patapatamo ba adahe ama: ukui hidamo ba:ma ka:na da:nelawemena:, 'A:iye! Naeno ekawiti natamo na:maubana!'

²⁴ wadiyala ba:ba tetelo ama: amia:no malemale ilina ba:bamo na:miya:patepuya:. Ama: dopamo tote amia:no ekawi negelebadimiti, ba:bene ama: gala kapete ba:be malemale ilina Godotamo ba:bo na:pikamiya:.

²⁵ "Ama:tamo da:maubana ba:be lumagiti ama: gabomani ko dubutamo da:magatamena:, la: ebetamo nuluhukuhino wadiyala ama: dopamo eba:go na:negelebadiya:la:. Ama: ebe gelebadimihino, hibila, ebete ama: ko dubuino kokotamo konihatema:na:ta, ba:bene ko dubuti amia:no kuba anagiya:midamete ama: polisi dubutamo ba noeme, ama: du genamamo ba:bo kotoma:na:ta.

²⁶ Na ama:tamo hibi tabo begoemo, ama: du genama gulu ba nemede, gabomani dubuti kebako tete emedema: ama: da:kiyamemena:, ama:le ba:bako kuba huiya modobotenomo modobotete habamo gala kakapema:na:ta,

huiyatiya ama:le ba:be huiya modoboteheno a:kuluhukamena:ta.”

Kamena Pilo Komo

²⁷ Ba:bene Ya:suti gala na:kagoiya:, “Tawakaluba:te Godokono eta tutumu ba:ma ka:na diya:tulamenakui, la: uliya:mata. ‘Eta lumagino kamena pilolo akalawa:la.’”

²⁸ Huiyatiya ba:ma tetelo nale eta tabo beka-goemo. Kebe dubuti eta kamena umiti ubi ebetamo dihatemene, Godokono umi ipuwalo ebete ebena tepo ipuwalo ba:be kuba ya:lo ododi.

²⁹ Ba:bema: amia:no tu hapu baiditi ama: kuba gabamo demogabuimina, ama: magubutiti gobogobamo na:da:na! Wadiyala amia:no baiditi ba:ma tetelo alatidi, huiyatiya galane tetelo Godote amia:no ape konomo Koe Habamo a:da:na modoboha:!

³⁰ Ba:gala amia:no tu hapu kokotote ama: kuba gabamo demogabuimina, ama: itamidate gobogobamo na:da:na. Wadiyala amia:no kokotote ba:ma tetelo alatidi, modoboha: galane tetelo ama:le ape konomago Koe Habamo to!”

Kamena Ibuki Komo

Ma:t 19.9; Mak 10.11-12; Luk 16.18

³¹ Ba:bene Ya:suti gala na:kagoiya:, “Ba:gala tawakaluba:te Godokono eta tutumu ba:ma ka:na iya:tulamenakuya:, ‘Kebe dubuti ebena ubiha: tetelo kamena dibukimini, kubaha:. Ebete ebe ibuki tabo pepamo miya:tete ebetamo ikamelo ba:bo konoemema:ne.’”

³² Huiyatiya ba:ma tetelo nale eta tabo bekagoemo. Eta dubuino kamenate eta dubago kuba ododihino, ba:bene ebena awiti ebe

ubiha:ma: eda:te dito dibukimini, ba:be dubuti ko kuba kododima:ne, ba:bene ebete Godogodone kuba huiya hibilo kolawema:ne. Mabu ebene kuba ododi komodo ebene kamenate ba to eta dubu da:nelawemene, Godokono umi ipuwalo ibi netewapino ododi komote ba: pilo komoma:keda:ma:ne.”

Godokono Holoholo Hapulu Tabo Hibinomolo Goe Komo

³³ Ba:bene Ya:suti gala na:kagoiya, “Dopamo tetelo tawakaluba:te Godokono eta tutumu ba:ma ka:na diya:tulamenakui, la: uliya:mata. ‘Ama:le Godokono mahilamo kebe tabo dolamagihomena: ba:bi tabo hiliyonomo hibinomolo nododiliya:.’

³⁴ Huiyatiya ba:ma tetelo nale eta tabo bekagoemo. Ama:le komopa:tamo hibinomo tabo goema: dewagelemena:, iba:te amia:no tabo hibima: komidima: ama:le Godokono Hunu Haboeno mahilo akaka:ma:la:, mabu ba:be Haba talonama: eda:na, ba: Godokono emede bahila.

³⁵ Ba:gala ba:moe hopo haboeno mahilo akaka:ma:la:, mabu ba:moe hopo atumu talonama: eda:na, ba: Godokono nato a:puti bahila. Ba:gala atumu Yelusalema ko haboeno mahilo akaka:ma:la:, mabu ebe ba: aeno Ko Gawadubu Godokono habala.

³⁶ Ba:gala amia:no tabo ulidawate amia:no tabo hibima: komidima:, ama:le amia:no mahilo akaka:ma:la: mabu ama: kodawaha:, iyo, ama:godolo helo kitanaha: amia:no kapiya kilikili hinibo keyakeyama: midi.

³⁷ Ba:bema: wadiyala ama: huiyatiya amia:no tabo olamagi ipuwalo eta ilinoeno mahilo

ka:mihino tabo hibilo ba:ma ka:na na:goiya; ‘Iyo, na kododima:nemo,’ ba:gala keba tetelo ama: eta komo ododi modoboha:ma: deda:mena; wadiyala ama: eta hibi tabo ba:ma ka:na na:goiya; ‘Ao, na a:kododa:mo.’ A:iye! Komopa:te amia:no tabo hibima: komidima: ama:le amia:no tabo heluimima: eta tabo akagaa:la; mabu ba:bako tabo olamagi komote Saitanagodone kopema:ne.”

Ama:tamo Kuba Dododinako Ba:be Lumagitamamo Kuba Akododa:la:

Luk 6.29-30

³⁸ Ba:bene Ya:suti gala na:kagoiya; “Tawakaluba:te Godokono eta tutumu ba:ma ka:na diya:tulamenakui, la: uliya:mata. ‘Eta lumagiti amia:no baidi da:kubahimimini, ama: huiyatiya ebeno baidi kokubahimimima:na:ta. Ba:gala eta lumagiti amia:no lalo da:wakaa:midalemene ama; atumu ebeno lalo kowakaa:midalemema:na:ta.’

³⁹ Huiyatiya ba:ma tetelo nale eta tabo beka:goemo. Pote ama:tamo kuba dododinako ebe akaduhima:la; ba:ma ka:na ebete ama: tu hapu tatakolo danagalimimina; wadiyala ama: pele hapu ebetamo na:kikamiya:.

⁴⁰ Ba:gala keba lumagiti amia:no atuino ilina lawema: ubi ihatelo ama: tabo anagiya:mida habamo magatama: da:goemene, wadiyala ebetamo dito nikamiya: ba:gala ba:be atu tetelo amia:no sete ilina akamawada:la; ama:le ebetamo malemalelo dito na:kikamiya:.

⁴¹ Ba:gala eta gabomani dubuti ebeno ilina kapiya kilomita tatalidopamo agatamema: ama:

da:goememena:, wadiyala ama: kalakalago ebena ilina netewa kilomita muhuludopamo aguti eba:go dito na:tuya:.

⁴² Ba:gala kebe lumagiti amia:no eta ilinama: ama: da:toemehomena:, wadiyala ama: ebe-tamo malemalelo nikamiya:. Iyo, etate eta tetelo ama:godone ilina lawete gala ama:tamo ikamema: da:kagoemene, wadiyala ama:le ebe dito nowalubiya:.”

La:go Alaholohopi Malemalelo Emalagidole Komo

Luk 6.27-28,32-36

⁴³ Ba:bene Ya:suti gala na:kagoiya:, “Tawakaluba:te ba:ma ka:na diya:tulamenakui, la: uliya:mata. ‘Ama: amia:no mabulubi malemalelo nemalagidolona, huiyatiya pote ama:go dalaholona ama:le ba:bako lumagitamo mauba kubaha:.’

⁴⁴ Huiyatiya ba:ma tetelo nale eta tabo bekagoemo. La:tamo dalaholohona, wadiyala la: ibi malemalelo nemalagidolenala:, ba:gala la:tamo temeteme dikalamena ibi Godotamo na:wadiya:paa:latelenakuya:la: ebete ibi hidamo kowalubilinama:.

⁴⁵ Ba:mako ododi komodo la: Hunu Haboeno Nabiwino gugudima: beda:hanamata, mabu ebete ebena hegeloeno alo ba:gala ebena wegoloeno a:la:li kuba tawakalubi ba:gala tuputupu tawakalubi iba:tamo kapimilo pikalamenako.

⁴⁶ Puya:te la: malemalelo demalagidolena, la: ba:bi tawakalubi kapiya demalagidolena ma la:eno ukui keba ka:nala:ka:? Ba:be mabuma:

Godote la:tamo hido huiya ba:kikalametamena?
Ao, mabu mani pilolo uwatepa:te atumu ibino
mabulubi kapiya emalagidolenaka!

⁴⁷ Ba:gala la: la:eno tawakalubi kapiyatamo
hidohido komo dododilinama la:eno ukui keba
ka:nala:ka? La: ba:bi hidohido ododili ipuwado
komo tawakalubi ba:ka:gogoleoma? Ao, mabu
hibima: midiha:pa:te atumu ibino tawakalubi
kapiyatamo hidohido komo ododilinaka!

⁴⁸ Ba:bema: la:eno ododili ipuwalo hidono-
mamo nemedeniya:la:, la:eno Hunu Haboeno
Nabiwi keba ka:nala:ka: ba:ba ka:na, mabu ebe-
godolo eta kapiya kuba kitanaha:.”

6

Tawakalubino Hidohido Ododili Komo Ba:gala Awaepa:tamo Malemale Ilina Ikalame Komo

¹ Ba:bene Ya:suti gala na:kagoiya:, “La: hi-
damo, hidohido komo ododili tetelo komopa:te
la:eno hido komo umima: ibino holoholo hapulu
akododila:la:. La: eba ka:na dewagelema la:eno
Hunu Haboeno Nabiwiti la:tamo hido huiya
a:kikalama:mena:ta.

² Ba:bema: malemale ilina awaepa:tamo
ikalame tetelo komopa:te la:eno hido
ododi komo umima: hawakala akododa:la:.
Numa:la:, ma:lapila netewa tawakaluba:te
baidi ibubulamehole genamalo ba:gala
tawakalubino holoholo hapulu ibino malemale
ilina diyamo konomago ikalamenaka komopa:te
ibi komililameholema:. Ba:bema: na la:tamo hibi
tabo begoemo, iba:te tawakalubino mililamehole

ipuwalo ibino ko huiya ba: a:lawa:, Godogodone gala a:kuwata:mena:

³ Huiyatiya la:eno malemale ilina ikalame tetelo wadiyala la:le diya gabodo nododiya:la:, ba:ma ka:na la:eno eta hido mabulubiti akiya:tawala:, Godoko kapiyate niya:tawamene.

⁴ Iyo, la: malemale ilina diya gabodo nikalame-nakuya:la:, ba:bene la:eno Nabiwi Godote la:eno diya ododi komo umiti ebete ha:kiya la:tamo hido huiya bikalamenakomena:ta.”

Godokoba: Tabo Ga:la Komo

Luk 11.2-4

⁵ Ba:bene Ya:suti gala na:kagoiya:, “La:le Godokoba: tabo ga:la tetelo ma:lapila netewa tawakalubima: akeda:hala:. Iba:te baidi ibubulamehole genamalo ba:gala tawakalubino holoholo hapulu utitatate tabo madodo hunamo wadiya:paa:latelelo Godotamo ba:bo ga:lanaka, mabu ibi ubila tawakaluba:te ibino ga:la komo kulilatelema:. Ba:bema: na la:tamo hibi tabo begoemo, iba:te tawakalubino mililamehole ipuwalo ibino ko huiya ba: a:lawa:, Godogodone gala a:kuwata:mena:.

⁶ Huiyatiya ama:le Godokoba: tabo da:ga:lama, wadiyala ama: genamamo nodolote gigiho na:pekalapiluya:. Ba:bene ama:le amia:no Nabiwa:go diya gabodo tabo ba ga:la, ama:le ebe a:kuma:mena:ta, huiyatiya ebete amia:no diya ododi komo umiti ama:tamo hido huiya ba:bo kikamema:na:ta.

⁷ “Ba:bema: ama:le Godokoba: tabo ga:la tetelo, ama: Godoko iya:tawaha: lumagima: akeda:la:. Numa:la:, ba:bako lumagiti Godoko toemeho

tetelo ba:ma ka:na emalagidolonako, 'Nale atu toetoe tabo hiliyo teta:mo dolamaginakomo, ba:bema: Godote naeno tabo hibinomolo kulima:ne.'

⁸ Huiyatiya la: ba:bako lumagima: akeda:hala:, mabu la:le la:eno modoboha: komokomoma: Godoko ga:lameheno ebete ya:lo iya:tawanako.

⁹ Ba:bema: la: Godotamo toetoe tabo ba:ma ka:na na:ga:lanakuya:la:,

'Aeno Hunu Haboeno Nabiwi,
wadiyala amia:no talona mahilo
tawakaluba:te nadipata:mena:,

¹⁰ ba:gala wadiyala ama:le Ko Gawadubuma:
deda:na
ba:be komote na:hawakalamene.

Hibila, ama:le amia:no ubi keba ka:na
ka:miya:teona

Hunu Habalo ba:ba ka:na bododilinakom-
ena:ta,

ba:bema: wadiyala ama: hopo habalo
amia:no ubi komokomo atumu
na:kododilinakuya:.

¹¹ 'Ba:gala wadiyala ama: ba:moe kapiya
hegeloeno baa:
atamo modobolo nikaa:ma:.

¹² Ba:gala komopa:te atamo kuba dododilina,
ale ba:bi kuba egebolelamete
kadodoholelamema:nema:,

ba:bema: wadiyala ama: atumu
aeno kuba egeboleamete nadodoholea:ma:.

¹³ 'Ba:gala Saitanakono kuba gabamo
emogabuimi ipuwalo

ama:le huiyatiya a ba owalubi
 amia:no hido gabodo na:magatoenakuya,
 iyo, ebeno kuba ododi ipuwane
 aeno ka:ka: na:mula:lea:ma:,
 mabu amia:no Ko Gawadubu komo,
 ba:gala helo konomo,
 ba:gala awagaha komo
 emedena emedena tetelo ama:godolo
 ba:pola:namena:.
 Ba:ba:la.’ ”*

¹⁴ Ya:suti tabo moga:melo gala na:kagoiya:,
 “Komopa:te kuba la:tamo dododili, la:le ibino
 kuba dadodoholelamema la:eno Hunu Haboeno
 Nabiwiti atumu la:eno kuba egebolelamete
 kadodoholelamema:na:ta,

¹⁵ huiyatiya la:le komopino kuba
 adodolelameheno, la:eno Hunu Haboeno
 Nabiwiti atumu la:eno kuba egebolelamete
 a:kadodoholelama:mena:ta.”

*Godokono Oko Owatima: Baa: Nahaheno
 Pola:na Komo*

¹⁶ Ba:bene Ya:suti gala na:kagoiya:, “La:le
 Godokono oko owatima: baa: nahaheno
 da:pola:nama, ma:lapila netewa tawakalubima:
 akeda:hala:. Iba:te baa: nahaheno pola:na tetelo
 ibino dopo menemenema: eda:halamenaka,
 mabu ibi ubila tawakaluba:te ibino baa: nahaha:
 komo kumilamema:. Ba:bema: na la:tamo hibi
 tabo begoemo, iba:te tawakalubino mililamehole

* **6:13:** Mat 6.13b komoeno tabo Ma:tiyuti bukamo
 kamiya:tiya:ha:, huiyatiya ebeno buka ododi gala hapuni eta
 hibima: mididawate miya:tiya:.

ipuwalo ibino ko huiya ba: a:lawa:, Godogodone gala a:kuwata:mena:.

¹⁷ Huiyatiya amia:no baa: naheno luta tetelo wadiyala ama: ba:be komo diya gabodo nodod-inakuya:. Ba:bema: ama: baa: kapete umihino, ama:le kalakalago demedena ama: ba:ba:ka:na na:lutiya:, ama:le amia:no hinibo ahigiwadolete amia:no holoholo hidamo kukulama:na:ta.

¹⁸ Ba:bene tawakaluba:te a:kiya:tawahamena: ama:le baa: naheno da:luta, Nabiwi Godoko kapiyate kiya:tawama:ne. Ama:le ebe a:kuma:mena:ta, huiyatiya ebete amia:no diya ododi komo umiti ama:tamo hido huiya ba:bo kikamema:na:ta.”

Godokono Hunu Habalo Ilina Dogodoguilame Komo

Luk 12.33-34

¹⁹ Ba:bene Ya:suti gala na:kagoiya:, “La: ba:moe hopolo ilina akadogodoguilamenala:, mabu ba:moe hopolo hidohido kaliko unawa:te a:kubahilamenaka ba:gala auli ilina hakate atumu a:kakubahilamenaka. Iyo, ba: hibila, pilo tawakaluba:te genama guamo pogomote la:eno komo ilina dito kopekubahilamema:na:.

²⁰ Ba:bema: wadiyala la: Godokono Hunu Habalo la:eno ilina na:dogodoguilamenala:, mabu ba:bolo unawa:te ilina a:kanala:la:, ba:gala hakate ilina a:kakubahilama:le, ba:gala pilo tawakaluba:te genama guamo ogomote la:eno ilina a:kuwata:mena:.

21 La: hidamo! La:eno ilinate kebolo da:pola:namena: la:eno tepo ipuwoeno ukui atumu ba:bolo konepola:nama:na:.”

Apeno Alo Komo

Luk 11.34-36

22 Ba:bene Ya:suti gala na:kagoiya:, “Lumagino apeno alo ba: ebene baidila. Ba:bema: amia:no baiditi hidamo da:la:minalemene amia:no tepo ipuwoeno alote atumu hidonomamo kaka:la:minama:ne,

23 huiyatiya baiditi hidamo a:la:minaleheno amia:no apete du ipuwalo kitanama:ne. Ba:bema: ama: hidamo, amia:no tepo ipuwoeno alote da:dumini, ba:be du komo bada konomola:ka:!”

Godoko Ba:gala Mani Ibino Komo

Luk 16.13

24 “Ba:gala ba:moe ba: eta komola, lumagiti netewa gawadubatamo okodawama: eda: modoboha:. Ebete ba:ba ka:na dewagelemene etatamo ba maubana eta malemalelo bemalagidolonamene, ba:gala ebe etatamo ba utina eta ubiha:ma: beda:namene. Ba:bema: ama: ba: atumu, Godotamo ba:gala manitamo kapiya tetelo papamiwata modoboha:.”

Godoko Hibima: Midi Komo

Luk 12.22-31

25 Ba:bene Ya:suti gala na:kagoiya:, “Nale la: begoelamemata, la:eno emedehe komokomoma: aka-ukuibilibilihonala:, iyo, la:le naha ilina, niho ilina, ba:gala pupulino ilina uwatema: koamo akemalagidola:la:, mabu naha ilina ba:gala pupulino ilina iba:te kokoma: keda:hanaha:. Naha ilinate lumagitamo hibi

ka:ka: ba:kikamemene? Ao, a:kikama:mene, ba:gala pupulino ilinate atumu ebenu ape emedena tetelo a:kowalubinamene.

²⁶ Ba:bema: la: holaholoeno komo nemalagidolala; iba:te pali ilina a:kamihala: ba:gala iba:te pelamete nahoeno kikipo a:kapetapihala; iyo, ibino pali ilina miya:teno genama puliyala, huiyatiya la:eno Hunu Haboeno Nabiwiti iba:tamo baa: modobolo ikalamenako. Numa:la:, Godokono malemale hibilo bitana holaholatamo, huiyatiya la:tamo keba ka:na kitana? Ba: hibila, ebenu malemale la:tamo konomoma: eda:te emedena emedena tetelo bitanamene!

²⁷ Ba:bema: la: ukui bilibilima: akeda:hala: Lumagiti ebe ha:kiya ebenu hoe tete eta hegelamo keba ka:na na:kihatemene, ba:gala ebete ebenu ka:ka: keba ka:na na:ka:ga:gima:tepamene? Gabo puliyala, kitanaha:

²⁸ “Ba:bema: mabu keka: la: pupulino ilinama: ukui bilibilima: deda:hanama? La: hopoeno haiyaino komo nemalagidolala; iba:te oko a:kowata:la: ba:gala pupulino ilina a:kododila:la:

²⁹ Nale la: begoelamemata, Ko Gawadubu Solomonote dogodogodawanomoma: eda:nami, huiyatiya ebete hidohido tita:goeno ilina da:pupulinakui, ba:bi kalikoeno titi ba:moe hopoeno haiyaino hido komote na:gogolena.

³⁰ Numa:la:, ba:moe hopoeno hestate ka:lo napepehuta, dumutu tawakaluba:te koa:mo kiya:hekema:na; huiyatiya Godote ba:bi nonoka ilina tita:goenoma: midilina, ba:bema: ebete atumu la:tamo pupulino ilina modobolo bikalamenakomena:ta. La: ba:moe komo hidamo

iya:tawahaheno la:eno hibima: midi komo Godotamo kokoha!

³¹ “Ba:bema: la:le ukui bilibilima: eda:halo ba:ma ka:na akaga:lanakala:, ‘A bada na:ka:nahama:, ba:gala a bada na:ka:nihoma:, ba:gala a bada na:ka:pupulima:?’

³² Hibima: midiha:pa:te ba:moi ilina ukui bilibila:go oholena, la: huiyatiya eba ka:na akewage-lenala:, mabu ba:bi ilina la:godolo modobolo pola:naheno la:eno Hunu Haboeno Nabiwiti ya:lo iya:tawanako.

³³ Ba:bema: la: la:eno Ko Gawadubu Godotamo papamila:lo ebeno tuputupu emede komo dopamo nohowada:la:, ba:bene la:eno modoboha: tetelo ebete la:eno komokomo ulamelelamete la:tamo modobolo bikalameholenakomena:ta.

³⁴ Ba:bema: la: dumutu hegeloeno komoma: ukui bilibilima: akeda:hala: mabu ba:be hegeloeno komote ha:kiya kopuluhukuma:ne. Ka:lo hegelalo da:pola:na ba:bi hiya:hiya: komo nemalagidola:la:, huiyatiya eta hegeloeno kuba komate pikulihino dopamo tole komote la:tamo akapa:la:.”

7

Tawakalubino Komokomo Anagilamelelame Komo

Luk 6.37-38,41-42

¹ Ba:bene Ya:suti gala na:kagoiya:, “Komo tawakalubino kuba ododili komoma: la:le ibi kubapima: tiyolo akaka:lama:la:, ba:bene Godote la: kubapima: a:kaka:lama:mena:ta,

² mabu la:le tawakalubino komo keba ka:na danagilamelelamema, Godote ba: ba:ba ka:na la:eno komo kanagilamelelamema:na:ta, ba:gala la: komopa:tamo keba ka:na dododilinakoma, ba:ba ka:na Godote la:tamo atumu ba:ka-ododilinakomene.

³ Keka: mabu ama:le ekawino baidilo puhulu deha:poto umilo huiyatiya amia:no baidilo ditana ba:be ko keha tete kuminaha:?

⁴ Ba:gala bada mabuma: amia:no ekawitamo ba:ma ka:na da:goita, 'Wadiyala amia:no baidilo ditana ba:be puhulu deha:poto nale kolawemema:nemata,' huiyatiya amia:no baidilo ditana ba:be ko keha tete ama: kalawenaha:?

⁵ A:iye! Ama: ma:lapila netewa lumagilata! Wadiyala ama: dopamo amia:no baidilo ditana ba:be keha lawete, ama:le galane hidamo gahim-iti amia:no ekawino baidilo ditana ba:be puhulu deha:poto ba:bo kolawemema:na:ta.

⁶ "Ba:gala ba:moe ba: eta komola, la:le Godokono talona ilina gahagahatamo akikalama:la:. La: ba:ba ka:na dewagelema, diyala, iba:te la:tamo ohobila:te la: kubanomamo da: aloholetamena:, ba:gala la:eno hidohido mani goegoa:tamo akikalama:la:, iba:te ba:bi ilina natamo mikimoelete dito miya:paledemena:."

*Modoboha: Tetelo Godoko Toemeho Komo
Luk 11.9-13*

⁷ Ba:bene Ya:suti gala na:kagoiya:, "La: Godoko na:toemehala:, ebete la:tamo kikalame:na:ta. Iyo, la: ebene hido komo nohowada:la:, la:le kumima:nemata, ba:gala gigiho nanakama:la:, ebete la:tamo ka:hiya:midama:ne.

⁸ Numa:la:, puya:te Godoko da:toemehonaka, iba:te ebegodone kolawema:na:, ba:gala puya:te ebena hido komo dohowadinaka iba:te kumima:na:, ba:gala puya:te gigiho danakaminaka ebete iba:tamo ka:hiya:midama:ne.

⁹ La: ipuwalo kebe dubu ebena guduti ebe baa:ma: da:toemehomene, huiyatiya ebetamo nakola ba:kikamemene?

¹⁰ Ba:gala amia:no guduti ama: dahama: da:toemehomene:, ama: huiyatiya ebetamo bu kalu ba:kikameomene?

¹¹ Numa:la:, la: hidohido tawakalubiha: huiyatiya la: iya:tawahala la:eno guguda:tamo hidohido baa: ikalamema:, ba:bema: la:eno Hunu Haboeno Nabiwiti atumu iya:tawanomola hidohido komo tawakaluba:tamo ikalamema:, puya:te ebe da:toemehonaka iba:tamo kikalamema:ne.

¹² “Ba:bema: tawakaluba:te la:tamo bada komo ododima: la:le ubi dihatenakoma, la: komopa:tamo ba: ba:ba ka:na nododinakuya:la:, mabu Godote ebena Tutumu Tabo Moseseke ipuwado tawakaluba:tamo dikalamiya: ba:gala ebena ukui hawakalimipa:te ebena Bukamo da:miya:tiya:, ba:bi koko taboeno ipuwa kapiya ba: ba:ma ka:nala, la: komopa:tamo malemale komo na:hawakaliminakuya:la:.”

Tutuwa Gigihoeno Komo

Luk 13.24

¹³ Ba:bene Ya:suti gala na:kagoiya:, “La: tutuwa gigihodo na:pa:la:hala:, mabu Koe Habamo da:na:pa:la:hanaka ba:be gigiho konomola, gabo kodakodaha:. Tawakalubi hiliyonomate ba:bana na:pa:la:hate ba:be gabodo tolamena.

14 Huiyatiya Godokono Ka:ka: Habamo da:na:pa:la:hanaka ba:be gigiho tutuwanomola, gabo kodakodala. Tawakalubi kapiyakapiyate ba:be gigiho numiti ba:bana tolamena.”

Keha Ba:gala Ebeno Gao

Luk 6.43-44; 13.25-27

15 Ba:bene Ya:suti gala na:kagoiya:, “La:le Godokono mahilamo ha:da tabo olamagimipi hidamo nulama:la:. Iba:te gelebadihole sipigoegoeno tama pupuliti la:tamo ba:bo pelamenaka, huiyatiya ibino tepo ipuwalo ibi helohelo gahagaha keba ka:nala:ka: ba:ba ka:nala.

16 La: ibino ododili komokomo hidamo nulamelelamiya:la:. Lumagiti hidohido gala:ipi gao olagoeno kehalo a:kanulama:mene, ba:gala ebete olagoeno kehamo tote anahu kehoeno gao a:kanetapihamene.

17 Numa:la:, hidohido kehalo hidohido gaote konolohoma:na:, ba:gala kuba kehalo ba: kuba gaote konolohoma:na:.

18 Iyo, hido kehalo kuba gaote a:kanolohamena:, ba:gala kuba kehalo hidohido gaote a:kanolohamena:.

19 ba:bema: hibila, hidohido gao nolohoha: keha tawakaluba:te luhuti koa:mo kiya:hekema:na:.

20 Ba:bema: la: ha:da tabo olamagimipino ododili komokomo ba ulame la:le ibino noloho komamo ibino hibi komo ba:bo kiya:tawahama:nemata.

21 “Numa:la:, puya:te na Kodawama:dito da:ka:naminaka huiyatiya hibi komo puliyala, ba:bi tawakaluba:te Godokono Hunu

Habamo a:kana:pa:la:hamena. Huiyatiya puya:te naeno Nabiwino ubi komamo da:papamila:halena, ibi kapiyate ebeno Hunu Habamo kona:pa:la:hama:na:.

²² Ba:bema: Godokono Ko Hegelalo komopa:te natamo ba:ma ka:na koga:lama:na:, ‘Kodawa, Kodawa! Ale amia:no mahilamo Godokono tabo olamagiminakuima:, ba:gala amia:no mahilamo kuba gobogobo oelamenakuima:, ba:gala atumu ale komo hanohano komo ododilinakuima:.’

²³ Huiyatiya nale iba:tamo kogoema:nemo, ‘Na iya:tawaha: la:eno komo. La: kuba ododilipilata, nagodone na:tolama:la:!’ ”

Genama Netewa Etemotepino Komo

Luk 6.47-49

²⁴ Ba:bene Ya:suti gala na:kagoiya:, “Kebe lumagiti naeno tabo ulihote ba:bi komokomo dododilimini, ebe hido mulu ukui lumagila. Ebete ebeno genama kodakoda haka hunamo detiya:, ba:be dubu keba ka:nala:ka: ba:ba ka:nala.

²⁵ Ba:ba tetelo wegolate duya: beyate ba:bo odoluya:, ba:bene konomo gogote pete genama da:pemida:miya: genamate kakaguya:ha: mabu ebete hido hakamo etiya:.

²⁶ Huiyatiya kebe lumagiti naeno tabo ulihote ododilihino, ebe ba: daedae ukui lumagila. Ebete ebeno genama kulili hakamo detiya: ba:be dubu huiyala.

²⁷ Ba:ba tetelo wegolate duya: beyate ba:bo odoluya:, ba:bene konomo gogote pete genama da:pemida:miya: genamate kagate kubanomoma: ba:bo ediya:. O olalati bada konomola:ka:!”

*Tabo Ulihopa:te Ya:suku Mabuma:
Da:hanohanohuya:*

²⁸ Ba:bene Ya:suti ba:moi komokomo olamagi da:wibuya: ebene tabo ulihopi hiliyonomate na:hanohanohutiya;

²⁹ mabu ebete Godokono heloamo iya:tulamitiya; huiyatiya ebe ibino Godokono Tutumu iya:tulamepi huiyaha:

8

*Ya:suti Kuitikuita:goeno Dubu Da:hiduimiya:
Mak 1.40-45; Luk 5.12-16*

¹ Ba:ba tetelo Ya:suti haka hununi da:pihitiguya: komo tawakalubi hiliyonomate ebe anatanguma:talo ba:bo tolamiya:

² Ba:bene kuitikuita:goeno dubuti ebetamo pete ebene pupamo pemedete na:pegoiya; “Kodawa, amia:no ubi ditama:na, ama:le na kohiduinamema:na:ta.”

³ Ya:suti ebene kokoto hogaminate ebe ba ologi ebetamo na:goiya; “Na ubila, ama: na:hida!” ba:bema: ba:ba tetenomolo kuitikuiti temetemete ebegodone da:wibuya: ebete ba:bo hiduya:

⁴ Ba:bene Ya:suti ebetamo eta tabo ba:ma ka:na kagoiya; “Ama: naeno komoma: tawakalubi akanikiyalama:la: Wadiyala ama: huiyatiya ba:moe tetenomolo tote amia:no ape Godotamo hawa:goeno ikamehodawatamo na:nemutuimiya; ba:bene hawa:goeno malemale ilina Godotamo akona:nikamiya; Mosesete dolamagiya: ba:ba ka:na. Ba:be komote tawakalubi kiya:tulamema:ne amia:no temetemete a:wibui.”

*Ya:suti Alaholohodawa Gawadubuino
Okodawa Da:hiduimiya:*

Luk 7.1-10

⁵ Ba:bene Ya:suti Kapeniyama habamo da:tuya: Lomanapino eta alaholohodawa gawadubuti ebetamo pete ebe petoemeholo na:pegoemiya;

⁶ “Kodawa, naeno okodawa genamalo ko tawetawa:go watita, ebe ape kodakoda teme-temete umita.”

⁷ Ba:bene Ya:suti ebetamo na:goiya; “Wadiyala, na pete ebe kopihiduimima:nemo.”

⁸ Alaholohodawa gawadubuti tabo ba huiya na:goiya; “Ao, Kodawa, eba ka:naha:. Na hido lumagiha: ama:le naeno genamamo pa:pa:gama:. Huiyatiya na niya:tawutamo, ama:le genamamo peheno tabo dito da:goemena:, naeno okodawate hibinomolo kohidoma:ne.

⁹ Mabu na atumu alaholohopino koko gawadubuino hopodawama: ba eda:na ibino tabamo a:papamiwatanakomo, ba:gala atu tetelo naeno alaholohopa:te naeno umi ipuwalo pola:na. Ibi ipuwalo nale eta da:kiyamemo, ‘Ama: na:toa!’ ebete ba:bo kotoma:ne. Ba:gala eta da:kakiyamemo, ‘Ama: na:pa:!’ ebete ba:bo kopema:ne. Atumu nale naeno huiyaha: okodawa da:kiyamemo, ‘Ama: ba:moe komo nododa:!’ ebete ba:be komo kododima:ne. Ba:bema: Kodawa, wadiyala ama: tabote na:gaa: naeno okodawate kohidoma:.”

¹⁰ Ya:suti ba:be tabo duliya: ebete na:la:wiya:, ba:bema: ebe da:ta:matutiya: ba:bi tawakaluba:tamo na:goiya; “Na la:tamo hibinomolo goemo, na Isalaela tawakalubi

hiliyonomo ipuwalo ba:mako lumagino hibima:
midi komo a:kuma:lemo!

¹¹ Nale la: begoelamemata, hiliyonomo
tawakaluba:te ba:moe hopo konomoeno
hapuhapuni pelameholete, iba:te A:ibalahamako,
Aisa:keko, ba:gala Ya:ikoboko iba:go kapimilo
Ko Gawadubu Godokono poko habalo
kopezola:nama:na:.

¹² Huiyatiya komo la: Yu tawakalubi Godote
la: du ipuwamo kopiya:hekema:na:ta, ba:be du
ipuwalo la: lalo ba ikilame konomamo kihim-
ima:nemata.”

¹³ Ba:bene Ya:suti alaholohodawa
gawadubutamo na:goiya:, “Mabu ama:le na
hibima: a:midina:ta, ba:bema: ama: tote amia:no
okodawa na:numiya:, ebete a:hido.” Ba: hibila,
ba:ba tetenomolo Ya:suti ba:be tabo ba goita
okodawate ba:bo hiduya:.

*Ya:suti Pitakono Moto Kakidubu Da:hiduimiya:
Mak 1.29-31; Luk 4.38-39*

¹⁴ Ba:ba tetelo Ya:suti Pitakono genama guamo
nodolote ebeno moto kakidubu ba:bo numiya:,
ebete ape koe tawetawa:go watitiya:.

¹⁵ Ba:bene Ya:suti ba:be kamentoeno kokoto
dologimiya:, tawetawete ebegodone ba uluhuku
ebete mahigate Ya:suku mabuma: baa: okalimi
oko ba:bo tupuimiya:.

¹⁶ Ba gapogapohona habaluba:te hiliyonomo
kuba gobogobagopi Ya:sutamo ba:bo
magaheleniya:, ba:bene ebete tabo olamagi
kapiyamo kuba gobogobo iba:godone ba
oelamena komo temetema:gopi hiliyonomo
atumu ba:bo kahiduulameniya:.

17 Ba: hibila, Ya:suti ba:makomako hidohido komo tawakaluba:tamo ododilinaukui, Godokono ukui hawakalimidawa Aisayate da:goiya: ba:be tabote hibima: keda:ma:, iyo, ba:be dawate ya:lo tetelo tabo ba:ma ka:na goiya:, “Ebeta aeno teme-teme ba:gala tawetawe kuwatea:mema:ne.”

*Ukui Netewago Ya:suku Ta:mata Modoboha:
Luk 9.57-62*

18 Eta hegellalo komo tawakalubi hiliyonomate Ya:suku danatagama:diguya:, ebeta ba:be komo umiti ebe ta:matapi na:goelamiya:, “A bobo hapuamo kona:hiwaliya:.”

19 Ba:ba tetelo Godokono Tutumu iya:tulamedawa etate pete ebetamo na:pegoiya:, “Iya:tulamedawa, ama: kebamo da:tomena:, nale ama: ba:bamo kota:matama:nemata.”

20 Huiyatiya Ya:suti ebena tabo uliti na:goiya:, “Hiya:, ama: dopamo ba:moe eta komo hidamo nemalagidola. Tumu gahagahoeno laha bahi haka gugu ba:pola:lama:na ba:gala hola-holate ibino genama etemotehonaka, huiyatiya na Tawakalubino Naniwi* naeno wata bahi puliyala.”

21 Ba:bene eta ta:matadawate na:goiya:, “Kodawa, wadiyala na dopamo tote, naeno kadele nabiwiti da:hoemene, nale ebe bobamo nihatete na galane ama: kota:mahema:nemata.”

22 Ya:suti ebetamo na:huiyuya:, “Ao, ama: ka:lonomo na na:ta:mahena:, huiyatiya wadiyala

* **8:20:** Tawakalubino Naniwi ba: Ya:sukunu mahilo etala. Ebe ba: tawakalubi hiliyonomoeno Naniwila, atumu Godoko ba: aeno Naniwila.

ha:laha tawakaluba:te ibi ha:kiya ibino ha:lahapi bobamo na:miya:ta:mena:.”

Ya:suti Gogo Da:tatabuiminiya:

Mak 4.35-41; Luk 8.22-25

²³ Ba:bene gapogapo tete ba tatalina Ya:suti boga:mo da:nihitiganiya: ebe ta:matapa:te eba:go kapimilo nepalaganiya:.

²⁴ Iba:te boga:mo ololonate da:tolameniya: ba:ba tetelo ko gogonomote ba pena koko gawiyate mahila:halenate boge guamo beya ba:bo pehaminahaniya:, huiyatiya Ya:suti boge gulu u bewataniya:.

²⁵ Ba:bema: ta:matapa:te ebetamo pelamenate ebe ba pemodoetena ba:bo pega:lameniya:, “Kodawa, aeno ka:ka: na:mula:lea:ma:! A ba:koha:lahama:nema:!”

²⁶ Ya:suti huiyatiya na:goeniya:, “La: badama: ka:toletolehonama? La:eno hibima: midi komo hegehegenomola!” Ba:ba tetelo ebete mahiganate huhu ba:gala gawiya na:kiyahalameniya:, “La: na:tatabahala:!” ba:bene bobote tatabanomoma: ba: dito eda:niya:.

²⁷ Ba:ba tetelo ibi hiliyonomate ba hanohanohona na:ga:laniya:, “Moe kebako dubula:ka:? Huhu ba:gala gawiya iba:te ebenu tabo uliti a:papamila:!”

Ya:suti Gadala Habanapi Kuba Gobogobagopi Dubu Netewa Da:hiduilamiya:

Mak 5.1-20; Luk 8.26-39

²⁸ Ba:bene eta hegelalo Ya:suti bobo hapuamo na:hiwate Gadala haboeno hopamo nuluhukuti, hakamo ba nodolo kuba gobogobagoeno dubu

netewapa:te eba:go ba:bo paluguya:. Ba:bi dubu netewapa:te ha:laha tawakalubino bobo habalo emedenama: ba:gala ibi helohelonomola, ba:bema: tawakaluba:te ba:be gabodo wapata:lame koamo toletolehonama:. Ba:hibila, ba:be hopo tawakalubino komo ba:ma ka:nala, iba:te iya:ha:midale nakola haka ba aligili hiya:hiya: bobo ba:bo ododilinakuya: iba:te ibino ha:laha tawakalubi miya:tenoma:.

²⁹ Ba:moi dubu netewapa:te Ya:suku dumiya: ba:ba tetenomolo iba:te ga:ga:lo na:ga:luya:, “Ama: Godokono Gudulata! Ama: atamo bada komo na:kododiomena:? Godokono kuba huiya ikalame tete peheno, ama: dopamo a alukuima: ka:pa:wa?”

³⁰ Ba:ba tetelo ibi tamelo dabihoole goegoe hiliyonomate nala:go wapata:lamitiya:.

³¹ ba:bema: kuba gobogobagopi dubate Ya:suku toemeholo na:ga:luya:, “Ama: a ba:moi dubagodone oea:mema: ubi dihatita, wadiyala ama:le a goegoa:tamo noea:ma:.”

³² Ya:suti iba:tamo na:goiya:, “Na:tolama:la!” Ba:ba tetelo iba:te dubagodone ikuliti goegoa:tamo ba:bo nogomuya:, ba:bema: ba:bi goegoa:te haka hununi pulila:hate iya:ha:midale hakane da:negudiya:, beyamo nululuhuliti ibi hiliyonomate ba: dito neha:lahuya:.

³³ Ba:ba tetelo Ya:suti kuba gobogobagopi keba ka:na ka:hiduilamiya:, goegoe ulamepi dubate ba:be komo umiti ibino habamo pulila:hate tawakalubi hiliyonomo ba:bo nikiyalamiya:.

³⁴ Ba:bene habalubi hiliyonomate Ya:sutamo pelamete, iba:te ebe da:pumiya: ebe

na:pega:lamiya: ebete ibino hopo miya:pate kotoma:.

9

Ya:suti Ape Kodakoda Temetema:goeno Dubu Da:hiduimiya:

Mak 2.1-12; Luk 5.17-26

¹ Ba:bene Ya:suti boga:mo ololote bobo ha-puamo na:hiwate ebene emede haba Kapeniya-mamo dito nuluhukuya:.

² Ba:ba tetelo tawakaluba:te ape kodakoda temetema:goeno dubu talatalago agatuya:, ba:bene Ya:suti ibino hibima: midi komo umilamete ebetamo na:goiya:, “Naeno mabulubi, ama: na:kalakala! Godote amia:no kuba egebolemete adodoholema:ta.”

³ Huiyatiya komo Godokono Tutumu iya:tulamepa:te ba:be tabo uliti ibi ipuwalo tabo ba:ma ka:na ga:lutiya:, “Ba:moe dubuti awagalo kuba tabo begoe Godokono holoholo hapulu!”

⁴ Iba:te ibino tepo ipuwalo da:ga:luya:, Ya:suti iya:tawate iba:tamo na:goiya:, “Mabu keka: la:eno tepo ipuwalo ba:moi kuba komo demalagidolitama?”

⁵ Ba:moe tabo kodakodala:ka: nale goema:, ‘Godote amia:no kuba egebolemete adodoholema:ta?’ O ba:moe eta tabo goema: kodakodala:ka:, ‘Ama: mahigate na:toa?’

⁶ Ba:bema: nale la: kiya:tulamema:nemata na Tawakalubino Naniwigodolo helo bitana ba:moe hopo konomolo tawakalubino kuba egebolelamete kadodoholelamema:.” Ba:bene Ya:suti temetema:goeno dubutamo na:goiya:,

“Ama: mahigate, tilo mokopa:midate genamamo na:toa.”

⁷ Ba:bema: ba:be dubuti mahigate ebena genamamo dito tuya:

⁸ Ba: hibila, tawakalubi hiliyonomate ba:be komo umiti ba hanohanohuta Godokono mahilo hunamo ba:bo adipatiya:, mabu ibino holo-holo hapulu ebete Ya:suku ipuwado ebena helo konomo a:hawakalimiya:.

Ya:suti Ma:tiyuku Da:ka:miya:

Mak 2.13-17; Luk 5.27-32

⁹ Ya:suti ba:be genamane uluhukuti ba petonato eta dubu ba:bo numiya:, ebena mahilo Ma:tiyutila, ebe ta:kese uwatedawala, ebete ebena oko habalo lutiya:. Ba:ba tetelo Ya:suti ebetamo na:goiya:, “Ama: na na:ta:mahena:,” ba:bene ebete mahigate Ya:suku na:ta:matuya:.

¹⁰ Ba:bene Ya:suti ebe ta:matapa:go Ma:tiyukunu genamalo baa: ba nahuta, komo hiliyonomo ta:kese uwatepi ba:gala Godokono Tutumu Tabo uwateha:pi iba:te pelamete iba:go pepola:nuya:.

¹¹ Ba:ba tetelo komo Pa:lisi kapiyuimipi dubate ba:be komo umiti ebe ta:matapa:tamo na:ga:luya:, “La:eno iya:tulamedawate ta:kese mani ha:da amiholo uwatepi ba:gala Godokono Tutumu Tabo uwateha:pa:go baa: badama: ka:nanako?”

¹² Ya:suti ba:be tabo uliti na:goiya:, “Hidohido tawakaluba:te dogetatamo a:katolama:mena:, huiyatiya tawetawa:gopa:te kotolamema:na:.

¹³ Iyo, puya:te ha:kiya da:ga:lana, ‘A hidohido tawakalubila,’ na ba:bakobako tawakalubi uwatema: kapiya:ha:. Na huiyatiya kubakuba

tawakalubi kapiya uwatema: piya:mo, iba:te na kota:mahenema. Ba:bema: wadiyala la: ba:moe Godokono Buka taboeno ipuwa na:nohowada:la:, 'La: natamo hawa:goeno ilina dito akapikanama:la:, na ubihinola. Huiyatiya na ubila la:eno tepo ipuwalo malemale komo umi.' ”

Godokono Oko Owatima: Baa: Nahaheno Pola:na Komo

Mak 2.18-20; Luk 5.33-35

¹⁴ Ba:bene komo Yonekono ta:matapa:te Ya:sutamo pelamete ebe na:palatediya:, “Mabu keka: a ba:gala Pa:lisi kapiyuimipi a hiliyonomate hiya:hiya: tetelo baa: nahaheno da:pola:nanakoma: Godokono oko owatima:, huiyatiya ama: ta:matapa:te baa: nahaheno a:kapola:nala:?”

¹⁵ Ya:suti iba:tamo na:goiya:, “Dubuti kamena da:lawemene, ba:ba tetelo ebena mabuluba:te poko habalo tepo menemena:go dito ba:ka:pola:namena:? Ao, wadiyaha:! Iba:te eba:go poko baa: kapimilo konahama:na:. Huiyatiya kamena uli lawe dubuti ebena kamena eta habamo magata tete ba: na:pe, hibila, ba:ba tetelo ebena mabuluba:te ibino tepo temeteme komoma: baa: nahaheno kopola:nama:na:. Ba:bema: numa:la:, ka:lo ba: la:eno kalakalago baa: naha tetela mabu nale la:go bemedenamo.”

Pakala Emede Komo Ba:gala Uli Emede Komo

Mak 2.21-22; Luk 5.36-39

¹⁶ Ba:bene Ya:suti tabo moga:melo gala na:kagoiya:, “Lumagiti uli kaliko hapu pakala kalikoeno bolagala:mo a:kakohomehamene,

mabu kaliko ukula tetelo ba:be uli kaliko haputi pakala kaliko kanagiya:midalema:ne, ba:bene bolagaleta konomoma: keda:ma:ne.

¹⁷ Ba:gala atu gabodo eta lumagiti pakala gautu-goe tama kalila:mo uli gao beya a:kahaminamene, mabu uli gao beyate pakala gautu-goe tama kalili ka:na:ta:pumima:ne, ba:bene gao beyate hakamo ka:ka:la:te gao beya ba:gala kalili ibi netewate kapiya tetelo kokubakubahama:na. Ba:moe mabuma:iya:tawadawate uli gao beya uliuli tama kalili kapiyamo na:haminahanakamene, gao beya ba:gala kalili iba:te tete ga:ga:lo hidamo kopola:nama:.”

*Yu Watodawa Dubuti Ya:suku Da:toemehuya:
Ebeno Bohele Kohiduumima:
Mak 5.21-23; Luk 8.40-42*

¹⁸ Ya:suti ba:moe tabo iba:tamo ba olam-agita, Yu watodawa dubuti ebetamo pete pupamo pemedete na:pegoiya;, “Naeno bohele ka:ma:nomo hoe, huiyatiya ama: pete amia:no kokoto ebetamo da:pemowatilamemena: ebete hoene gala kakamahigama:ne.”

*Hawi Ka:ka:la: Temetema:goeno Kamenate
Ya:sukunu Kaliko Dologiya:
Mak 5.24-34; Luk 8.42-48*

¹⁹ Ba:bema: Ya:suti mahigate ebe ta:matapa:go ba:be ko dubu ba:bo ta:matuya:.

²⁰ Ba:ba tetelo eta kamena 12 gogo tetelo hawi ka:ka:la: temetemetete duminami, ebete Ya:sukunu gala hapuni pete ebeno kaliko ba:bo pologiya:,

²¹ mabu ebete nemalagidoluya; “Nale ebenu kaliko dologimo, nale kohidoma:nemo.”

²² Ya:suti ohobigate ebe dumiya: ebetamo na:goiya; “Kamena, ama: na:kalakala! Amia:no hibima: midi komote ama: a:hiduima:ta.” Ba:ba tetenomolo ba:be kamenoenno temetemete ba:bo wibomiya:.

Ya:suti Yu Watodawa Dubuino Bohele Hoene Dadipatiya:

Mak 5.35-43; Luk 8.49-56

²³ Ba:bene Ya:suti Yu watodawa dubuino genamamo pete hoe bohele la:mema: pa:lola: da:moleholitiya: ba:bi dubu ba:gala tawakalubi hiliyonomo ba:bo pulamiya;, iba:te howele konomago pola:nuya:.

²⁴ Ba:bema: ebete ibi na:goelamiya; “La: hiliyonomo genama guni nikula:la:. Bohele deha:poto kahaa:kaha; ebete u bewatita.” Huiyatiya ibi hiliyonomate ebe na:walitiya:.

²⁵ Ba:ba tetelo Ya:suti tawakalubi genamane poelamete bohelete da:kapitanuya: ba:be habamo na:pa:gate ebenu kokoto da:nelawemiya: ebete ba:bo mahiguya:.

²⁶ Ba:bene ba:be hanohano komoenno tabote ba:be hopo konomamo ba: dito tuya:.

Ya:suti Baidi Tamiholame Dubu Netewa Da:hiduilamiya:

²⁷ Ya:suti ba:be haba miya:pate ba tonato, baidi tamiholame dubu netewapa:te ebe ba ta:matanato ibulunomamo ba:bo nega:lapatiya; “Da:ibidikono Hogo! Ama: a na:malemalea:tea!”

²⁸ Ba:bene Ya:suti eta genama guamo nodolote ba:bi baidi tamiholame dubate atu genamamo

da:kanodoluya: Ya:suti ibi nalateda:liya;, “La: hibima: na:ka:midiutama, nagodolo helo bitana la: kohiduulamema:?”

Iba:te tabo ba huiya na:ga:luya;, “Iyo, Kodawa, ama:godolo helo bitana.”

²⁹ Ba:ba tetelo Ya:suti ibino baida:mo ebeno kokoto ba emowatilame iba:tamo na:goiya;, “Mabu la:le na hibima: a:midinimata, ba:be mabuma: nale la:eno baidi kohiduulamema:nemo.”

³⁰ Ba:bene ibino baiditi da:hidohidoholamiya;, Ya:suti ibi koamo kiyahalamelo iba:tamo na:goiya;, “La: ba:moe komoma: komo tawakalubi akakiyalama:la:!”

³¹ huiyatiya iba:te tote ba:be hopo konomamo Ya:sukunu komo ba:bo nikiyahuya:.

Ya:suti Tabo Olamagiha: Dubu Da:hiduimiya:

³² Ba:bene ba:bi dubu netewapa:te ba tuta komo tawakaluba:te eta dubu Ya:sutamo ba:bo magatuya;, mabu ebe tabo olamagiha: kuba gobogobagoenola.

³³ Ba:ba tetelo Ya:suti ebegodone kuba gobogobo doemiya: ebete tabo olamagi ba:bo tupuimiya;, ba:bema: hiliyonomo tawakaluba:te ba:moe komo umiti hanohanoholo na:ga:luya;, “A Isalaela hopolo ba:mako komo kuminakuiha:!”

³⁴ huiyatiya Pa:lisi kapiyuimipa:te na:ga:luya;, “Ebate kuba gobogoboeno Kodawoeno heloamo oelamenako, Godokono heloamoha:!”

Ya:suti Ebeno Malemale Tawakaluba:tamo Da:hawakalimiya:

³⁵ Ya:suti Yunapino koko ba:gala hegehege habahabado da:petonakui, ba:ba tetelo ebete ibino hiya:hiya: baidi ibubulamehole genamalo ibi ba iya:tulame ebete Godokono Ko Gawadubu komoeno Hido Tabo iba:tamo ba:bo olamaginakui, ba:gala ebete ibino hiya:hiya: temetema:gopi akahiduilamenakui.

³⁶ Ba:bene eta hegelalo ebete hiliyonomo tawakalubi ulamete ebenu tepo ipuwalo konomamo malemalelatelitiya:, mabu iba:te ukui bilibilima: ba:gala heloha:ma: eda:hutiya:, sipigoegoa:te ulamedawaheno keba ka:na kemedena ba:ba ka:na.

³⁷ Ba:bene Ya:suti ebe ta:matapa:tamo na:goiya:, “Godokono pali ipuwalo kona hiliyonomo ba: a:kodakodahui, huiyatiya wakalami okopi hiliyoha:,

³⁸ ba:bema: la: pali namutudawatamo toetoe tabo na:ga:lala:, ebete komo okopi pali ipuwamo kopoelamema:ne hidohido kona nahoeno kope-wakalamiholema:.”

10

*Ya:suti Ebeno 12 Oelamepi Dubu Da:ka:lamiya:
Mak 3.13-19; Luk 6.12-16*

¹ Ba:ba tetelo Ya:suti ebenu 12 ta:matapi dubu ebetamo ka:lamiti iba:tamo helo ba:bo ikalamiya:, iba:te tawakaluba:godone kuba gobogobo konoelamema: ba:gala hiya:hiya: temetema:gopi konihiduilamema:.

² Ba:moi ba: Ya:sukunu 12 oelamepi dubuino mahilola.

Dopo dubu ba: Saimonotela, ebeno eta mahilo Pitate, ba:gala ebeno ekawi A:ndulutila.

Sebedikono gugudi Ya:imesiko ba:gala ebeno ekawi Yoneko.

³ Pilipiko, Batolomuku, Tomasiko, ba:gala Ma:tiyuku, ebe ta:kese uwatedawala.

A:lapiyasikono gudu Ya:imesiko, Ta:diyasiko,
⁴ ba:gala Saimonoko. Ba:moe eta Saimonoko ubila kapela Loma gabomani tawakaluba:go ba alaholo iba:te ebeno Ka:inane hopo ba:bo komiya:pama:.

Ba:gala kuititidawa ba: Keliyotanapi Yudasitila, ebete galane tetelo Ya:suku anakapumipi bowalubiliya:.

*Ya:suti 12 Ta:matapi Dubu Doelamiya:
 Mak 6.7-13; Luk 9.1-6*

⁵ Ya:suti ba:moi 12 dubu ba oelame ibi na:goelamiya:, “La: Yuha:pa:tamo akatolama:la:, ba:gala Samaliya hoponapa:tamo akanikula:la:.

⁶ Huiyatiya la: Isalaela hopolo demedehona ba:bi Yu tawakalubi kapiyatamo na:tolamiya:la:, iba:te tumamo dalatidiholiya: ba:bi sipi-goegoe keba ka:nala:ka: ba:ba ka:na bemedena.

⁷ Ba:bene la: ba tolame ba:moe tabo kapiyate nolamagiminatuya:la:, ‘Godokono Ko Gawadubuma: eda: tete tatalila.’

⁸ Ba:gala la: ba:bolo tawetawete dulamena ba:bi tawakalubi na:nihiduilamenakuya:la:, kuitikuita:gopi ibi atumu. Ba:be

atu tetelo ha:lahapi hoe ipuwane na:wadiya:paa:latelenakuya:la: ba:gala kuba gobogobo tawakaluba:godone noelamenakuya:la:.

“Ba: hibila, hiliyonomo tetelo Godote ebenu hidohido komo la:tamo malemalelo dito ikalamenakata, ba:bema: wadiyala la: komopi atu malemale komago nowalubilinakuya:la:.

⁹ Ba:bema: la: ba tolame koko mani kuiha ipuwamo akamiya:ta:la:, ba:gala hegehege mani atumu akawatala:.

¹⁰ Gabo tetelo la: kapiyakapiya ilina na:pupuliya:la:, komo akuwata:la:. Ba:gala la: ilina miya:teno hika, nato ilina, ba:gala kuku atumu akuwata:la:, mabu habaluba:te hido okodawoeno modoboha: komokomo ba:bolo na:modobuilamelemenakamena:.

¹¹ “La: eta habamo nikuliti hido emede lumagi nohowaditi da:numima, ebenu genamamo nalehawaminante ebegodolo nemedatepate galane ebenu genamane eta hopamo kakatolamema:nemata, iyo, la: eta genamane eta genamamo eba ka:na akanewagela:la:.

¹² Ba:gala la: kebe genamamo da:nalehawaminama, wadiyala la: ba:be genamanapa:tamo nolata tabo ba:ma ka:na na:nega:luya:la:, ‘Godokono kalakalate la:godolo nitanamene.’

¹³ Ba:bema: ba:be genamanapa:te la: kalakalago uwatete la:eno tabo dulimina:, Godokono kalakalate iba:godolo hibilo kitanama:ne, huiyatiya iba:te la: uwateheno, la: nolata tabo da:ga:lama ba:be taboeno hibi komote ba:bolo a:kitanamene.

14 Ba:bene kebe tawakaluba:te la: kalakalago uwateheno, la: ba:be genamane o habane ba tolame la:eno natoeno puhulu na:moda:midatepaliya:la:. Ba:moe komote ibi kiya:tulamema:ne, Godokono tete ba: na:pe ebete ibino komo kopanagilamelelamema:ne.

15 Na la:tamo hibi tabo begoemo, Godote tawakalubino komo danagilamelelamemene, ba:be Ko Hegelalo ebete ba:moi habaluba:tamo kuba huiya konomo kikalame:ne. Ba:ba tetelo ebete Sodomomo ba:gala Gomola habaluba:tamo* kuba huiya ba ikalame malemale nanekela:mo kohawakalimima:ne, huiyatiya hibila, ebete malemale a:kihata:mene la: uwateha:pa:tamo.”

*Koko Temetema:te Pelamema: Ya:suti Da:goiya:
Mak 13.9-13; Luk 21.12-17*

16 Ba:bene Ya:suti gala na:kagoiya:, “La: nulia:la! La: sipi-goegoe keba ka:nala:ka: ba:ba ka:nala, nale la: helohelo gahagahoeno kapiyuimi ipuwamo oelamemata. Ba:bema: puya:te la:go alaholohopima: deda:hana, la:le iba:go ba nepola:na wadiyala la: mulunomo ukuia:go nemalagidoleniya:la:, ba:gala atu tetelo tatabanomoma: ba eda:ha temeteme eta lumagitamo akikamenakala:.

17 La: hidamo, mabu kubapa:te la: heloamo uwatete tabo anagiya:mida habamo komagatalema:na:ta, ba:gala Yunapino

* **10:15:** Buka ka:lamihole dawa, ama: Sodomomo ba:gala Gomola habanapino komo iya:tawama: dewagelemenena, wadiyala ama: Tupuilamehole Mabu 18.16-19.29 numiya:.

baidi ibubulamehole genama gulu iba:te la: giya:pa:pa:mo ka:na:miga:latilima:na:ta.

¹⁸ Iba:te la: na mabuma: hiya:hiya: koko gawadubuino holoholo hapuamo heloago da:magatalemena:, ba:ba tetelo la: naeno Hido Tabo iba:tamo ba:gala Yuha:pa:tamo kolamagimima:nemata.

¹⁹ Ba:gala iba:te la: tabo anagiya:mida habamo da:magatalemena:, ba:ba tetelo la:eno ga:la komoma: aka-ukuibilibilihala:, ba:ma ka:na, ‘Na bada tabo na:ka:goemo? Ba:gala na tabo keba ka:na na:kolamagimo?’ Tete da:pemene Godote ebena tabo komokomamo la: kowalubilima:na:ta,

²⁰ mabu la: ha:kiya a:kolamagima:mata, la:eno Nabiwi Godokono Gobogobote la: ipuwado kolamagima:ne.

²¹ “Ba:ba tetelo naniwiti ekawi hoea:mo koe-mema:ne, ba:gala atu gabodo ekawiti naniwi kanakapumima:ne. Iyo, dubuti ebena gudu ba: atumu kakamitima:ne, ba:gala guguda:te maubahaleta ibino menokobi nabi hoea:mo koe-lamema:na:.

²² Ba:bene na mabuma: tawakalubi hiliyonomate la:tamo komaubahalema:na:, huiyatiya kebe lumagiti temeteme ipuwalo kodakodalo utiti kuitita:mo da:nuluhukumini, Godote ebena ka:ka: komula:mema:ne.

²³ Ba:bema: iba:te la:tamo temeteme dikalamemena:, ba:ba tetelo la: huiyatiya eta habamo nalahutihuya:la:. Na la:tamo hibi tabo begoemo, la: Isalaela hopoeno haba hiliyonomolo oko ba nowatiho ba:bi oko upula:leheno Tawakalubino Naniwiti ba:bo kopuluhukuma:ne.

²⁴ “Numa:la:, tawakalubino umi ipuwalo

sikulu guduino iya:tawa komote ebene
iya:tulamedawoeno iya:tawa kagolonaha:,
ba:gala okodawoeno helote ebene oko
namutudawoeno helo a:kagolale.

²⁵ Ba:bema: wadiyala sikulu guduti ebene
iya:tawa ipuwalo ebene iya:tulamedawa
keba ka:nala:ka: ba:bakoma: na:keda:mene,
ba:gala okodawate ebene oko ipuwalo ebene
namutudawa keba ka:nala:ka: ba:bakoma:
na:keda:mene. La: nulia:la:! Iba:te na genama
namutudawa kuba gobogobo Biyesibulu
mahilamo a:ka:namiya:, ba:bema: galane
iba:te atumu la: naeno ekaki kuba mahilamo
koka:lamima:na:ta!”

La: Poko Na:ka:tolemeonama
Luk 12.4-7

²⁶ Ba:bene Ya:suti gala na:kagoiya:, “Ba:bema:
ba:bi helohelo dubu akatolelama:la:. Kebe ihi-
latehole komate da:pola:na galane tetelo Godote
kohawakalilamema:ne, ba:gala awalelahale ko-
mate da:pola:na galane tawakaluba:te kulame-
holema:na:.

²⁷ Ba:bema: nale du tetelo la:
da:kiyalamenakoma, la:le huiyatiya alo tetelo
nolamagiminakuya:la:, ba:gala la: nagodone
ganalo duli honakoma, ba:bi komokomoma:
la:eno tabo madodo ba adipate tawakalubi
hiliyonomatamo na:hawakalilamenakuya:la:.

²⁸ La: ape anakapulame iya:tawahapi akatole-
lama:la:. Iba:godolo helo puliyala tawakalu-
bino gobogobo anakapulamete Koe Habamo
iya:hekema:. Huiyatiya la: Godoko kapiya
na:tolemenala:, mabu ebegodolo helo bitana

tawakalubino ape ba:gala gobogobo Koe Habamo kapimilo iya:hekema.

²⁹ Numa:la; tawakaluba:te netewa de holahola kapiya toea mana:mo uwatema: ga:lanaka, ba:bi holaholoeno ka:ka: kokoha; huiyatiya la:eno Nabiwi Godote ba:bako hegehege holahola ba emalagidolena, ebete modobo tabo goeheno ibi ipuwalo eta kapiyate a:kahaa:mene.

³⁰ Ba:gala hibila, la:eno watoeno hinibo hiliy-onomo Godote ya:lo tetelo a:ka:lamiholiya; iyo, la:eno hiya:hiya: komo ebete iya:tawanomola.

³¹ Ba:bema: la: ukui bilibilima: akeda:hala: Ebeno malemale holaholatamo hibilo bitana, huiyatiya ebeno malemale la:tamo konomoma: eda:te emedena tetelo bitanamene!”

Tawakalubino Holoholo Hapulu Ya:suku Hawakalimi Komo

Luk 12.8-9

³² Ba:bene Ya:suti gala na:kagoiya; “Kebe lumagiti hawakala da:goemene, ‘Na Ya:suku ta:matadawala,’ na ba: atumu Nabiwi Godokono holoholo hapulu kogoema:nemo, ‘Ba:moe lumagi ba: naeno ekawila.’

³³ Huiyatiya kebe lumagiti na iya:tawaha:ma: da:goemene, na ba: atumu Godotamo ebe iya:tawaha:ma: kakagoema:nemo.”

Ya:suti Tawakalubino Alaholo Mabuma:Eda:na Luk 12.51-53; 14.26-27

³⁴ Ba:bene Ya:suti gala na:kagoiya; “La: na:kemalagidolutama nale ba:moe hopamo gelebadi adahema: pe? Ao, na tawakaluba:tamo gelebadi ikalamema: kapiya:ha; na alaholo gili ikalamema: piya:mo.

³⁵ Numa:la:, naeno tabo komokomoma: anagiya:mida komote tawakalubi ipuwalo kuluhukuma:ne. Ba: ba:ma ka:na anagiya:mida komote dubu ba:gala ebena nabiwi ibi ipuwalo kitanama:ne, ba:gala bohele ebena menokago ibi ipuwalo kitanama:ne, ba:gala kamena ebena awino menokago ibi ipuwalo kitanama:ne. Iyo, na anagiya:mida komo tawakaluba:tamo ikalamema: piya:mo,

³⁶ ba:bema: hibila, na mabuma: dubuino gena-manapa:te eba:go kalaholohoma:na:

³⁷ “Ba:bema: kebe lumagiti ebena nabiwi ba:gala menoko konomamo ba emalagidole na nanekela:mo demalagidolonena, ba:be lumagiti naeno oko owatima: a:kamodobamene. Ba:gala kebe lumagiti ebena gugudi konomamo ba emalagidolena na nanekela:mo demalagidolonena, ba:be lumagiti naeno oko owatima: a:kamodobamene.

³⁸ Ba:gala kebe lumagiti ebena keha pihiga aguti na ta:mahenehena, ebete atumu naeno oko owatima: a:kamodobamene.

³⁹ Ba:bema: kebe lumagiti ebena kateneno ubi gabodo ba to ebena ka:ka: natamo damawada:mene, ebena ka:ka:te kalatidima:ne, huiyatiya kebe lumagiti ebena ka:ka: na mabuma: datutimini, ebete hibi ka:ka: kolawema:ne.”

Godogodone Hido Huiya Lawe Komo

Mak 9.41

⁴⁰ Ba:bene Ya:suti gala na:kagoiya:, “Kebe lumagiti ama: kalakalago dowlubina ebete na bowalubinina, ba:gala kebe lumagiti na

dowalubinina ebete na kapiya kowalubinina; ebete na Oenamedawa Godoko atumu na:ka-owalubina.

⁴¹ Ba:bema: kebe lumagiti Godokono ukui hawakalimidawa kalakalago dowalubina ebete galane Godogodone ebeno ukui hawakalimidawoeno huiya konelawema:ne, ba:gala kebe lumagiti tuputupudawa kalakalago dowalubina ebete ba: atumu tuputupudawoeno huiya konelawema:ne.

⁴² Na la:tamo hibi tabo begoemo, ba:moi hegehegepi ipuwalo kebe lumagiti na ta:mahenedawama: deda:na, ba:be mabuma: etate gibagiba beya ebetamo dikamemene, ebete Godogodone da:lawemene ba:be hido huiyate a:kalatida:mene.”

11

Yonete Ebe Ta:matapi Ya:sutamo Doelamiya:

Luk 7.18-35

¹ Ba:bene Ya:suti ebeno ¹² ta:matapi iya:tulame da:wibuya:, ebete ba:be haba miya:pate Yu tawakalubino komo habahabalo ibi iya:tulama:go ba to Godokono tabo ba:bo kiyahanatuya:.

² Ba:ba tetelo Yoneko tawakalubi beyamo wadulateledawate du genamalo ba emedena, Kelisote hidohido komo dododilinami ebete ba:bi komo ulihote ebe ta:matapi ebetamo ba:bo oelamiya:.

³ Ba:bene ibi netewapa:te Ya:sutamo da:puluhukuya: iba:te ebe ba:ma ka:na pega:lamiya:, “Ama: ba: Yonete pema:

da:goi ba:be lumagila:ka:, o ale eta lumagi beka:latiminama:?”

⁴ Ba:bene Ya:suti huiya tabo iba:tamo na:goiya:, “La: tote la:le kebe tabo kulihutama ba:gala kebe komo kulamiutama, ba:bi komokomo Yoneko na:nega:lama:la:.

⁵ Baidi tamihopa:te a:la:minahala: ba:gala nato a:ta:buta:midalelamepa:te ba: na:wapata:lama! Kuitikuita:gopa:te a:hidohidoha ba:gala galo duhulamepa:te ba: nuliha! Ha:lahapa:te hoene gala a:kamahila:hala: ba:gala awae tawakaluba:tamo Godokono Hido Tabote a:pe!

⁶ Ba:bema: kebe lumagiti na hibima: ba midini ukui netewama: eda:heno, ebegodolo Godokono kalakala komote bitanamene!”

⁷ Ba:bene Yonete da:poelamiya: ba:bi dubate ba to, Ya:suti Yonekono komoma: tawakaluba:tamo ba:bo olamagiya:. Ebete na:goiya:, “La: Yonekono komo ulihote dito hopamo da:nikulima, bada komo umima: ka:tolamiuima? Pudu kapiya huhuti dito dagegetiti, ba:be umima: ka:tolamiuima?

⁸ O la: hidohido kaliko pupuli dubu umima: ka:tolamiuima? Ao, la: iya:tawahala hidohido kaliko pupulihopa:te dito hopolo kemedehonaha:, huiyatiya iba:te koko gawadubuino genamalo ibino kateneno ubilo emedehona!

⁹ Ba:bema: la: na niya:tunama:la:, la: badama: ka:tolamiuima? Godokono ukui hawakalimida:wa umima:la:ka:? Iyo, na la:tamo hibi tabo begoemo, Yonete Godokono ukui hawakalimipi hiliyonomo a:gogoli.

¹⁰ Ba: hibila, Yoneko mabuma: Godote ebeno Bukalo tabo ba:ma ka:na goiya:,

‘Nale Kelisokono dopo hapuamo
 naeno tabo atadawa kopoemema:nemo,
 ebete ebe dopamete
 ebeno gabo kohiduimima.’ ”

¹¹ Ya:suti gala na:kagoiya;, “Nale la:tamo hibi tabo begoemo, tupuimi mabuni ba:ma teta:mo puluhuku ba:moe hopo konomolo da:hawakalahaliya;, ba:bi tawakalubi hiliyonomo ipuwalo Yoneko kodawanomoma:eda:na. Huiyatiya ba:ma tetene tupuimiti Godote Ko Gawadubuma: deda:na, ba:be habalo kebe lumagiti deha:potonomoma: deda:mene ebete Yoneko hibilo kogogoloma:ne.

¹² Ba:moe ba: eta komola. Yoneko tetene tupuimiti ba:ma teta:mo puluhuku, helohelo dubate ubila Godokono Hido Haba ibi ha:kiya ibino heloamo lawete ba:bamo kona:pa:la:hama:, huiyatiya iba:te a:kamodobamena:.

¹³ La: nulia:la:. Godokono ukui hawakalimipa:te ebeno Bukamo da:miya:tiya: ba:gala ebete ebeno Tutumu Tabo Moseseko ipuwado tawakaluba:tamo dikalamiya;, ba:be hido taboeno komote ya:lo tetelo uluhukuti, penatete Yoneko teta:mo ba:bo puluhukui.

¹⁴ Ba: hibila, Godote dopamo tabo ba:ma ka:na olamagiya;, ebeno ukui hawakalimidawa Elayako kopema:ne, iyo, Yoneko ba:moe ba:be lumagila, ba:bema: wadiyala la: ba:moe komo hibima: na:mida:la:.

¹⁵ Galagodawa, ama: hidamo nulia:!”

¹⁶ Ba:bene Ya:suti na:goiya;, “Na ba:ma tete tawakalubino komo kebe go tabamo

na:ka:hawakalimimo? Ibi ba: kolowami habalo diya:da:mita ba:bi gugudi hegehege huiyala. Komo guguda:te komopa:tamo kaga:la, komopa:te komopa:tamo kaga:la, iba:te olowabeletihuilo ba:ma ka:na ewagelena,

¹⁷ ‘Ale poko ba ododi pa:lola: da:moleholema: huiyatiya la: ago kamoeha:, ba:gala a hoe lumagi bobamo ihatema: dewagelitama: huiyatiya la: ebe kala:mitaha:!’ Iyo, ba:ma tete tawakalubi ba: ba:ba ka:na ewagelena, iba:te Godokono okopa:tamo ubiha: tabo bega:lanaka.

¹⁸ Numa:la:, Yonete da:puluhukui ba:ba tetelo ebete helo gao beya kaninakuiha: ba:gala komo tetelo ebete baa: naheno lutanakui Godokono oko kowatima:, ba:bema: tawakaluba:te na:ga:luya:, ‘Ebe kuba gobogobagoenola!’

¹⁹ Huiyatiya Tawakalubino Naniwiti da:puluhukui, ebene komo hiya:la. Ebete baa: a:nanako ba:gala helo gao beya a:ninako, ba:bema: iba:te ba:ma ka:na ga:lanaka, ‘Ebene kuba numa:la:! Ebe tumu goema: eda:te baa: konomamo nanako, ebe helo gao beya ni kodawala! Ebe ta:kese mani ha:da amiholo uwatepi ba:gala komo Godokono Tutumu Tabo uwateha:pi ibino mabulubila!’ ”

Ba:bene kuititinomolo Ya:suti iba:tamo na:goiya:, “Godokono hido mulu komo da:ta:matana, ba:bi tawakaluba:te ibino ododili ipuwalo ba:be mulu hibinomolo ba:hawakaliminakomena:.”

Hibima: Midiha: Habalubino Komo

Luk 10.13-15

²⁰ Ya:suti kebe habahabalo hanohano komo hiliyonomo dododilinakui, ba:bi haba

tawakaluba:te ibino kuba ukui hiya:ma: midiliti Godotamo kohobiliya:ha:. Ba:be mabuma: Ya:suti ibi koamo ba:ma ka:na kiyahalamiya;

²¹ “Kolasini haba, ama: kuba huiya konomo kolawema:na:ta! Betasaida haba, ama: ba: atumu! Mabuna nale la:godolo hanohano komo dododilimo, nale ba:bakobako oko Taya habalo ba:gala Saidono habalo dopamo nododiliya:tale, ba:bi Yuha: tawakaluba:te ibino kubakuba ukui hiya:ma: ba:midiliya:na:. Iyo, iba:te ibino kuba ododili mabuma: tepo temetemema: eda:hate ba:be temeteme kohawakalimima: kubakuba kaliko pupuliti hoeno puhulamo dito ba:gagahidiya:na:.

²² Ba:bema: na la:tamo na:goemo, Godote tawakalubino komo danagilamelelamemene, ba:be Ko Hegelalo ebete Taya habanapa:tamo ba:gala Saidono habanapa:tamo kuba huiya ba ikalame malemale nanekela:mo kohawakalimima:ne, huiyatiya hibila, Kolasini haba ba:gala Betasaida haba, ebete la:tamo malemale a:kihata:mene!

²³ Ba:gala Kapeniyama haba, amia:no komo ba:ma ka:nala. Ama: ubila ama: ha:kiya ama: Godokono Hunu Habamo kadipatema:, huiyatiya Godote ama: Koe Habamo ka:da:nama:na:ta! Mabuna nale ama:godolo hanohano komo dododilimo, nale ba:bakobako oko Sodomu habalo nododiliya:tale, ba:bi Yuha: tawakaluba:te ibino kubane ohobila:hate Godote ibi ba:kanakapulamiya:na:.

²⁴ Ba:bema: na ama:tamo na:goemo, Godote tawakalubino komo danagilamelelamemene, ba:be Ko Hegelalo ebete Sodomu habaluba:tamo

kuba huiya ba ikalame malemale nanekela:mo kohawakalimima:ne, huiyatiya Kapeniyama haba, ebete ama:tamo malemale a:kihata:mene!”

Ya:suti Tutulu Emede Komo Tawakaluba:tamo Dikalamena

Luk 10.21-22

²⁵ Ba:ba tetelo Ya:suti Godotamo na:goiya; “Nabiwi, ama: ba:moe hopo konomo ba:gala Hunu Haba Namutudawama: eda:nata! Na ama:tamo kalakala tabo begoemo, mabu ama: ba:moe hopoenoko iya:tawahapi dubatamo amia:no mulu ukui ba awaminale, iya:tawaha: tawakaluba:tamo hawakalilamia:ta.

²⁶ Nabiwi, ba: hibila, ba:moe komote amia:no ubilo puluhukui.”

²⁷ Ba:bene Ya:suti tawakaluba:tamo na:goiya; “Naeno Nabiwi Godote hiliyonomo komokomo naeno kokotamo a:miya:tiya: nale kulamenama; ba:bema: ebete ha:kiya iya:tawala na ebeno Guduino komo, eta lumagiti iya:tawaha: Ba:gala Nabiwino komo atumu, eta lumagiti iya:tawaha: huiyatiya na ebeno Guduti ha:kiya iya:tawala, ba:gala nale puya:tamo Nabiwino komo hawakalimima: ubi dihatemo, ibinomate atumu Nabiwino komo kakiya:tawahama:na:.”

²⁸ “Ba:bema: la: puya:te menemene ipuwalo demedenama, la: natamo da:pelamema nale tutulu emede komo la:tamo kikalamema:nemata.

²⁹ Numa:la:, netewa kau-goegoa:te oko ba owatita, namutudawate ibino abau hunamo keha pihiga ihatelamete iba:te kapimilo ba:bo kotoma:na:, ba:bema: ama: ba: atumu, ama:

ba:gala na, ale badi ba:tonakoma: oko kowati-nama:. Ba:be komo ipuwalo ama: naeno komo hi-damo ba:ma ka:na kiya:tawama:na:ta, nale mulu ba:gala tatabadawama: deda:namo. Ba:gala ama: nagodone tutulu emede komo kolawema:na:ta,

³⁰ ba:bema: nale amia:no abau teta:mo dihatemema, ama: ba:be keha pihiga menemenenomoma: a:kagaa:mena:ta, ba:gala nale ilina wagatama: dikamema ama: tutuma: kogoema:na:ta.”

12

Okoha: Talona Hegeloeno Komo

Mak 2.23-28; Luk 6.1-5

¹ Yu tawakalubino eta okoha: talona hegelalo Ya:suti ebe ta:matapa:go kona pali ipuwado petolamiya:, ba:bene baa: kape komote ebe ta:matapa:tamo da:piya:, iba:te kona nahama: kapiyakapiya kubakubadopo ba:bo newakalamiya:.

² Komo Pa:lisi kapiyuimipa:te ba:be komo umiti Ya:sutamo na:ga:luya:, “Numa:, amia:no ta:matapa:te okoha: talona hegela badikanalita.”

³ Ba:bene Ya:suti tabo ba huiya na:goiya:, “Wadiyala Godote ebeno Bukamo da:miya:tiya:, la: ba:be komo nemalagidolala:. Da:ibiditam kuba tete da:piya:, ebete ebeno wapata:lamepa:go baa:ma: da:kapemitiya:, ba:bene ebete bada komo kododiya:?”

⁴ Ebete Godokono Genamamo nodolote, ba:be Genamoeno okopa:te Godotamo da:miya:tenakui ba:be talona baa: ebete ebeno wapata:lamepa:go a:nenahuya:. Ba:be komo ipuwalo iba:te

aeno tutumu tabo adikanaliya;, mabu tutumu tabote a biya:tua:mena a hiliyonomate ba:be baa: naha talonala, Godotamo hawa:goeno ikamehopa:te ha:kiya nahanaka. Huiyatiya numa:la;, Da:ibidia:te da:nahuya: Godote ba:be komo kubama: kagoiya:ha:.

⁵ Ba:gala Godote ebeno Bukamo Moseseko ipuwado da:miya:tiya;, ba:moe eta komo ne-malagidolala:. Puya:te ebetamo hawa:goeno ikamehopima: deda:hana, iba:te okoha: talona hegela ebe adikumino genamalo oko dowati-honaka, ba:ba tetelo iba:te ba:be talona hegela dadikanalenaka huiyatiya Godote ba:be komo modoboma: goena.

⁶ “Ba:bema: nale la:tamo goemo, Godoko Adikuminno Genamoeno talona hibilo bitana, huiyatiya nagodolo ditana ba:be talonoeno helote komo hiya:hiya: talonoeno helo na:gogolena.

⁷ Godote ebeno Bukalo na:goena, ‘La: natamo hawa:goeno ilina dito akapikanama:la;, na ubihinola, huiyatiya na ubila la:eno tepo ipuwalo malemale komo umi.’ La: Pa:lisi kapiyuimipa:te ba:moe taboeno ipuwa niya:tawahotale, na ta:mahenepa:te tuputupu komo ba ododi la: ibi kubapima: ba:ka:ga:lanas;.

⁸ mabu hibila, na Tawakalubino Naniwiti okoha: talona hegela namutudawama: eda:namo.”

*Ya:suti Kokoto Hapu Hoeme Dubu
Da:hiduimiya:*

Mak 3.1-6; Luk 6.6-11

⁹ Ba:bene Ya:suti ibi miya:palette ibino baidi ibubulamehole genamamo da:nodoluya,

¹⁰ kokoto hapu hoeme dubuti ba:bolo na:lutiya. Komo Pa:lisi kapiyuimipa:te ba:bolo da:pola:nuya; ibi ubila Ya:suku kubadawama: koga:lama; ba:bema: iba:te ebe nalatediya; “Okoha: talona hegelalo temetema:godawa hiduimima: talona ba:kitana?”

¹¹ Ba:bene Ya:suti iba:tamo na:goiya; “Amia:no sipi-goete talona hegelalo haka gugamo da:negamene, ama: tiyolo ebe nowalubiti konuluhukutima:na:ta, aba: hibila:ka:?”

¹² La: ba:moe komo iya:tawahala, sipi-goeno ka:ka: komote koma: keda:naha: huiyatiya lumagino ka:ka: ba: ko komonomola. Ba:bema: aeno tutumu tabote talona kihatea:menaha: okoha: talona hegelalo hidohido komo ododilima:.”

¹³ Ba:ba tetelo Ya:suti kokoto hapu hoeme dubutamo na:goiya; “Amia:no kokoto na:hogamina,” ba:bene ebete kokoto da:hogaminuya: ebene kokotote ba:bo hiduya; hapulu hidoeno ditama:nuya: ba:ba ka:na.

¹⁴ Ba:be mabuma: Pa:lisi kapiyuimipa:te maubahago tolamete tabo ba:bo nega:luya: Ya:suku kanakapumima:.

Godote Ebene Gudu Ya:suku Hido Okodawama: Da:ka:miya:

¹⁵ Ba:ba tetelo Ya:suti Pa:lisi kapiyuimipino kuba nopo iya:tawate ebete ba:be haba miya:pate ba: dito tuya; ba:bene tawakalubi hiliyonomate ebene komo umiti ebe ba:bo ta:matuya: Ibi ipuwalo puya:te temetema:go da:pola:nuya: Ya:suti ibi hiliyonomo hiduilamete,

16 ibi ba:ma ka:na kiyahalamiya:, “La: naeno komoma: tawakalubi akakiyalama:la!”

17 Ba:bema: Ya:sukunu ododi ipuwalo Godokono ukui hawakalimidawa Aisayate da:goiya:, ba:be taboeno hibi komote uluhukuya:. Ya:lo tetelo ebena tabo olamagi ipuwalo Godote ba:ma ka:na goiya:,

18 “Ba:moe ba: naeno hido Okodawala, nale ebe dopamo a:ka:miya:mo. Nale ebe malemalelo ba emalagidolona ebetamo koamo na:kalakalanamo, ba:bema: nale naeno Hido-talona Gobogobo ebe hunamo noemete, ba:bene ebete hiya:hiya: hopo tawakaluba:tamo ibino ka:ka: mula:lelame komoma: tabo kolamagima:ne.

19 “Ba:moe Okodawate olowabeletihui komo a:kiya:tawale, ebete naeno tabo ba olamagi a:kagaa:tepahamene, ba:gala tawakalubino holoholo hapulu ebete tabo madodo hunamo a:kadipata:mene.

20 Puya:te heloha:ma: deda:hana ebete iba:tamo malemala:go kotoma:ne, ba:ba ka:na ebete balibali pudu dito a:kadikanala:mene, ba:gala wuiki aloeno powa deha:potoma: deda:na ebete dito a:kaha:guma:mene.

“Ba: hibila, naeno Okodawate hidohido komo ba ododili

Tuputupu Emede komote Kuboeno

wato kikipo kolawema:ne,

²¹ ba:bema: hopo hiliyonomoeno tawakaluba:te
ba:moe naeno Okodawoeno pe komo belatimina.”

Ya:suku Ba:gala Biyesibuluku Ibino Komo
Mak 3.20-30; Luk 11.14-23; 12.10*

²² Ba:ba tetelo komo tawakaluba:te eta dubu
Ya:sutamo magatuya:, ba:be dubuti tabo kolam-
aginakuiha: ba:gala ebe baidi tamihomela, mabu
ebe kuba gobogobagoenola. Ba:bene Ya:suti ebe
da:hiduimiya:, ebete tabo olamagi tupuimiti baidi
ba:bo a:la:minaliya:.

²³ Ba:bema: hiliyonomo tawakaluba:te ba
hanohanohuta na:ga:lutiya:, “Diyala, ba:moe
dubu Ya:suku da: Da:ibidikono hogo Kelisotela!”

²⁴ Huiyatiya Pa:lisi kapiyuimipa:te ibino tabo
uliti na:ga:luya:, “Ao, ebete kubakuba gobogob-
oeno Kodawa Biyesibulukunu heloamo oelame-
nako, Godokono heloamoha!”

²⁵ Ba:bema: Ya:suti ibino kuba ukui iya:tawate
iba:tamo na:goiya:, “Numa:la:, haba kapiya
tawakaluba:te tetedo dadikanalemena: ba:be
habate kokubama:ne, ba:gala genama kapiya
tawakaluba:te tetedo dadikanalemena: ba:be
genamanapa:te a:kemedenamena:, ibino
genamate ba: atumu kakakubama:ne.

²⁶ Ba:bema: Saitanakono ukui ba:ma
ka:nala, ebete ebeno kubakuba gobogobo

* **12:21:** Biyesibuluku ba: Saitanakono eta nopodawala, ebete
Yu tawakalubino hopolo Saitanakono hopodawama: eda:nami,
atumu Tabo tawakalubino hopolo Galega:ko bemedena.

tawakaluba:godone a:koelama:le, mabu ebete ba:ba ka:na dewagelemene ebenu oko owati helote kowiboma:ne.

²⁷ La:le naeno komoma: na:ga:lamata, 'Ebate kubakuba gobogobo Biyesibulukunu heloamo oelamenako.' Ba:be tabo da:ga:lama hibila:ka:? Ao, hibiha:. La:eno kapiyuimipa:te kubakuba gobogobo doelamenaka, ba:be helo iba:tamo pote kikalamenako? Ba: Godotela, Saitanateha! Ba:bema: la:eno kapiyuimipino hido ododi komote la:eno kuba ukui behawakalimina.

²⁸ Ba:moe komo ba: hibila, nale kubakuba gobogobo Godokono Gobogoboeno heloamo oelamenakomo, ba:bema: wadiyala la: ba:moe komone kiya:tawahama:nemata, Godokono Ko Gawadubu tetete la:tamo ba: a:pe.

²⁹ "Numa:la:, Saitanako ba: eta helo dubu keba ka:nala:ka: ba:ba ka:nala, ba:gala ebete pilolo duwatiya: ba:bi tawakalubi ba: ebenu genamoeno ilinala. Ba:bema: tawakaluba:te ba:mako helo dubuino genamamo ogomote ebenu ilina uwatemema: ubi dihatemena:, iba:te dopamo ebe hala:mo matuhumihote ba:bene ebenu ilina ba:bo kuwatemema:na:.

³⁰ "Ba: hibila, kebe lumagiti na owalubinihino ebete naeno alaholodawama: eda:na, ba:ma ka:na ebete tawakalubi kapiya baha:mo magahelama: nago oko owatihino huiyatiya ibi hiya:hiya: oelamenako.

³¹ Ba:bema: nale la: begoelamemata, tawakalubino hiya:hiya: hiliyonomo kuba komo Godote egebolelamete adodohole iya:tawala, ba:gala kebe lumagiti Godoko ubiha:ma: da:goemene, ba:be kuba tabo komo Godote

egebolemete kadodomema:ne. Huiyatiya kebe lumagiti Godokono Gobogoboeno ododi komoma: kubama: da:goemene, Godote ba:be kuba egebolemete a:kadodoma:mene.

³² Ba:bema: kebe lumagiti Tawakalubino Naniwino komoma: duhimi tabo dolamagimini, Godote ebena kuba egeboleme iya:tawala, huiyatiya kebe lumagiti Godokono Gobogoboeno oko owati komoma: duhimi tabo dolamagimini, Godote ba:be kuba egebolemete a:kadodomenamene, emedena emedena tetelo ebena kubate bitanamene.”

Keha Ba:gala Ebena Gao

Luk 6.43-45

³³ Ya:suti tabo moga:melo gala na:kagoiya:, “Naeno gao keba ka:nala:ka? La: keha hidoma: da:ga:lanakoma ba:be kehoeno gao ba: hidohidoenola, huiyatiya la: eta keha kubama: da:ga:lanakoma ba:be kehoeno gao ba: kubakubala. Iyo, ba: hibila, la: hiya:hiya: kehoeno gao ibino holoholamo dulamema la: ba:bo kiya:tawahama:nemata ibi ipuwalo kebe gaote nahama: hidohidoma: keda:hana.

³⁴ Pa:lisi kapiyuimipa:la:, la: ba: bu kalulata! La:eno tepo ipuwa kubanomoma: ba eda:hana hido tabo keba ka:na na:ka:ga:loma? Gabohenola! Mabu lumagino tepo ipuwalo kebe komate ka:pola:na, ba: ba:bi komate ebena tabo olamagi komodo kopikulima:na.

³⁵ Ba:bema: hido lumagiti ebena tepo ipuwane hidohido komo buluhukulatelenakomene, huiyatiya kuba lumagino tepo ipuwalo kuba ko-

mate pola:na, ba:bema: ebegodone kuba komate ba:pikulinakomena:.

³⁶ “Na la:tamo na:goemo, tawakaluba:te ibino hiya:hiya: kuba tabo dolamagiminaka, ba:bi kuba tabo mabuma: iba:te Godokono Ko Hegelalo ebene dopo hapuamo konikulima:na:, ba:bene ebete ibino hiliyonomo komo ba anagilamelelame iba:tamo huiya dikalamemene, ibi ipuwalo eta lumagiti ebe duhimima: eta tabo a:kagaa:mene.

³⁷ Ba:bema: ama: hidamo! Ama:le kebe hiya:hiya: tabo dolamaginaka, galane tetelo Godote ba:bi hiliyonomo tabo ba anagilameleme, ebete ama: tuputupudawama: da: goemene o ama: kubadawama: da: ka:mimitamena:.”

Pa:lisi Kapiyuimipa:te Hanohano Komo Umima: Ya:suku Da:ga:lamiya:

Mak 8.11-12; Luk 11.29-32

³⁸ Ba:bene komo Pa:lisi kapiyuimipi ba:gala Godokono Tutumu iya:tulamepi iba:te Ya:suku na:ga:lamiya:, “Iya:tulamedawa, a ubila ama:godolo eta hanohano komo umima:.”

³⁹ Ya:suti tabo ba huiya iba:tamo na:goiya:, “Kuba ododilipi ba:gala hibima: midiha:pi, iba:te ubi konomola Godokono helo hawakalimino hanohano komo kumima:, huiyatiya Godote eta komo a:kahawakalima:mene. Ba: hibila, ebete ebene ukui hawakalimidawa Yaonako ipuwado da:hawakalimiya:, ba:be hanohano komo kapiya la:tamo ikalamiya:ta.

⁴⁰ Numa:la:, Yaonate hegela netewa-kapiya ba:gala du netewa-kapiya ko dahoenno tepo ipuwalo lutiya:, ba:bema: ba:be atu gabodo

Tawakalubino Naniwiti hegela netewa-kapiya ba:gala du netewa-kapiya bobo ipuwalo kolutama:ne.

⁴¹ Ba:gala eta komo. Godote tawakalubino komo danagilamelelamemene, ba:be Ko Hegelalo Niniba habanapa:te mahila:halete la: Yu tawakalubi kubapima: koka:lamima:na:ta, mabu ba:bi Yuha: tawakaluba:te Yaonakono tabo duliya: iba:te ibino kubane Godotamo ohobiliya:. Ba:ba tetelo ibi ubila Godokono tabo Yaonagodone lawe, huiyatiya la: tetelo Godote Tawakalubino Naniwino komo la:tamo ba hawakalimina, la: ba:be komo ubihinola. La: numa:la:, Tawakalubino Naniwino helote Yaonakono helo na:gogolona!

⁴² “Ba:gala Godokono Ko Hegelalo Siba hoponapi Ko Gawa Kamenate mahigate la: atumu kubapima: koka:lamima:na:ta, mabu ba:be Yuha: kamenate muhulu hoponomone piya: Isalaela hopamo Ko Gawadubu Solomonokono mulu tabo kopulihoma:. Ba:ba tetelo ebe ubila Godokono mulu Solomonogodone lawe, huiyatiya la: tetelo Godote Tawakalubino Naniwino komo la:tamo ba hawakalimina, la: ba:be komo ubihinola. Ba: hibila, Tawakalubino Naniwino muluti Solomonokono mulu na:gogolona!”

*Kuba Gobogobote Lumagitamo Gala
Da:kapemene Ba:be Komo
Luk 11.24-26*

⁴³ Ba:bene Ya:suti na:goiya:, “Kuba gobogobote eta lumagigodone duluhukumini, ba:ba tetelo

ebete gagale hopamo tote eta emede bahi kohowadinatoma:ne. Huiyatiya ebete hido emede bahi numihino

⁴⁴ ebe ha:kiya ebetamo kogoema:ne, ‘Nale da:miya:puimo ba:be atu emede baha:mo gala kakatoma:nemo.’ Ebete gala kapete ba:be emede genamalo etate emedenaheno, hidamo moda:midala ba:gala ilina hidamo miya:tela, ebete ba:be genama ba:ba ka:na kakapumima:ne.

⁴⁵ Ba:bene ebete gala katote komo sa:ba:ni kuba gobogobo kanadabuiliti kakamagahema:ne, iba:te ba:be genamamo a:pa:la:hate ba:bolo kemedehonama:. Numa:la:, galane da:pelamemena: ba:bi kuba gobogobate koko kuba ba:pododilinakomena:, dopamo demedenami ba:be kapiya kuba gobogoboeno emede huiyaha:. O ba:be lumagi niliya! Ebe dopamo nanekela:mo kubadopola, huiyatiya ba:ma tetelo ebete ba: kubanomoma: eda:. Ba:bema: ba:ma teteno kubakuba tawakaluba:la:, la: hidamo, mabu la: ba: ba:ma ka:na kewagelema:nemata!”

*Ya:sukunu Menoko Ba:gala Ebeno Ekaki
Mak 3.31-35; Luk 8.19-21*

⁴⁶ Ya:suti tawakaluba:tamo tabo ba olamagita, ebeno menoko ba:gala ekaki iba:te pelamete genama tamelo pela:mota:hanuya: eba:go tabo kopega:lama:.

⁴⁷ Ba:bema: tawakalubi ipuwalo etate Ya:suku na:kiyamiya:, “Numa:, amia:no menoko ba:gala ekaki iba:te genama tamelo ba:pela:mota:hana. Ibi ubila ama:go tabo koga:lama:.”

⁴⁸ Ya:suti ba:be lumagitamo na:huiyuya;, “Naeno menoko potela:ka;, ba:gala naeno ekaki puya:tela:ka:?”

⁴⁹ Ba:bene Ya:suti ebe ta:matapi ebenu koko:tamo mida:lamelo na:goiya;, “Ba:moi ba: naeno menokobila ba:gala naeno ekakila,

⁵⁰ mabu pote naeno Hunu Haboenu Nabi:wino ubi komo dododimini, ba:be lumagi naeno menokola ba:gala naeno ekawila.”

13

Kona Kikipo Haminahaledawoenu Iya:tulame Uwi

Mak 4.1-9; Luk 8.4-8

¹ Ba:be atu hegelalo Ya:suti genama guni uluhukuti, ebete tawakalubi iya:tulamema: Ga:lili Bobo dodolo nilutiya;,

² ba:bene tawakalubi hiliyonomate ebetamo da:pelamiya;, ebete boga:mo ololote dito emediya: huiyatiya tawakaluba:te haka dodolo pela:mota:hanuya:.

³ Ba:bene ebete iba:tamo komo hiliyonomo komokomo iya:tulame uwa:mo ba hawakalilame eta tabo ba:ma ka:na goiya;, “Eta lumagiti haka da:hiduimi kona kikipo haminahala:go ba:bo tui.

⁴ Ebete haminahala:go ba tonato komo kikipo iba:te gabamo gudiya;, ba:bema: holaholate pelamete ba:bo penaliya:.

⁵ Komo kikipo iba:te nakola hakamo gudiya;, ba:bolo haka koha:. Ba:bema: iba:te tiyonomo ikulihuya: mabu haka dobodobo:ha;,

6 ba:bene hegelate da:podolui iba:te na:waiwaihuya: mabu ibino haha ipuwamo katolameha:, iyo, iba:te ba:bema: tiyonomo ha:lahuya:.

7 Komo kikipo iba:te olagopi hemo hakamo gudiya:, ba:bema: ba:bi hemate dapepehui kona ba:bo alukuliya:.

8 Huiyatiya komo kikipo iba:te hido hakamo gudiya:, ba:bema: ba:ba:te apepehote ba:bo nolo-huya:, komo 100 teta:mo, komo 60 teta:mo, komo 30 teta:mo hiliyonomoma: eda:huya:.”

9 Ya:suti gala na:kagoiya:, “Galagodawa, ama: hidamo nulia:!”

*Ya:sukunu Hiya:hiya: Iya:tulame Uwino Mabu
Mak 4.10-12; Luk 8.9-10*

10 Ba:ba tetelo Ya:suku ta:matapa:te ebetamo pelamete na:pega:luya:, “Bada mabuma: ama: uwa:mo tawakalubi diya:tulamenaka?”

11 Ya:suti tabo ba huiya iba:tamo na:goiya:, “Godote Ko Gawadubuma: deda:na, ba:be komoeno ipuwa kolawema: nale helo la:tamo ikalamimata, iyo, ba:be komoeno awaminale komokomo la: ba: iya:tawahuimata. Huiyatiya nale ba:be iya:tawa komo komopa:tamo kikalameha:.

12 Ba: hibila, Godokono tabo ulihoma: lumagigodolo hidohido ukui da:pola:na, Godote ebetamo hiliyonomo hidohido komo ikamehote ebeno tepo ipuwa kotabuimima:ne. Huiyatiya lumagigodolo hidohido ukui pola:naheno, ebegodolo kebe kapiyakapiya komate da:pola:na Godote ebegodone gala kakuwatemema:ne.

13 Ba:be mabuma: nale tawakalubi uwa:mo iya:tulamenakomo, mabu iba:te naeno taboeno ipuwa ohowaditi a:kuma:la:, iyo, iba:te uliti atumu a:kiya:tawahala:.

14 Ba:bema: Godokono ukui hawakalimidawa Aisayate ibino komoma: da:goiya: ba:be tabote ba: hibima: eda:. Ebete ya:lo tetelo ba:ma ka:na goiya:,

‘La: tabo bulinakomata
huiyatiya a:kiya:tawahanakamata,
iyo, la: ipuwa bohowadinakomata
huiyatiya a:kuminakamata.

15 Mabu ba:moe tawakalubino ukui hegabema:
eda:halamiya:,
ibi hibi komo uli ubihinola,
ba:bema: iba:te galo a:muhilameholiya:,
ba:gala ibino baidi atumu a:mula:haliya:.
Ba:bema: iba:te ibino baidi mula:haleha:ma:
neda:hatale,
ibino baiditi naeno hido komo bulamena:,
ba:gala ibino galote nulihotale,
iba:te ibino tepo ipuwoeno ukui
hidamo emalagidolete natamo bohobila:na:,
ba:bema: na modobola ibi hiduilamema:.’ ”

16 Ba:bene Ya:suti ebe ta:matapa:tamo na:goiya:, “Godokono kalakala konomo la:godolo bitana, mabu la: la:eno baida:mo ebena komokomo hidamo nulamenamata! Iyo, la:le la:eno galamo Godokono hibi komo hidamo nulihonamata!

17 Nale la:tamo hibi tabo begoemo, dopamo tetelo Godokono ukui hawakalimipi ba:gala

komo tuputupu emede tawakalubi, iba:te ubi konomo bihatenama: la:le dulamenama ba:bi koko komo ulamema:, huiyatiya iba:te kamodobuya:ha:, ba:gala ibi ubila la:le dulihonama ba:bi komo kulihoma:, huiyatiya iba:te kamodobuya:ha:.”

Kona Kikipo Haminahaledawoeno Iya:tulame Uwino Ipuwa

Mak 4.13-20; Luk 8.11-15

¹⁸ “Ba:bema: la: kona kikipo haminahala:go da:gudi ba:be lumagino uwino ipuwa nuliala:.”

¹⁹ Godote Ko Gawadubuma: deda:na, tawakaluba:te ba:be komoeno tabo uliti ipuwa hidamo iya:tawahaheno, ba:ba tetelo Saitanate pete ibino tepo ipuwane ba:be tabo gala kakapuwatema:ne. Ba:mako tawakalubi gabamo da:gudi, ibi ba:bi kona kikipo keba ka:nala:ka: ba:ba ka:nala.

²⁰ Ba:gala komo tawakalubi nakola hakamo da:gudi ibi ba: ba:bi kikipola, iba:te Godokono tabo dulimina:, ba:ba tetenomolo kalakalago kolawema:na:,

²¹ huiyatiya ibino tepo ipuwalo haha puliyala. Ba:bema: iba:te Godokono oko ipuwalo nanekela:mo emeda:tepatate, ba:bene Godokono taboma: temeteme komate iba:tamo da:pikulimina: ba:gala tawakaluba:te ibino komoma: da:ga:lamena:, iba:te tiyonomo kalahutihoma:na:.

²² Komo tawakalubi iba:te olagopi hemo hakamo da:gudi ba:bi kikipola. Iba:te Godokono tabo kulima:na:, huiyatiya iba:te ilina konomamo emalagidolena ba:gala ibino emede komoma:

ukui bilibilima: eda:hana. Ba:bema: ibino tepo ipuwalo ba:bakobako ukui hiliyonomo ba:pola:na, ba:moi ukui komate hido tabo ba anakapumi, ba:bene iba:te a:kanolohamena:

²³ Huiyatiya komo tawakalubi iba:te hido hakamo da:gudi ba:bi kikipola. Iba:te Godokono tabo uliti hido iya:tawa lawete hibinomolo konolohoma:na:, komo 100 teta:mo, komo 60 teta:mo, komo 30 teta:mo konolohoma:na:.”

Kuba Hemate Pali Ipuwalo Dikulihui Ba:be Iya:tulame Uwi

²⁴ Ba:bene Ya:suti eta uwi tawakalubi ba iya:tulame na:kagoiya:, “Godote Ko Gawadubuma: deda:na, ba:be komo ba: eta dubuti ebena pali haka hiduimiti hido kona kikipo da:haminahali ba:ba ka:nala.

²⁵ Eta dulu tawakalubi hiliyonomate da:lahani, eba:go alaholodawama: deda:nami ba:be dubuti penate kuba hemo kikipo pali ipuwamo pami-honate ba: dito toni.

²⁶ Galane tetelo konate apepehote da:nolohui, kuba hemate ikuliti konoeno haha ba:bo a:wiholiya:,

²⁷ ba:bene pali namutudawoeno okopa:te ebetamo pelamete ebe na:pega:lamiya:, ‘Ama: pali ipuwamo hidohido kikipo bamihua:ta, huiyatiya ba:moi kuba hemate kebene kikulihui?’

²⁸ “Ebate tabo ba huiya na:goi, ‘Eta ago dala-holona, ba:bete amihui.’

“Ba:bene okopa:te ebe nalatediya:, ‘Wadiyala:ka: a ba:bi kuba hemo komagobelema:nema:?’

29 “Namutudawate huiyatiya na:goi, ‘Ao, la:le da:magobelema, diyala, la: atu tetelo komo hido-hido kona magobeledemata.

30 Ba:bema: wadiyala iba:te kapimilo napepehamena:, huiyatiya galane naha kona uwate tetelo nale okopi kokiyalamema:nemo iba:te dopamo kuba hemo magobelete koa:mo kiya:hekema:, ba:bene iba:te hidohido naha kona uwatete naeno pali ilina miya:teno genamamo kopemiya:tema:na:’ ”

Mastada Kikipoeno Iya:tulame Uwi

Mak 4.30-32; Luk 13.18-19

31 Ba:bene Ya:suti eta uwi ibi ba iya:tulame na:kagoiya:, “Godote Ko Gawadubuma: deda:na ba:be komo ba: mastada kikipo huiyala, iyo, eta tetelo dubuti ba:moe kikipo lawete ebeno pali ipuwamo dito ami.

32 Hibila, ba:moe hopo konomolo keha kikipo kokonomo ba:pola:na huiyatiya mastada kikipo ba: deha:potonomola. Huiyatiya numa:la:, lumagiti damimini ba:be deha:poto kikipote apete komo hiliyonomo keha kogogolema:ne, ba:bene holaholate pelamete ba:be keha gedawalo ba:pemedehonamena:.”

Palawa Baa: Huhuimino Puhulu Ilieno Iya:tulame Uwi

Luk 13.20-21

33 Ba:bene Ya:suti eta uwi ibi ba iya:tulame na:kagoiya:, “Godote Ko Gawadubuma: deda:na ba:be komo ba: palawa baa: huhuimino puhulu ilina huiyala. Eta kamenate modobo palawa lawete huhuimino ilina nanekele hola:minalete

ba:bo a:ba:gui, ba:bene huhuimino ilinate palawa lawenomo ba lawe palawa baa:te hunamo ba:bo mahigui.”

*Ya:suti Tawakalubi Uwa:mo Diya:tulamenakui
Ba:be Komoeno Mabw
Mak 4.33-34*

³⁴ Ya:suti ba:moi komokomo tawakalubi hiliyonomatamo iya:tulame uwa:mo kiyahanakui, ba:ma ka:na ebete eta komo iba:tamo iya:tulame uwihino kakiyahanakuiha:.

³⁵ Ba:be komote uluhukuya: Godote ebenu ukui hawakalimidawa ipuwado da:goiya:, ba:be tabote hibima: keda:ma:. Ebete ya:lo tetelo tabo ba:ma ka:na goiya:,

“Na Godote tawakaluba:tamo tabo olamagi tetelo iya:tulame uwa:mo bolamaginakomo.

Iyo, nale ba:moe hopo dododiya:mo

ba:ba tetene tupuimiti ba:ma teta:mo puluhuku,

kebe komate awaminale ipuwalo da:pola:nama:, na ba:bi komo „ba:ma ka:na kohawakalil-amema:nemo.”

*Kuba Hemate Dikulihui Ba:be Iya:tulame Uwino
Ipuwa*

³⁶ Ba:bene Ya:suti tawakalubi hiliyonomo miya:palete genama guamo dito nodoluya:. Ba:ba tetelo ebe ta:matapa:te ebetamo pelamete na:pega:luya:, “Kona pali ipuwalo dapepehui ba:bi kuba hemoeno ipuwa keba ka:nala:ka:? Ama: a niya:tua:ma:.”

³⁷ Ya:suti ibino tabo ba huiya na:goiya, “Hido kona kikipo kebe dubuti ka:haminahali, ebe ba:Tawakalubino Naniwila.

³⁸ Ba:bema: ebena pali ba: ba:moe hopo konomola, hidohido kona kikipo ibi ba: Godokono Hunu Haboeno gugudila, ba:gala kuba hemo ibi ba: Saitanakono gugudila.

³⁹ Kuba hemo damihui ba: Saitanatela, ba:gala naha kona uwate tete ba: ba:moe hopoeno kuiti-tila, ba:gala naha kona uwatepi ba: Godokono nopopila.

⁴⁰ Ba:bema: okopa:te kuba hemo magobelete koa:mo diya:heki, ba:moe hopoeno kuititi ba:ba ka:na kitanama:ne.

⁴¹ Ba:ba tetelo Tawakalubino Naniwiti ebena nopopi kopoelamema:ne. Ba:bema: puya:te ebena tawakaluba:go ba emedena kuba dododilina, nopopa:te ibi hiliyonomo puwatete

⁴² konomo koete da:woena ba:be baha:mo ba:dito koniya:hekema:na; ba:bene iba:te ba:bolo lalo ba ikilame konomamo ba:bo kihimima:na.

⁴³ Huiyatiya Godokono tuputupu emede guguda:godolo ebena alote konomamo ka:la:minama:ne, ibino Nabiwino Hunu Habalo da:la:minana ba:ba ka:na. Galagodawa, ama:hidamo nulia:!”

Ugumuili Manino Iya:tulame Uwi

⁴⁴ “Godote Ko Gawadubuma: deda:na, ba:be komo ba: lumagiti ko mani ba:gala hidohido ilina ya:lo tetenomolo hakamo dawaminaliya: ba:ba ka:nala. Galane tetelo ebete ba:bo hoiya; ba:bene gogo hiliyonomo da:petohuya: eta lumagiti haka aligi oko ba owati ba:bi hidohido ilina ba:bo

ulamiya:. Ba:ba tetelo ebete kalakalago gala kihilatelete, ba:bene ebene genamamo tote ebene ilina hiliyonomo kolowamima: nimidiliti modobo mani ba:bo nelawiya:. Ba:bene ba:be mana:mo ebete ba:be haka lawete, ba:be haka ipuwalo ugumuililo da:pola:nuya: ba:bi hidohido ilinate ebenoma: ba:bo eda:huya:.”

Huiya Ko Neheno Iya:tulame Uwi

⁴⁵ “Ba:gala Godote Ko Gawadubuma: deda:na, ba:be komo ba: kolowami lumagiti hidohido nehe ilina ohola:go da:pata:na ba:ba ka:nala.

⁴⁶ Eta hegelalo ebete kapiya hidonomo nehe dumi, ba:ba tetelo ebene ilina hiliyonomo kolowamima: nimidiliti modobo mani nelawete, ba:bene ba:be mana:mo ebete ba:be hido nehe lawete ebenoma: ba:bo midi.”

Kamahuino Iya:tulame Uwi

⁴⁷ “Ba:gala Godote Ko Gawadubuma: deda:na, ba:be komo ba: lumagiti daha hiliyonomo uwate-holema: kamahu tula:mo dahubi ba:ba ka:nala.

⁴⁸ Ba:bene daha hiliyonomate da:tahui ba:ba tetelo okopa:te kamahu tuli dodamo adimuya:midate hidohido daha bagolamo ba miya:te kubakuba daha dito iya:hekiya:.

⁴⁹ Ba:bema: ba:moe hopoeno kuititi ba:ba ka:na kitanama:ne. Ba:ba tetelo Godokono nopopa:te pelamete kuba ododilipi tuputupu emede tawakaluba:godone powatiya:midalete

⁵⁰ konomo koete da:woena ba:be baha:mo ba: dito koniya:hekema:na:, ba:bene iba:te ba:bolo lalo ba ikilame konomamo ba:bo kihimima:na:.”

*Godokono Ko Gawadubu Komoeno Ipuwa
Da:lawiya: Ba:be Lumagino Komo*

⁵¹ Ba:bema: Ya:suti ebe ta:matapa:tamo na:goiya:, “La: ba:moi hiliyonomo komo hidamo na:kiya:tawahonama?”

Iba:te tabo ba huiya na:ga:luya:, “Iyo, a mod-
obola.”

⁵² Ba:bene Ya:suti iba:tamo gala na:kagoiya:, “Godokono Tutumu iya:tulamepi ipuwalo, pote Godokono Ko Gawadubu komoeno ipuwa lawenomo da:lawi, ba:be lumagi ba: ko genama namutudawa huiyala. Ba:be mulu dubuino genamalo koko hidohido ilinate ba:pola:na, ba:ma ka:na pakalapakala ilina ba:gala uliuli ilina kapimilo ba:pola:ma:na, ba:bema: ebete ebene ubilo ba:bi hiya:hiya: ilina tawakaluba:tamo buluhukulatelenakomene ibi hidonomamo kowalubilinama:.”

*Nasaleta Habanapa:te Ya:suku Ubiha:ma:
Deda:huya:*

Mak 6.1-6; Luk 4.16-30

⁵³ Ba:bene Ya:suti ba:bi iya:tulame uwi olamagi da:wibuya:, ebete ba:be habane tote

⁵⁴ ebene emede haba Nasaleta:mo gala na:katuya:. Ebete tawakalubino baidi ibubulamehole genamalo ibi ba iya:tulamita iba:te hanohanoholo na:ga:lutiya:, “Moe dubuino mulu iya:tulame ukui ebete kebolo kiya:tawui? Ba:gala ebete hanohano komo pokono heloamo kododilina?”

⁵⁵ Ebe kapeneta dubuino gudula, ebene menoko ba: Ma:lilita. A iya:tawahala ebene

ekaki Ya:imesiko, Yausepeko, Saimonoko, ba:gala Yudasiko,

⁵⁶ iyo, ebenu ekaki bohelemele hiliyonomate ago bemedena. Ba:bema: ba:moe dubuti ebenu helo ba:gala mulu kebolo kuwati?”

⁵⁷ Ba:bene iba:te ebe ubiha:ma: ba eda:huta Ya:suti ibi na:kiyalamiya:, “Godokono ukui hawakalimidawa tawakaluba:te ebe hunamo kadipatema:na:, huiyatiya ebenu habanapi ba:gala ebenu genamanapi iba:te ebe ubiha:ma: beda:hanakomena:.”

⁵⁸ Ba:bema: Nasaletenapino hibima: midiha: mabuma: Ya:suti ibino habalo hiliyonomo hanohano komo kododiliya:ha:, ebete ibi ipuwalo kapiyakapiyanomo bododiliya:.

14

Heloditi Yonekono Wato Ditamidamiya:

Mak 6.14-29

¹ Ba:ba tetelo Ga:lili hopoeni Ko Gawadubu Heloditi Ya:sukunu ododili komokomo ulihote,

² ebete ebenu hopopa:tamo na:goiya:, “Ba:moe Ya:suku ba: Yonete, tawakalubi beyamo wadulateledawala. Ebete hoe ipuwane a:mahigui, ba:bema: ba:moi hanohano komate ebegodone pikulinaka.”

³⁻⁴ Ba:moe komo ba: Yonete keba ka:na ka:hoyia: ba:be komola.

Yonete dopamo ba emedena Heloditi ebenu ekawi Pilipikono kamena pilolo lawiya:, ba:be kamenoeno mahilo ba: Helodiyasitila. Ba:moe mabuma: Yonete Helodiko ba kiyahame na:goemiya:, “Ama:le ba:be kamena lawe

wadiyaha:, ko kubanomola!” Ba:bema: Heloditi ebene alaholohopi da:kiyalamiya:, iba:te Yoneko nelawete du genama guamo dito pa:da:nuya:, mabu ebete ebene ubi bihatiya: ba:be ododi komodo ebete Helodiyasiko kokalakuimima:.

⁵ Ba:ba tetelo Heloditi ebe anakapumima: ubi nihatiya: huiyatiya ebete Yu tawakalubi tolelamelelo dito miya:puya:, mabu iba:te Yoneko Godokono ukui hawakalimidawama: ga:lanakuya:.

⁶ Ba:bene Heloditi da:hawakaluya:, ba:be hegela emalagidololo ebene mabuluba:te eba:go poko baa: benahutiya:. Ba:ba tetelo Helodiyasikono bohelete ibi hiliyonomoeno holoholo hapuamo pete ba pemoita, Heloditi ebetamo koamo kalakalutiya:.

⁷ ba:bema: ebete boheletamo na:goiya:, “Nale Godokono mahilamo goemo, ama:le bada komoma: ubi dihatemena: nale ama:tamo hibi-nomolo kikamema:nemata!”

⁸ Ba:bene boheleno menokote ebe da:kiyamiya:, ebete Heloditamo ba:ma ka:na huiyuya:, “Na ubila Yoneko tawakalubi beyamo wadulateledawoeno wato kikipo kapeyago. Ka:lonomo natamo nikanama:!”

⁹ Ba:ba tetelo Ko Gawadubu Heloditi ebene tepo ipuwalo menemenema: ediya:, huiyatiya ebete dopamo da:goiya: ba:be tabo ebete Godokono mahilamo goiya: poko tawakalubino holoholo hapulu. Ba:bema: ebete ebene eta alaholodawa da:kiyamiya:.

¹⁰ ba:be dubuti du genamamo tote Yonekono wato ba:bo nitamidamiya:.

11 Ba:bene ebete wato kikipo kapeyago adahete boheletamo da:pikamiya;, huiyatiya ebete ebena menokotamo dito atuya:.

12 Ba:ba tetelo Yoneko ta:matapa:te ebena ape pelawete bobo ipuwamo dito nihatiya;, ba:bene iba:te tolamete ba:be komo Ya:suku ba:bo nikiyamiya:.

Ya:suti Hiliyonomo Tawakaluba:tamo Baa: Dikalameholeniya:

Mak 6.30-44; Luk 9.10-17; Yon 6.1-14

13 Ya:suti ba:be komo uliti ebe ta:matapa:go boge lawete dito tolamiya;, ebete ha:kiya tataba hopamo konuluhukuma:. Huiyatiya tawakalubi hiliyonomate ebena to komo duliya;, iba:te ibino habahabane ikuliti Ya:sukuba: konalugama: haka gabuya dito tolamiya:.

14 Ba:bene Ya:suti boga:go da:nuluhukuya;, tawakalubi hiliyonomo nulamete ibi konomamo nemalemalelateliya;, ba:bema: ebete hakamo nodolote ibino temetema:gopi ba:bo nihiduilamiya:.

15 Ba gapogapohona ebe ta:matapa:te ebena pelamenate ebe na:pega:lameniya;, “Moe tawakalubiha: bahila. Tete ba: a:wibo, tiyo kuduma:ne, ba:bema: ama: ibi noelama;, iba:te habahabamo tolameholete ibi ha:kiya ibino baa: konuwatehoma:.”

16 Ya:suti ibi na:goelameniya;, “Ao, iba:te tolameheno la:le iba:tamo naha ilina dopamo nikalamehola:la:.”

17 Iba:te na:huiyaniya;, “Agodolo paibo baa: ba:gala daha netewa ba:binomate pola:na:.”

18 Ya:suti iba:tamo na:goeniya:, “Ba:be baa: ba:gala daha natamo na:wadaha:la:.”

19 Ba:bene ebete tawakalubi hemolo ahidima: da:kiyalameniya:, ba:ba tetelo ebete paibo baa: ba:gala daha netewa uwatenate, Hunu Habamo gahimilo Godotamo kalakala tabo ba:bo goeniya:. Ba:bene ebete ba:bi baa: wakalamiholenate ebe ta:matapa:tamo ikalamenate, iba:te tawakalubi hiliyonomatamo dito ikalameholeniya:.

20 Ba:ba tetelo ibi hiliyonomate baa: da:nahaniya: ibino kape komo ba:bo wiboholameniya:, ba:bene Ya:suku ta:matapa:te da:luhiliniya: ba:bi baa: komokomamo 12 bagolo betabuilameniya:.

21 Ba: hibila, ba:be baa: 5,000 dubate nahaniya: ibino kamenakamena guguda:go.

Ya:suti Beya Hunudu Da:toniya:

Mak 6.45-52; Yon 6.15-21

22 Ba:bene ba:ba tetenomolo Ya:suti tawakalubi ba oelamena ebe ta:matapa:tamo na:goeniya:, “Boge lawete Ga:lili Bobo hapuamo na:na:hiwala:la:.”

23 Ba:bene ebete tawakalubi hiliyonomo oelamenate ebete haka hunamo dito nodoloniya: Godokoba: tabo konega:lanama:. Ba:bene da:duniya: Ya:suti ha:kiya ba:bolo lutiya:.

24 Ba:ba tetelo ta:matapa:te boga:go bobo tuli tetenomodo ba tolamena, gawiyate boge hapuamo ola:la:midanakui, hapuamo ola:la:midanakui, ba:ba ka:na ewageleniya: mabu huhuti ibi na:duhilameniya:.

25 Ba:bema: du tetelo hegela owaloho tatalima: ba eda:na, Ya:suti beya hunudu iba:tamo ba:bo toniya:.

26 Huiyatiya ebete beya hunudu ba tonato, iba:te ebe uminate ba toletolehona na:ga:laniya:, “Gubaliti pe!” ba:bema: iba:te tole konomago ba:bo ga:ga:niya:.

27 Ba:ba tetenomolo Ya:suti ibi na:goelameniya:, “Na Ya:sutula, la: katoletolehonala!”

28 Ba:bene Pitate huiyatiya ebetamo na:goeniya:, “Kodawa, ama:lela:ka? Ama: na na:kiyanama:, nale beya hunudu ama:tamo kopema:.”

29 Ya:suti ebeno tabo ba huiyana na:goeniya:, “Na:pa!” ba:bene Pitate boge miya:panate beyamo a:putinate beya hunudu ebetamo ba:bo toniya:.

30 Huiyatiya ebete ko huhuino gawiya ulame-nate ba:bo toletoleniya:, ba:bene ebete beyamo ba ululuna Ya:sutamo ibulunomolo na:goeniya:, “Kodawa, ama: naeno ka:ka: na:mula:nama!”

31 Ba:ba tetenomolo Ya:suti kokoto hogami-nanate Pitako lawenate na:goemeniya:, “Amia:no hibima: midi komo koha:, nanekelela. Mabu keka: ama:le ukui netewama: deda:?”

32 ba:bene iba:te gala boga:mo da:kololoniya: huhuti ba:bo wiboniya:.

33 Ba:ba tetelo Ya:suku ta:matapa:te ebe ba adikumina na:ga:laniya:, “Hibila, ama: ba: Godokono Gudulata!”

*Ya:suti Genasalete Hopolo Temetema:gopi
Da:hiduilamenakui
Mak 6.53-56*

³⁴ Ba:bene iba:te duiduiya tetelo bobo hapuamo na:hiwalete Genasalete hopamo dito nikuliya.

³⁵ Ba:ba tetelo tawakaluba:te Ya:sukunu komo iya:tawahate ba:be hopoeni hiliyonomo haba-habamo tabo na:noemiya:, iba:te temetema:gopi ebetamo komagahelama:.

³⁶ Ba:bema: Ya:suti ba:bolo ba nemedena, temetema:gopa:te da:pelamenakui ebe na:petoemehonakuya: iba:te ebena kaliko kologihoma:, ba:bene puya:te ebena kaliko dologihonakui ba:ba:te ba:bo hidohidohonakuya:.

15

Yu Tawakalubino Iniwalino Iya:tulame Komo Mak 7.1-13

¹ Ba:ba tetelo komo Pa:lisi kapiyuimipi ba:gala Godokono Tutumu iya:tulamepi, iba:te Yelusalema ko habane pelamete Ya:sutamo na:pega:luya:,

² “Mabu keka: ama: ta:matapa:te aeno iniwala:te diya:tulamenakui ba:bi tutumu tabo da:wakalaminaka? Numa:, iba:te kokoto ukulaleheno baa: ba:bo nahanaka!”

³ Ya:suti huiyatiya iba:tamo na:goiya:, “La:bada mabuma: iniwala:te da:ga:lanakui ba:bi tutumu tabo ba emalagidolena, huiyatiya Godokono Tutumu Tabo bewakalaminamata?”

⁴ Numa:la:, Godote ebena Bukalo na:goiya:, ‘La:eno menokobi nabi nowalubila:la:,’ ba:gala ebete na:kagoiya:, ‘Kebe lumagiti ebena menoko o nabiwino komoma: kuba tabo dolamagimini, la:le ebe nanakapumiya:la:.’

⁵ Huiyatiya la: ba:moe Godokono tabo tama:mo miya:palo na:ga:lanamata, ‘Lumagigodolo da:pola:na menoko nabiwi owalubilima:, ebete iba:tamo ikalamema: ubiha:ma: deda:mene, kubahenola. Ebete dito kogoema:ne, ‘Ba:moi ilina talonala, nale Godotamo ikamehote ba:moi ilinamo naeno menoko nabiwi a:kowalubila:mo.’

⁶ Ba: ba:ma ka:na la: ipuwalo kuba ukui lumagiti ebene nabiwi a:kowaluba:le, mabu la: Godokono hibi tabo tama:mo miya:telo huiyatiya la:eno iniwala:te da:ga:lanakui la: ba:bi komo kapiya bododilinakomata.

⁷ La: ma:lapila netewa tawakalubilata! Godokono ukui hawakalimidawa Aisayate la:eno komoma: dopamo hibinomolo ba:ma ka:na goiya:,

⁸ ‘Ba:moi tawakaluba:te na tabamo adikunamena,
huiyatiya ibino tepo ipuwoeno ukui
na tamelo kapola:naha:, muhulunomolo
ba:nepola:na.

⁹ Iba:te naeno mahilo hunamo nadipatena,
huiyatiya hibi komo puliyala,
iyo, iba:te hopo habanapino tutumu
Godokono hibi Tutumuma: midiliti ba:bo
iya:tulamenaka.’”

*Tawakalubi Da:kubahilamenaka Ba:bi
Komokomo
Mak 7.14-23*

¹⁰ Ba:bene Ya:suti tawakalubi hiliyonomo ebetamo ka:lamiti iba:tamo na:goiya:, “La:

ba:moe tabo uliti la:eno ukui hidamo
na:tuputupuilama:la:.

¹¹ Naha ilinate lumagino tepo
ipuwamo dopegamene ba:be ilinate ebe
a:kakubahima:mene, huiyatiya lumagino
tabone dikulimina: ba:bi komate ebe
kokubahimima:na:.”

¹² Ba:bene Ya:suku ta:matapa:te ebetamo
pelamete na:pega:luya:, “Ama: iya:tawala:ka:,
Pa:lisi kapiyuimipa:te ama:le da:gaa: ba:be
taboma: na:maubaha?”

¹³ Ya:suti huiyatiya na:goiya:, “Naeno
Nabiwiti Hunu Habalo demedena, ebena pali
ipuwamo tawakaluba:te ha:kiya ibino heloamo
damihonaka, ba:bi keha hiliyonomo ebete
hahago kopemagobelema:ne, huiyatiya ebete
ha:kiya kebe keha kamihona, ba:binomate
ba:la:mota:hanamena:.

¹⁴ Ba:bema: la:le Pa:lisi kapiyuimipino tabo
akulia:la:, na:miya:paliya:la: mabu ibi ba:
baidi tamihopila, iba:te tawakalubi kubamo
iya:tulamenaka. Numa:la:, baidi tamiho dubuti
eta baidi tamiho dubu gabodo da:magatamene
iba:te haka gugamo badi konegudima:na:.”

¹⁵ Ba:bene Pitate ebe na:goemiya:, “Ama:
ba:moe komoeno ipuwa a niya:tua:ma:.”

¹⁶ Ya:suti tabo ba huiya na:goiya:, “Komopa:te
ukui hidamo katuputupuilamenaha:, la: ba:
atumu.

¹⁷ La: iya:tawahala:ka:? Naha ilinate lumagi
ipuwamo opegate wapamo tote ba:bene nea:go
kopenuluhukuma:ne,

¹⁸ huiyatiya lumagiti ebena tabamo dolamagi-
mini, ba:bi tabo ba: ebena tepo ipuwoeno ukui

mabuni kopikulima:na:, ba:bi tabote ebe ba:bo kokubahimima:na:.

¹⁹ Numa:la:, lumagino tepo ipuwane hiya:hiya: kuba ukui komate pikulinaka, ba:bene ba:bi kuba ukuia:godone ba:moi koko kubate kapikulinaka — lumagi anakapumi komo ba:gala ilina pilo komo, bohele pilo komo ba:gala eta lumagino kamena pilo komo, ha:da tabo olamagi komo ba:gala eta lumagino mahilo kubahimi komo.

²⁰ Iyo, ba: hibila! Ba:moi kubate pikuliti lumagi ba:bo kokubahimima:na:, huiyatiya lumagiti kokoto ukulahaheno baa: da:namene ba:be komote ebene ukui mabu a:kakubahima:mene.”

*Taya Habanapi Kamenoenno Hibima: Midi Komo
Mak 7.24-30*

²¹ Ba:bene Ya:suti ba:be hopo miya:pate Taya ba:gala Saidono koko haboeno hopamo dito tuya:.

²² Ba:be Ka:inane hopolo demedenami, eta kamena ebe Yuha: lumagila, ebete Ya:sutamo gaa:tepahago pete na:pegoiya:, “Da:ibidikono Hogo, na na:malemalenatena:! Naeno gudu bohele kuba gobogobagoenola, ba:bema: ebete ko temeteme biya:tawana!”

²³ Huiyatiya Ya:suti ba:be kamenoenno tabo kahuiyuya:ha:, ba:bema: ebe ta:matapa:te ebetamo pelamete na:pega:luya:, “Ama: ba:moe kamena gobogobamo noema:, mabu ebe ago da:patita howele konomo bododita.”

²⁴ Ba:bema: Ya:suti ibino tabo ba huiya na:goiya:, “Isalaela tawakalubi ipuwalo dalatidiholiya:, Godote na ba:bi sipi-goegoe kapiya oholema: poenamiya:, komo hopo tawakaluba:tamoha:.”

²⁵ Ba:bene ba:be Yuha: kamenate ebene tabo uliti ebetamo gala kapete ebene nato mabamo pepapamiwatalo na:pegoiya, “Kodawa, ama: na nowalubina:.”

²⁶ Ba:bema: Ya:suti ebene tabo ba huiya na:goiya, “Mabu keka: nale ama: owalubima: da:goita? Wadiyaha: tawakaluba:te gugudino baa: komopa:tamo dito ikalame, mabu ba:be ododi komo ba: gahagahatamo ikalame komo huiyala.”

²⁷ Kamenate Ya:sutamo na:goiya, “Iyo, ama:le da:gaa: ba: hibila, huiyatiya eta ko dubuino baa: naha habane hopamo da:penigudinaka, ba:bi baa: hapuhapu gahagahate naha wadiyala!”

²⁸ Ba:bene Ya:suti ebetamo na:goiya, “Kamena, ama:godolo hibima: midi komo konomo bitana, ba:bema: ama:le ubi dihatita, na ba:be komo hibilo kododima:nemo.” Ba: hibila, ba:ba tetenomolo ba:be kamenoeno bohelete ba:bo hiduya:.

Ya:suti Temetema:gopi Hiliyonomo
Da:hiduilamiya:

²⁹ Ba:bene Ya:suti ba:be hopo miya:pate Ga:lili Bobo dododo petote haka hunamo nodolote dito nemediya:.

³⁰ Ba:ba tetelo tawakalubi hiliyonomate Ya:sutamo ba pelame iba:te ibino temetema:gopi ebetamo ba:bo magaheliya, ba:ma ka:na iba:te nato kubakubapi, baidi tamihopi, tabo olamagimiha:pi, ba:gala komo hiliyonomo hiya:hiya: tawetawa:gopi Ya:sutamo magahete ebene nato mabamo da:pewadila:lateliya, ebete ibi ba:bo hiduilamiya:.

31 Ba:bene tawakaluba:te konomamo hanohanohuya: mabu iba:te ibino baida:mo ba:moi komokomo ulamiya:, tabo olamagim-ihapa:te tabo olamagimiya:, nato kubakubapa:te a:wapata:lamiya:, ba:gala baidi tamihopa:te a:la:minahaliya:. Ba:bema: ba:ba tetelo Godote Isalaela tawakalubi dowlubilinako, iba:te ebena mahilo hunamo ba:bo adipatiya:.

Ya:suti Hiliyonomo Tawakaluba:tamo Baa: Gala Da:kikalameholiya:

Mak 8.1-10

32 Ba:bene Ya:suti ebe ta:matapi ebetamo ka:lami ibi na:goelamiya:, “Na ba:moi tawakalubi na:malemalelatilitamo, mabu iba:te nago netewa-kapiya hegela demedenati ibino baa: a:wiboholami. Na ubihinola ibi baa:heno ibino habahabamo dito oelame. Diyala, iba:te gabo tetelo heloha:ma: da: neda:hamena:.”

33 Ebe ta:matapa:te ebetamo na:ga:luya:, “Moe baa:ha: hopola. Ale ba:moi tawakalubi hiliyonomatamo baa: ikalamehole modoboha:.”

34 Ba:bene Ya:suti ibi nalateda:liya:, “La:godolo kebaleta baa:te ka:pola:na?”

Iba:te na:ga:luya:, “Sa:ba:ni baa: ba:gala daha hegehege kapiyakapiyate pola:na.”

35 Ba:bene Ya:suti tawakalubi hakamo kahidima: da:goelamiya:,

36 ba:ba tetelo ebete ba:bi sa:ba:ni baa: komokomo ba:gala daha uwatete Godotamo kalakala tabo ba:bo goiya:, ba:bene ebete wakalamiholete ebe ta:matapa:tamo dito ikalamiya: iba:te tawakaluba:tamo kikalameholema:.

³⁷⁻³⁸ Ba:ba tetelo puya:te ba:be baa: da:nahuya: ibino kape komo ba: dito wiboholamiya:. Ba:hibila, ba:be baa: 4,000 dubate nahuya: ibino kamenakamena guguda:go, ba:bene da:luhiliya: ba:bi baa: komokomamo Ya:suku ta:matapa:te sa:ba:ni bagolo betabuilamiya:.

³⁹ Ba:bene Ya:suti ba:bi tawakalubi ibino haba-habamo doelamiya:, ba:ba tetelo ebete boga:mo ololote Magadana hopamo ba: dito tuya:.

16

Pa:lisi Kapiyuimipa:te Hanohano Komo Umima: Ya:suku Gala Da:kaga:lamiya:

Mak 8.11-13; Luk 12.54-56

¹ Ba:bene komo Pa:lisi kapiyuimipi ba:gala Sa:diyusi kapiyuimipi iba:te ubi bihatiya: Ya:sutamo pelamete ebe kuba gabamo kopemogabuimima:. Iba:te ebe ba:ma ka:na pega:lamiya:, “Ama:godolo Godokono helo ditana, ba:be komo hawakalimima: eta hanohano komo atamo nododa:.”

² Ya:suti tabo ba huiya iba:tamo na:goiya:, “Hegelate ba nihitiga hegela hunu hawihawima: da:neda:mene, la: ba:be komo umiti koga:lama:nemata, ‘Dumutu hegela hidamo kopowalohoma:ne.’

³ Ba:gala eta tetelo hegellate ba owalohuta la:wegola bubu dulamema la: koga:lama:nemata, ‘Ba:moe hegellate kokubama:ne.’ Iyo, la: alo-moeno komokomo ulame iya:tawahala, huiyatiya ba:ma tetelo Godote la: ipuwalo dododilina ba:bi komoeno ipuwa la: hidamo kiya:tawahanaha:.

⁴ Kuba ododilipi ba:gala hibima: midiha:pi, ibi ubi konomola Godokono helo hawakalimino hanohano komo kumima:, huiyatiya Godote eta komo iba:tamo a:kahawakalima:mene. Ba:hibila, ebete Yaonako ipuwado da:hawakalimiya: ba:be hanohano komo kapiya la:tamo ikalamiya:ta.” *

Ba:ba tetelo Ya:suti ibi miya:palette ba: dito tuya:.

*Pa:lisi Kapiyuimipi Ba:gala Sa:diyusi
Kapiyuimipi Ibino Awagaha Komo*

Mak 8.14-21

⁵ Ba:bene Ya:suti ebe ta:matapa:go Ga:lili Bobo hapuamo da:na:hiwaliya:, ba:ba tetelo iba:te baa: uwate komo nadoduya:.

⁶ Ya:suti iba:tamo na:goiya:, “La: hidamo nu-lia:la:. Palawa baa:te ha:kiya hunamo da:mahiga, Pa:lisi kapiyuimipi ba:gala Sa:diyusi kapiyuimipi ibino awagaha komo ba:ba ka:nala. A:iye, ba:mako komote la:tamo akuluhukala:!”

⁷ Ba:bema: iba:te ibi ipuwalo tabo ba:ma ka:na ga:luya:, “Ebete atamo ba:moe tabo begoe mabu ale baa: kawadaheha:.”

⁸ Huiyatiya iba:te tabo da:ga:lutiya: Ya:suti iya:tawate na:goiya:, “La:eno hibima: midi komo

* **16:4:** Buka ka:lamiholedawa, wadiyala ama: ba:moe komo niya:tawa, Yaonako ba: Godokono ukui hawakalimidawa etala, ebete Godokono tabo Niniba habanapa:tamo atuya:. Yaonate ba:bi Yuha:pa:tamo nuluhukuhino, dopamo gabo tetelo ko olalatiti ebetamo uluhukuya:, ba:ma ka:na konomo dahate ebe dito migiguya:. Ba:bene Yaonate netewa-kapiya hegelalo daheno tepo ipuwalo lutate, ba:ba tetelo Godote ebe malemaletelo ko hanohano komo ba ododi ebeno ka:ka: ba:bo mula:miya:. Ya:suti ba:be hanohano komoma: olamagiya: Pa:lisi kapiyuimipa:tamo.

kokoha:. La:le baa:heno pola:na tabo badama: ka:ga:lutama?

⁹ Keka: mabu la:le naeno hibi komo hidamo kuminaha:? Nale eta gapogapolo paibo baa: 5,000 dubatamo da:wakalamiholenimo, ba:moe komoma: la:godolo ukui ba:kitana? Ba:ba tetelo la: kebaleta bagolo ka:tabuilameonima?

¹⁰ Ba:gala eta hegelalo nale sa:ba:ni baa: 4,000 dubatamo da:kawakalamiholimo, ba:ba tetelo la: kebaleta bagolo ka:tabuilamiuima?

¹¹ La: bada mabuma: naeno komo hidamo kemalagidolonaha:? Nale la:eno baa: naha komoma: kagoeha:. La: hidamo, Pa:lisi kapiyuimipi ba:gala Sa:diyusi kapiyuimipi ibino awagaha komote la:tamo akuluhukala:!”

¹² Ba:bene Ya:suku ta:matapa:te ebeno tabo ipuwa hidamo ba:ma ka:na lawiya:, Ya:suti palawa baa: hunamo mahiga tabo da:kiyalamiya:, ebete Pa:lisi kapiyuimipino awagaha iya:tulame komoma: goiya:. Ebe ubihinola ba:be kubate ebe ta:matapa:tamo uluhuku.

*Pitate Ya:sukunu Hibi Komo Da:hawakalimiya:
Mak 8.27-30; Luk 9.18-21*

¹³ Ba:bene Ya:suti Sisaliya-Pilipai hopamo da:nuluhukuya: ebete ebeno ta:matapi ba:bo nalateda:liya:, “Na Tawakalubino Naniwi iba:te pokomo ka:ga:lanaka?”

¹⁴ Iba:te na:ga:luya:, “Komopa:te ama: Yoneko beyamo wadulateledawama: ga:lanaka, komopa:te ama: Elayama: ga:lanaka, komopa:te ama: Yelemayama: ga:lanaka, ba:gala komopa:te

ama: Godokono ukui hawakalimidawa etama: ga:lanaka.”

15 Ba:bene Ya:suti ibi nalateda:liya;, “Huiyatiya la:le na pokomo ka:midinionama?”

16 Saimono Pitate tabo ba huiya na:goiya;, “Ama: ba: Kelisotela, iyo, ama: ba: Ka:ka: Godoeno Gudulata!”

17 Ba:bene Ya:suti ebetamo na:huiyuya;, “Saimono, Yonekono gudu, ama: koamo na:kalakala! Mabu ba:moe hibi komo eta lumagiti ama: kiya:tumiha;, ama: naeno Hunu Haboeno Nabiwiti iya:tumia:ta.

18 Na ama:tamo ba:ma ka:na goemo, ‘Ama: ba: Pitate, naeno nakolalata.* Ba: hibila, nale ba:moe nakola hunamo naeno sose ketema:nemo, ba:bema: Saitanakono hoe komote ba:be sose kubahimima: a:kamodobamene.

19 Numa;, nale Ko Gawadubu Godokono hiya:hiya: ki ama:tamo kikamehoma:nemata. Ba:bema: ama:le Saitanako koduhimima: ba:moe hopolo kebe gigiho ba:moi kia:mo da:kalapilamena: Godokono Hunu Habalo atu kalapila komote konitanama:ne, ba:gala ama:le lumagino ka:ka: komula:mema: ba:moe hopolo kebe gigiho ba:moi kia:mo da:hiya:midamena;, Hunu Habalo atu a:hiya:mida komote konitanama:ne.’ ”

20 Ba:bene Ya:suti ebeno ta:matapi koamo ba:ma ka:na kiyahalamiya;, “Nale Kelisoma: hibilo deda:namo, la:le ba:moe komo komopi akakiyalama:la:!”

* **16:18:** Pita mahiloeno ipuwa nitana ‘Nakolala.’

*Ya:suti Ebena Hoe Komoma: Dopamo Da:goiya:
Mak 8.31–9.1; Luk 9.22-27*

²¹ Ba:ba tetelo Ya:suti ebe ta:matapi iya:tulame ba:ma ka:na tupuimiya;, “Nale Yelusalema ko habamo tote tawakaluba:godone koko temeteme ba:bo konuwatema:nemo, Godokono ubila. Ba:bene Godotamo hawa:goeno ikamehopino watowatopi, ba:gala Godokono Tutumu iya:tulamepi, ba:gala komo koko dubu iba:te na kanakapunamema:na;, huiyatiya netewa-kapiya hegelalo Godote na hoene kadipanatenema:ne.”

²² Ba:bene Pitate Ya:suku komo ta:matapa:godone nanekela:mo magatate ebe koamo ba:ma ka:na kiyamiya;, “Kodawa, ba:moe kubate ama:tamo akuluhukala;, wadiyala Godote na:duhima:mene!”

²³ Ba:bene Ya:suti ohobigate Pitatamo na:goiya;, “Pita, ama: Saitanako huiyala! Na na:miya:pana:! Ama:le naeno nato ukamidawama: editata mabu amia:no ukui Godotamo kihatitaha;, ama: tawakalubino ukuilo emedenata!”

²⁴ Ba:ba tetelo Ya:suti ebe ta:matapi na:goelamiya;, “Kebe lumagiti na ta:mahenema: ubi dihatemene, dopamo ebete ebena komo adodote ebena keha pihiga aguti na ba:bo na:ta:mahena:mene.

²⁵ Ba: hibila, kebe lumagiti ebena ka:ka: natamo damawada:mene ebena ka:ka:te kala-tidima:ne, huiyatiya kebe lumagiti ebena ka:ka: na mabuma: datutimini, ebete hibi ka:ka: ebo konumima:ne.

²⁶ Ba:bema: lumagiti hopoenon ilina hiliyonomo uwatenomo ba uwate, ebena ka:ka: datutimini ba:be lumagino huiya keka:? Ebete ebena ka:ka:

gala kakalawema: bada ilina na:kikamemene?
Gabo puliyala, kitanaha:.

²⁷ Ba: hibila, Tawakalubino Naniwiti ebena hido-talona nopopa:go ba:gala Nabiwi Godokono helonomo alago kopema:ne. Ba:ba tetelo ebete tawakalubino komo ba anagilamelelame ibino modobo oko huiya hibilo kikalame:ne.

²⁸ Na la:tamo hibi tabo begoemo, ba:ma tetelo demedehona komo iba:te Tawakalubino Naniwi ebena Ko Gawadubu heloago da:pemene, ba:be ko komo dopamo umiti galane ba:bo koha:lahama:na:.”

17

Godokono Helonomo Alote Ya:sukunu Ape Da:la:minuya:

Mak 9.2-13; Luk 9.28-36

¹ Ba:bene sikisi hegela da:wibuya: Ya:suti Pitako, Ya:imesiko, ba:gala ebena ekawi Yoneko, ibinomo bemagataliya: eta hununomo hakamo.

² Ba:ba tetelo ebe ta:matapino dopo hapulu Ya:sukunu apete hiya:ma: ediya:, ba:bene ebena holoholote hegeloeno a:la:mina keba ka:nala:ka: ba:bakoma: ba eda:, ebena pupulino ilinate atumu keyakeyanomoma: eda:hamiya:.

³ Ba:bene ta:matapino holoholo hapuamo Moseseko ba:gala Elayako iba:te puluhukuti Ya:sukuba: tabo ba:bo ga:lutiya:.

⁴ Ba:ba tetelo Pitate Ya:sutamo na:goiya:, “Kodawa, ale ba:malo da:pola:nama:, kalakala konomola. Ama: ubi dihatemena:, nale mimiya netewa-kapiya ketemotema:nemo, eta amia:nola, eta Mosesekonola, eta Elayakonola.”

⁵ Pitate ba:be tabo ba olamagita, ba:ba tetenomolo hiya:nomo a:la:mina hawaiti pete ibi dito patulateliya:, ba:bene hawai ipuwane tabote ba:ma ka:na piya:, “Ba:moe naeno kapiya Gudunomola, na ebetamo na:kalakalutamo. La: ebene tabo nuliala:.”

⁶ Ba:bene Ya:suku ta:matapa:te ba:be tabo uliti konomamo ba toletoleho hakamo ba:bo guduya:,

⁷ huiyatiya Ya:suti pete ibi ba pologihole na:pegoiya:, “Na:mahila:hala:, akatoletolehala:!”

⁸ Ba:ba tetelo iba:te baidi da:gahilameholiya: eta lumagi kumiya:ha:, Ya:suku kapiyate ba:bolo la:nuya:.

⁹ Iba:te haka hununi ba pepalaga Ya:suti ibi na:pikiyalamiya:, “La:le kebe hanohano komo dumima, ba:be komo ba:ma tetelo komopi akakiyalama:la:, huiyatiya Godote na Tawakalubino Naniwi hoene gala da:kadipanatenemene tawakalubi ba:bo kokiyalamema:nemata.”

¹⁰ Ba:bene Ya:suku ta:matapa:te ebe nalatediya:, “Mabu keka: Godokono Tutumu iya:tulamepa:te da:ga:lanaka, Elayate dopamo pete, ebene gala hapuni Kelisote kopema:ne?”

¹¹ Ebete tabo ba huiya na:goiya:, “Hibila, Elayako dopamo pete hiliyonomo komokomo kopetuputupuilamema:ne.

¹² Na la:tamo na:goemo, Elayako tawakaluba:tamo ya:lo a:pi huiyatiya iba:te ebene komo kiya:tawahaha:, ba:bene iba:te ibino ubilo koko kuba ebetamo ododilnakuya:. Ba:bema: la: niya:tawahala:, Tawakalubino

Naniwiti atumu iba:godone koko temeteme hibilo kuwatema:ne.”

¹³ Ba:bene ebe ta:matapa:te ba:be taboeno ipuwa hidamo ba:ma ka:na lawiya:, Ya:suti Yoneko beyamo wadulateledawoeno komoma:goe.

Ya:suti Kuba Gobogobagoeno Kuhi Da:hiduimiya:

Mak 9.14-29; Luk 9.37-43

¹⁴ Ba:ba tetelo iba:te komo tawakaluba:tamo da:pikuliya:, eta dubuti Ya:sutamo pete pupamo pemedete

¹⁵ na:pegoiya:, “Kodawa, ama: naeno kuhi na:malemaleta! Mabu ebe ala: komote lawe-nako, ba:bema: komo tetelo ebe koa:mo ba:ga, beyamo ba:ga, ba:ba ka:na ewagelena.

¹⁶ Nale ebe ama: ta:matapa:tamo da:magaha:kamo, huiyatiya iba:godolo helo puliyala ebe hiduimima:.”

¹⁷ Ya:suti huiyatiya iba:tamo na:goiya:, “A:iye, la: hibima: midiha: kuba tawakalubilata! La:le natamo menemene bikanamenamata, ba:bema: na ubihinola tete ga:ga:lo la:go emedena! La: kuhi natamo na:magaha:la!”

¹⁸ Ba:bene Ya:suti kuba gobogobo da:kiyahamiya: ebete kuhi ipuwane dito uluhukuya:, ba:ba tetenomolo kuhiti ba:bo hiduya:.

¹⁹ Ba:bene komo tawakaluba:te pola:naha: tetelo Ya:suku ta:matapa:te ebetamo pelamete na:pega:luya:, “Mabu keka: ale kuba gobogobo oemema: kamodobakaha:?”

20 Ebete iba:tamo na:goiya, “Ba:be mabu ba:ma ka:na bitana, la:eno hibima: midi komote hegehegema: eda:hana. Na la:tamo hibi tabo begoemo, mastada kikipo koha:, deha:potonomola. Huiyatiya la:eno hibima: midi komote ba:makoma: deda:mene, la:eno helote modoboma: ba eda: ba:moe hakatamo koga:lama:nemata, ‘Ama: ba:moene ebamo na:toatepa!’ ba:bene hakate la:eno tabamo kopapamiwatama:ne. Ba:moe tabo ba: hibila, la:godolo hibima: midi komo ba itana eta ododiha: komote a:kitanamene, iyo, kodakoda komote modobonomoma: keda:ma:ne.

21 Ba:bema: la:le la:eno emede ipuwalo komo tetelo baa: nahaheno ba pola:na Godokoba: tabo da:ga:lanakoma, la:le helo ba:bo kolawema:nemata ba:mako kuba gobogobo oemema:.”*

*Ya:suti Ebedo Hoe Komoma: Gala Da:kagoiya:
Mak 9.30-32; Luk 9.43-45*

22 Eta tetelo Ya:suku ta:matapa:te Ga:lili hopolo gala da:kakapiyuya:, ebete iba:tamo na:goiya:, “Godote Tawakalubino Naniwi kuba tawakalubino kokotamo kihatema:ne,

23 ba:bene iba:te ebe kanakapumima:na:, huiyatiya netewa-kapiya hegelalo Godote ebe hoene gala kakadipatema:ne.”

Ba:bema: Ya:suku ta:matapa:te ebenedo tabo uliti tepo temeteme konomo ba:bo lawiya:.

* **17:21:** Ma:t 17.21 komoeno tabo Ma:tiyuti bukamo kamiya:tiya:ha:, huiyatiya ebenedo buka ododi gala hapuni eta hibima: mididawate miya:tiya:.

Godokono Genamoeno Ka:pita:isin Huiya
Miya:te Komo*

²⁴ Ya:suku ta:matapa:te Kapeniyama habamo da:pelamiya:, ba:ba tetelo komo dubate Pitatamo pikuliya: Godoko Adikumino Hiya: Genamoeno ka:pita:isin huiya uwatema:. Iba:te tabo ba:ma ka:na pega:luya:, “La:eno iya:tulamedawate Godokono Genamoeno ta:kese mani a:kihatenako?”

²⁵ Pitate na:goiya:, “Iyo, ihatenako.”

Ba:bene Pitate genamamo da:nodoluya: ebete tabo goeheno dopamo Ya:suti ebe na:goemiya:, “Saimono, amia:no ukui keba ka:nala:ka? Ba:moe hopoenoko koko gawadubatamo ta:kese mani puya:te ka:miya:tenaka? Atu hopo tawakaluba:tela:ka: o kapela tawakaluba:tela:ka:?”

²⁶ Pitate ebeno tabo ba huiya na:goiya:, “Kapela tawakaluba:te ha:kiya miya:tenaka.”

Ya:suti na:goiya:, “Iyo, ba: hibila, atu hopo tawakaluba:te gabomana:tamo ta:kese mani a:kamiya:ta:la:. Numa:la:, a Yu tawakalubi ba:moe Isalaela hopoenoko gugudila, ba:bema:mabu keka: ale Godokono Genamoeno okopa:tamo ka:pita:isin mani dikalamenakoma?: Mabu kitanaha:.”

²⁷ Huiyatiya na iba:tamo temeteme ikalame ubihinola, ba:bema: ama: Ga:lili bobamo tote kimai na:notalama:. Dopamo da:ta:mugamene ba:be daha lawete ebeno tabo alalaa:midamete

* **17:23:** Ba:moe ka:pita:isin huiya miya:te komo ba:ma ka:nala. Yu tawakalubi ipuwalo hiliyonomo dubate hiliyonomo gogolo ba:moe mani bimiya:tenakuya: Godoko Adikumino Hiya: Genama kohiduumima:.

kapiya siliba mani ba:bo numiya:, ba:bene ama: ba:be mani lawete Godokono Genamoeno okopa:tamo na:nikalamiya:, amia:no ba:gala naeno ka:pita:isin huiya komoma:.”

18

*Kodawama: Pote Na:keda:mene
Mak 9.33-37; Luk 9.46-48*

¹ Ba:ba tetelo Ya:suku ta:matapa:te pelamete ebe na:pega:lamiya:, “Godote Ko Gawadubuma: deda:na, ba:be habalo kodawama: pote na:keda:mene?”

² Ba:bene ebete gudu deha:poto ebetamo ka:miti ibi tetenomamo adipiti

³ na:goiya:, “Na la:tamo hibi tabo begoemo, la:le la:eno awagaha ukui hiya:ma: midiliti gugudi hegehege keba ka:nala:ka: ba:bakoma: neda:huya:la:, mabu la: ba:ba ka:na ewageleheno Godokono Ko Gawadubu habamo a:kana:pa:la:hamata.

⁴ Ba: hibila, kebe lumagiti ba:mako gudu deha:potomo ebe ha:kiya ebe hopamo dihatemene, ebete Godokono Ko Gawadubu habalo kodawama: koneda:ma:ne,

⁵ ba:gala kebe lumagiti naeno mahilamo ba:mako gudu deha:poto kalakalago dowalubina ebete na atumu na:kowalubinina.”

*Kuba Gabamo Emogabuimi Komo
Mak 9.42-48; Luk 17.1-2*

⁶ Ba:bene Ya:suti gala na:kagoiya:, “Ba:bema: deha:poto guduti na hibima: ba midinina, kebe lumagiti ebe kuba gabamo demogabuimina, wadiyala tawakaluba:te ebe lawete ebeno

kokoba:mo konomo nakola ma:homete kehaha:
kolomamo na:da:namena: ebete kulukulu
beyamo kululuma:.

⁷ La: nulia:la:, ba:moe hopo habate kubanomo
kokubama:ne! Hibila, Saitanakono kuba gabamo
emogabuimi komate tawakaluba:tamo kikuli-
homa:na:, huiyatiya kebe lumagigodone ba:mako
kuba komote duluhukumini, Godote ebetamo
kuba huiya konomo kikamema:ne!

⁸ “Ba:gala amia:no kokotote o natote ama: kuba
gabamo demogabuimina, wadiyala ama: itami-
date gobogobamo na:da:na! Wadiyala ama:le
kapiya kokotago o kapiya natago Godokono
Ka:ka: Habamo nopega, kubala kokoto netewago
ba:gala nato netewago Godote ama: Koe Habamo
na:da:na. Ba: hibila, ba:be habalo koete itana
tetelo na:woena.

⁹ Ba:gala amia:no baiditi ama: kuba gabamo
demogabuimina, wadiyala ama: magubutiti
gobogobamo na:da:na. Wadiyala ama:le kapiya
baida:go Godokono Ka:ka: Habamo nopega,
kubala baidi netewago Godote ama: Koe Habamo
na:da:na.”

*Sipi-goete Dalatidi Ba:be Iya:tulame Uwi
Luk 15.3-7*

¹⁰ Ba:bene Ya:suti gala na:kagoiya:, “Nale
la:tamo na:goemo, Godote hegehege gugudi
konomamo ba emalagidole ebete ebena nopopi
iba:tamo poelamenako ibi kopebuiya:minalema:.
Ba:bema: la: hidamo, la: ba:mako gudu
deha:poto ubiha:ma: eda:hate la:eno tabamo
ebe akakubahima:la:.

11 Ba:gala eta komo. Puya:te kuba ododili ipuwalo dalatidiholena, na Tawakalubino Naniwiti ba:bi tawakalubino ka:ka: mula:lalamema: piya:mo.*

12 “Ba:bema: la: ba:moe komo keba ka:na na:kemalagidoloma? Eta dubu ebeno 100 sipi-goegoa:te da:pola:ma:na, ba:bene kapiyate dalatidimini ebete bada komo na:kododimini? Iyo, ebete 99 sipi-goegoe hido hemo hopolo miya:palette, ebete hunuhunu hakamo gala kanodolote dalatidi ba:be sipi-goe konohowadima:ne.

13 Nale la:tamo hibi tabo begoemo, ba:be dubuino kalakalate bitana komo alatidiholeha: 99 sipi-goegoa:tamo, huiyatiya ebete dalatidi ba:be sipi-goe da:numimini ebeno kalakalate konomoma: keda:ma:ne. Ba: hibila, kalakala bada konomola:ka:!

14 Ba:bema: la:eno Hunu Haboeno Nabiwiti atumu ubihinola ba:mako gudu deha:poto kapiyate alatidi.”

Ama:tamo Kuba Dododilina Ba:be Dawoeno Komo

15 Ba:bene Ya:suti gala na:kagoiya:, “Amia:no naniwiti ama:tamo kuba komo dododimini, ama: diya gabodo tote ebeno kuba komo ebe na:niya:tuma:. Ba:bene ebete amia:no tabo hibinomolo dulimini, wadiyala ama: eba:go gala mabulubima: na:kediya:la:.

16 Huiyatiya ebete amia:no tabo uliha:ma: deda:mene, ba:ba tetelo ama: owalubima: ama:le

* **18:11:** Ma:t 18.11 komoeno tabo Ma:tiyuti bukamo kamiya:tiya:ha:, huiyatiya ebeno buka ododi gala hapuni eta hibima: mididawate miya:tiya:.

komo tawakalubi kapiya o netewa na:nuwatiya:, ba:bene la: naniwitamo pawa tolamete atu tabo da:nikiyahamema, ebete ba:ba tetelo la:eno tabo hibima: komidima:ne.

¹⁷ Huiyatiya ebete la:eno tabo uliha:ma: gala da:keda:mene, la:le ebena komo sose tawakaluba:tamo na:nehawakalimiya:la:, ba:bene ebete sose tawakalubi hiliyonomoeno tabo uliha:ma: deda:mene, wadiyala, nitanamene. Ba:ba tetelo la:le ebe hibima: midiha:dawa keba ka:nala:ka: ba:gala mani pilo dubu keba ka:nala:ka: ba:bako lumagima: miditi eba:go gala akakapiyala:.”

Matuhulamehole Komo Ba:gala Pahalamihole Komo

¹⁸ Ba:bene Ya:suti gala na:kagoiya:, “Na la:tamo hibi tabo begoemo, la: Saitanakono komo koduhimima: ebe keba ka:na da:matuhumihoma, ba:be matuhumiho komote Godokono Hunu Habalo ba:ba ka:na konitanama:ne, ba:gala lumagino ka:ka: komula:mema: la: kebe komo ba:moe hopolo da:pahamima, ba:be atu komote Hunu Habalo pahami ba:ba ka:na konitanama:ne.

¹⁹ Ba:bema: nale la:tamo eta komo bekagoemo, la: hibima: midipi netewapa:te ukui kapiyama: eda:hate naeno Hunu Haboeno Nabiwi toemeholo ebete eta komo matuhumima: da:kiyamema, hibila, ebete la:eno tabo uliti ba: ba:ba ka:na kododima:ne.

²⁰ Mabu netewa o netewa-kapiya hibima: midipa:te ukui kapiyalo ba pola:na, iba:te naeno mahilo da:ka:mimina: nale ba:bolo iba:go hibilo kolutama:nemo.”

Lumagino Kuba Adodome Ubiha:ma: Dedi Ba:be Okodawoeno Iya:tulame Uwi

21 Ba:ba tetelo Pitate Ya:sutamo pete na:pegoiya;, “Kodawa, naeno ekawi natamo kuba dododilinako na ebena kuba kebako teta:mo na:kadodolememo? Sa:ba:ni teta:mo wadiyala:ka:?”

22 Ya:suti ebetamo na:huiyuya;, “Na ama:tamo na:goemo, sa:ba:ni teta:moha:. Ao, wadiyala ama:le amia:no emedena tetelo ba:ma ka:na 77 teta:mo ebena kuba egebolemete nadodolemenakuya:.”

23 Ba:bene ebete tabo moga:melo na:goiya;, “La: numa:la:, Godote Ko Gawadubuma: deda:na, ba:be komo ba:moe uwino ipuwa keba ka:nala:ka: ba: ba:ba ka:nala. Eta hopoenno Ko Gawadubuti ebena koko mani ba ka:lamihole ebena ukui nitama:nui ebena okopino hibi komo kopulamelelamema:. Ba:bene ebete ebena ukui ba:ma ka:na ihati, okopi ipuwalo puya:te ebegodone owalubi mani dito duwata:digahui ibino komo kotuputupuilamema:.”

24 Ba:bene ebete mani ka:lamihole da:tupuimi, ba:ba tetelo komopa:te ebetamo dopo okodawa bemagahiya;, ba:be dubuti ta:ni taosene koko mani ebegodone dopamo dito uwata:digui.

25 Mabu ebete ba:be mani huiyama: ebegodolo gabote kitanuiha;, ba:bema: Ko Gawadubuti ebena hopopa:tamo tabo ba:ma ka:na goi, ‘La: ba:moe dubu, ebena kamena ebena gugudi eba:go, ibi hiliyonomo uwatete komo koko dubatamo kolowamilo nikalama:la:, iba:te emedena tetelo ibino huiyaha: okopima: keda:hanama:. Na

ba:be gabodo ba:moe dubuino kuba huiya ebetamo kikamema:nemo.'

26 "Ba:ba tetelo huiyaha: dubuti hopamo gate ebena pupamo emedete Ko Gawadubutamo toetoelo na:goi, 'Hiya:, ama: nuta:tapa. Na gabo numiti ba:bako ko huiya hibilo kopehuiyama:nemo!'

27 "Ko Gawadubuti huiyatiya ebe malemaletelo na:goemi, 'Amia:no huiyaha: komo nale egebolemete adodolememata. Ama: kalakalago na:toa!'

28 "Huiyatiya ba:be huiyaha: okodawate Ko Gawadubugodone uluhukuti ba to ebena eta mabulubi ba:bo numi, ba:be mabulubiti ebegodone dopamo 100 hegehege mani duwati, gala ebetamo kahuiyaha:. Ba:ba tetelo ebete ebe kokobene lawete ba idadanaa:midaha na:goemi, 'Ama: naeno mani natamo tiyonomo na:huiya!'

29 "Ba:bene ebena mabulubiti hopamo gate ebetamo toetoelo na:goi, 'Hiya:, ama: nuta:tapa. Na gabo numiti hibilo kopehuiyama:nemo!'

30 "Huiyatiya ebete ebena mabulubi malemaleteheno du genamamo ba: dito magatui, ebete ba:bolo ba emedena ebena tawakaluba:te pehuiyate ebe ba:bo kopuluhukutima:.

31 Ba:ba tetelo komo okopa:te ba:be komo umiti tepo temetemema: ba eda:ha, iba:te tolamete ibino Ko Gawadubutamo ba:be komo ba:bo nehawakalimiya:.

32 "Ba:bene Ko Gawadubuti ba:be okodawa ka:miti koamo ba kiyahame na:goemi, 'Ama: kubanomo okodawalata! Ama:le ka:lo duiduiyalo

na da:toenamehona:ka, nale amia:no konomo huiyaha: komo dito egebolema:kamata.

³³ Ba:bema: mabu keka: ama:le naeno eta okodawa kamalemaleta:kaha:, nale ama: da:malamaleta:kama ba:ba ka:na?’

³⁴ Ba:ba tetelo Ko Gawadubuti ebetamo koamo maubate du genamamo dito noemi, ebete ba:bolo ko temetema:go ba emedena ta:ni taosene koko mani huiyate ba:bo kopuluhukuma:.”

³⁵ Ba:bene Ya:suti kuititi tabo ulihopa:tamo na:goiya:, “La: numa:la! La:le la:eno tepo ipuwoeno malemale hawakalilameheno ba:gala komo tawakalubino kuba egebolelameheno, ba:ba tetelo naeno Hunu Haboeno Nabiwiti la:tamo atumu ba:ba ka:na ododiti la: ko temeteme habamo konoelamema:na:ta.”

19

Kamena Ibuki Komo

Mak 10.1-12

¹ Ba:bene Ya:sukunu tabo olamagi komote da:wibomiya:, ebete Ga:lili hopo miya:pate Yudiya hopodo petote Yodane Tuli hapuamo dito nuluhukuya:.

² Ba:ba tetelo tawakalubi hiliyonomate ba:be hopamo ebe da:ta:matuya:, ebete ibino teme:tema:gopi ba:bo nihiduilamiya:.

³ Ba:bene komo Pa:lisi kapiyuimipa:te Ya:suku kuba gabamo kemogabuimima: ebetamo pelamete ebe na:palatediya:, “Kamenate ebene awitamoma bada ko kuba ododiti ebo na:kibukimini? O ba:ba tetelo awiti ebe dibukimini Godokono Tutumu Tabo ba:kadikanalemene?”

⁴ Ya:suti tabo ba huiya na:goiya;, “Wadiyala la: Godokono Bukoeno eta tabo hidamo nemalagi-dolala:. Ba:be tabote ba:ma ka:na itana, Godote ba:moe hopoeno tupuimi mabuni dubu kamena bododiliya:;

⁵ ba:bene ebete na:goiya;, ‘Ba:moe mabuma: dubuti ebenu nabiwi ba:gala menoko miya:palette, ebenu kamenago kapiya bahilo kemedema:na;, ba:bene ibi netewapa:te kapiyama: eda:te gala hiya:ma: a:keda:mena:.

⁶ Iyo, ibi ba: kapiyanomola.’ Numa:la:, Godote ibi netewapi kapiyama: a:midiliya:, ba:bema: lumagiti ibi hiya:ma: midili modoboha:.”

⁷ Ba:bene Pa:lisi kapiyuimipi dubate Ya:sutamo na:ga:luya:, “Ama: da:gaa: ba:be tabote hibima: deda:mene, keka: mabu Mosesete tutumu tabo ba:ma ka:na dihatiya:, dubuti ebenu kamena ibukima: kamena ibuki pepa ododiti ebetamo kikamema:ne?”

⁸ Ya:suti iba:tamo na:goiya:, “Mabu la:eno tepo ipuwa kodakoda hibinomola Mosesete ba:moe tutumu la:tamo ba:bema: ikalamiya:ta, huiy-atiya ba:moe hopoeno tupuimi mabuni Moseseko teta:mo puluhuku ba:be komote ba:ba ka:na ki-tanamiha:.

⁹ Ba:bema: nale la:tamo goemo, kamenate eta dubago kuba ododihino, ba:ba tetelo ebenu aw-iti ebe ibukiti eta kamena da:lawemene, ebete Godokono holoholo hapulu ba:be kamena pilolo kolawema:ne.”

¹⁰ Ba:bene Ya:suku ta:matapa:te ebetamo na:ga:luya:, “Dubuti kamena lawe ipuwalo ba:mako kodakoda komote

ditanamene, modobola dubate kamenakamena a:kuwatehola:mena:.”

¹¹ Ba:ba tetelo Ya:suti huiyatiya na:goiya:, “Nale la: diya:tulamema ba:be taboeno ipuwa kodakoda hibila. Godote puya:tamo mulu dikalamemene ibinomate ibino ukuilo ba:moe taboeno ipuwa lawe komodoboma:na:.”

¹² Komo dubate kamenakamena uwateholema: kamodobohonaha:, mabu komo ibino apete menokobino tepo ipuwalo kubakubadopoma: eda:tepahalamiya:. Ba:gala komo dubate kamenakamena uwateholema: kamodobohonaha:, mabu alaholo ipuwalo komopa:te ibi ba:ba ka:na amilatiliya:. Ba:gala komo dubate kamenakamena uwateholema: kamodobohonaha:, mabu ibi ha:kiya ibi ba:ba ka:na midilina Ko Gawadubu Godokono oko kowatihonama:. Ba:bema: kebe lumagiti ba:moe taboeno ipuwa lawe da:modobomene, wadiyala ebete na:lawa:mene:.”

*Ya:suti Guguda:tamo Kokoto Demowatilamiya:
Mak 10.13-16; Luk 18.15-17*

¹³ Ba:bene tawakaluba:te gugudi Ya:sutamo na:magataliya: ebete iba:tamo kokoto ba emowatilame Godoko kogoemema: ebete ibi hidamo kowalubilinama:. Huiyatiya ebe ta:matapa:te tawakalubi ba kiyahalame ibi da:duhilamiya:,

¹⁴ Ya:suti ibino ododi komo umiti na:goiya:, “Gugudi natamo pelame wadiyala. Akaduhilama:la: mabu ba:mako tawakaluba:te Godote Ko Gawadubuma: deda:na ba:be habamo kona:pa:la:hama:na:.”

15 Ba:bene ba:bi gugudi kowalubilima: ebete ebene kokoto iba:tamo emowatilamete, ibi ba miya:pale ebene to gabodo ba: dito tuya:.

Ilina Dogodogo Dubuti Ya:sutamo Da:piya:

Mak 10.17-31; Luk 18.18-30

16 Ba:ba tetelo eta dubuti Ya:sutamo pete na:pegoiya:, “Iya:tulamedawa, na bada hido komo ododiti wiboha: ka:ka: ebo na:ka:lawemo?”

17 Ya:suti ebetamo na:goiya:, “Ama:le hido komo ododima: na badama: ka:kianama:wa? Godoko kapiyate hidodawala, ba:bema: ama: ubi dihatemena: ebene Ka:ka: Habamo na:pa:gama:, wadiyala ama:le ebene Tutumu Tabamo na:papamiwatanakuya:.”

18 Dubuti ebetamo na:huiyuya:, “Kebe tutumu taboma: ka:gaa:wa?”

Ya:suti ebene tabo ba huiya na:goiya:, “Ama: lumagi akanakapuma:la:, eta lumagino kamena pilolo akalawa:la:, ilina pilolo akuwata:la:, eta lumagino komoma: ha:da tabo akolamaga:la:,

19 ba:gala amia:no nabiwi menoko ibino tabamo na:papamiwatanakuya:. Ba:gala eta tutumu tabote ba:ma ka:na bitana, ama: ha:kiya ama: demalagidolona, wadiyala ama:le ba:ba ka:na ama: tamelo demedena ba:be lumagi malemalelo nemalagidolona.”

20 Ba:bene ba:be uli ape dubuti Ya:sutamo na:goiya:, “Na ba:moi hiliyonomo tutumu kodakodalo uwatete eta kapiya kadikanaliya:ha:. Ba:bema: na bada eta komo na:kododimo?”

21 Ya:suti tabo ba huiya na:goiya:, “Ama:le hidonomo lumagima: keda:ma: ubi hibilo dihatemena:, wadiyala ama: tote komopa:te amia:no

ilina mana:mo uwatehomete, ama:le ba:bi mani awaepa:tamo dito na:nikalamehola:. Ba:ba tetelo ama: gala kapete na na:ta:maheniya:, ba:bene amia:no ilina hiliyonomate Godokono Hunu Habalo konepola:nama:na:.”

²² Ba:be uli ape dubuti ba:be tabo uliti tepo menemena:go dito tuya:, mabu ebe ilina dogodogodawanomola.

²³ Ba:bema: Ya:suti ebe ta:matapi na:goelamiya:, “Na la:tamo hibi tabo begoemo, Godote Ko Gawadubuma: deda:na, ilina hiliyonomagodawate ba:be habamo na:pa:gama: kodakodanomola!

²⁴ Nale la:tamo eta komo bekagoemo, ka:molo-goete* kaliko akohomehoeno ola gugudu nilupiga kodakodama: eda:na, gabohenola. Ba:atumu ilina hiliyonomagodawate Godokono Ko Gawadubu habamo na:pa:ga kodakodanomola, gabote hibinomolo a:kitanamene.”

²⁵ Ya:suku ta:matapa:te ba:be tabo uliti konomamo la:wa:hate ebetamo na:ga:luya:, “Ama: da:gaa: ba:be tabote hibima: deda:na, puya:te modobola:ka: Godote ibino ka:ka: mula:lendamema:?”

²⁶ Huiyatiya Ya:suti ibi ulamenate na:goiya:, “Tawakaluba:te ha:kiya ibino ka:ka: mula:le modoboha:, huiyatiya Godoko kapiyate

* **19:24:** Ya:suku tetelo Yu tawakalubino komo ba:ma ka:nala, iba:te kokonomo gelebadihole ka:molo-goegoa:mo ibino oko bowatihonakuya:. Iyo, komo hiya:hiya: tetelo ka:molo-goegoa:te ibino ilina bewatanakuya: muhulu hopamo, ba:gala komo tetelo iba:te bogema: watenama:.

modobola mabu ebegodolo helo bitana hiliyonomo komokomo ododilima:.”

²⁷ Ba:bene Pitate Ya:sutamo ba huiya na:goiya;, “Ama: numa:, a ilina hiliyonomo miya:palete ama: na:ta:mahenata. Ba:bema: Godote atamo bada huiya na:kikaa:memene?”

²⁸ Ya:suti iba:tamo na:goiya;, “Na la:tamo hibi tabo begoemo, Godote ba:moe hopeno hiliyonomo hiya:hiya: ilina ulinoma: da:midilimini, ba:ba tetelo na Tawakalubino Naniwiti naeno Ko Gawadubu emede bahilo konomo alago kolutama:nemo. Ba:bene atu tetelo la:le na da:ta:mahenenama, la: koko gawadubuino gagahidi bahilo gagahiditi Isalaela 12 gu tawakalubino komokomo anagilamelelamepima: keda:hama:nemata.

²⁹ Hibila, kebe lumagiti ebeno genama, o ebeno nani nanikokubi ekaki, o ebeno nabi menokobi gugudi ba:gala ebeno hopo, ebete na mabuma: ba:bi komokomo da:miya:palemene, ebete ba:bi atu komokomo hiliyonomo gala kakuwatema:ne, ba:gala galane nale ebetamo wiboaha: ka:ka:kikamema:nemo.

³⁰ Iyo, ka:lo dopopi hiliyonomo da:pola:na iba:te galane galapima: keda:hama:na:, ba:gala ka:lo galapi da:pola:na iba:te galane dopopima: keda:hama:na:.”

20

Gao Pali Okopino Iya:tulame Uwi

¹ Ba:be atu tetelo Ya:suti na:kagoiya;, “Godote Ko Gawadubuma: deda:na, ba:be komo ba: ba:ma ka:nala. Eta ko dubuti duiduiyanomolo mahigate

ebeno genamane uluhukuti ba:bo tui ebena gao pali okopi konuwatema:

² Ba:bene ebete komo dubu nulamete iba:tamo kapiya hegeloeno oko huiya ikalamema: negoelami. Iba:te ebena tabo uliti modoboma: da:ga:lui, ebete ibi ba:bo oelami ebena pali oko kone-tupuimima:

³ “Ba:bene hegela nanekela:mo da:podolatepui, ebete gala katote komo dubu kolowami habalo dito la:mota:hanalo da:nulami,

⁴ ebete iba:tamo na:goi, ‘Wadiyala la:atumu naeno pali okamo na:katolama:la:, ba:bene nale oko huiya la:tamo modobolo kikalamema:nemata.’

⁵ Ba:ba tetelo iba:te atu pali okamo dito katolamiya:

“Ba:bene hegela tuli tetelo ba:gala hegela dewegelegui, ba:bi netewa teta:mo ebete gala katote komo okopi atumu kanulamete okamo ba:bo kanoelami.

⁶ Ba:bene hegela gala da:katoatepui, ebete gala katote komo dubu kolowami habalo dito la:mota:hanalo nulamete na:negoelami, ‘Bada mabuma: la: ka:lo hegela okoheno dito da:pola:nama?’

⁷ “Iba:te ebetamo na:huiyuya:, ‘Mabu etate atamo oko kika:ma:kaha:.’

“Ba:bene ko dubuti iba:tamo na:goi, ‘Wadiyala la:atumu naeno pali okamo na:katolama:la:.’

⁸ “Da:gapogapohoni ba:be pali namutudawate penate ebena oko umidawatamo na:pegoeni, ‘Ama: okopi hiliyonomo ka:lamiti huiya nikalamehola: Galanenomolo oko

da:petupuima:ka ba:bi dubagodone tupuimiti, huiyatiya duiduiyanomolo oko da:petupuima:ka ama:le ibi kuititilo nowalubiliya:’

⁹ “Ba:bene galanenomolo oko da:tupuimi ba:bi dubate dopamo pelamenate, ebete iba:tamo kapiya hegeloeno modobo oko huiya ba:ba ka:na ikalameni.

¹⁰ Ba:bene duiduiyanomolo oko da:tupuimi ba:bi dubate pelamenate kodopamo na:puwatenamo pemalagidoloniya:, huiyatiya ebete iba:tamo ba: atu huiyanomo beka-ikalameholeni.

¹¹ Ba:ba tetelo iba:te huiya uwatenate pali namutudawatamo ubiha: tabo ba ga:lane,

¹² ibi ipuwalo etate penate na:pegoeni, ‘Galane da:tupuima:ka iba:te tete nanekela:mo powatiti huiyatiya ba:be oko huiya ago modobolo badama: kuwata:, mabu a hegela konomolo oko ko kolo-hago owatitakama:?’

¹³ “Ba:ba tetelo ebete na:huiyani, ‘Naeno mab-ulubi, na eta kuba komo ama:tamo kododiha: Duiduiyalo ama:la, nala, ale hibi tabonomo bega:lakama: ama: kapiya hegeloeno modobo oko huiya kolawema:, nale ama:tamo ba:ma ka:na ba:bema: ikamemata.

¹⁴ Ba:bema: amia:no huiya lawete kalakalago na:toa. Ama:le oko huiya da:lawa:, nale ba:be atu modobo mani galane da:tupuima:ka iba:tamo ubi dihatemo, nale ba: ba:ba ka:na kikalamema:nemo.

¹⁵ Ba:moe oko huiya mani ba: naeno manila, ba:bema: nale ha:kiya naeno ubilo dododimo ba:be komo ba: naeno komola. Mabu keka: ama:le naeno malemale komoma: da:maubana?’ ”

16 Ba:bema: Ya:suti kuititi tabo ba:ma ka:na goiya; “Hibila, ka:lo galapi hiliy-onomo da:pola:na iba:te galane dopopima: keda:hama:na; ba:gala ka:lo dopopi da:pola:na iba:te galane galapima: keda:hama:na.”

*Ya:suti Ebedo Hoe Komoma: Gala Da:kagoiya:
Mak 10.32-34; Luk 18.31-34*

17 Ba:bene Ya:suti Yelusalema ko habamo ba tuta, gabo tetelo ebete ebena 12 ta:matapinomo uwatete tabo diya na:goelamiya;

18 “La: nulia:la; a Yelusalemamo tolamitama: Ba:bolo Godote Tawakalubino Naniwi tawakaluba:tamo kikalamema:ne, ba:bene Godotamo hawa:goeno ikamehopino watowatopi ba:gala Godokono Tutumu iya:tulamepi, iba:te ebe anakapumima: ga:late

19 Yuha:pa:tamo ba:bo kikalamema:na. Ba:ba:te ebe iya:da:tete giya:pa:pa:mo a:na:miga:titi ebe ba:bo kanakapumima:na; huiyatiya netewa-kapiya hegelalo Godote ebe hoene kadipatema:ne.”

*Ta:matapi Netewapino Menokote Kuba
Ukuia:mo Ya:suku Eta Komoma: Da:goemiya:*

Mak 10.35-45

20 Ba:bene Sebedikono gugudino menokote ebena guguda:go Ya:sutamo pete ebena pupamo pemedete, ebete ebe kowalubima: na:pegoemiya:

21 Ya:suti ebetamo na:goyia; “Ama: bada ubi kihatiuta nale ama:tamo ododima:?”

Ebete tabo ba huiya na:goyia; “Ba:moi naeno gugudi netewa na:kulamiuta? Ama:le Ko Gawadubuma: deda:mena; na ubila ama:le

da:goemena: etate amia:no tu hapulu ba:gala etate pele hapulu amia:no Ko Gawadubu helo ipuwalo kolumutitama:.”

²² Huiyatiya Ya:suti iba:tamo na:goiya:, “La:le na hido ukuia:mo kaga:lanamitaha: La: modobola:ka: nale da:nimo ba:be temeteme kalila:mo niho?”

Iba:te na:ga:luya:, “A modobola.”

²³ Ya:suti iba:tamo na:goiya:, “Ba:moe komo ba: hibila, nale da:nimo la: ba:be kalila:mo nihote temeteme bulihonakomata. Huiyatiya naeno tu hapuamo ba:gala pele hapuamo ahidi komoma: nale a:kagaa:mo. Nabiwi Godote puya:tamo da:hiduilamiya: ba:binomate ba:bolo kopola:nama:na:, iyo, ba:moe komoma: ebete ha:kiya kogoema:ne.”

²⁴ Ba:bene komo ta:ni ta:matapa:te ba:be komo uliti ba:bi dubu netewapa:tamo na:maubahalitiya:,

²⁵ huiyatiya Ya:suti ibi hiliyonomo ebetamo ka:lamiti na:goiya:, “La: iya:tawahala, Godoko hibima: midiha:pino koko dubate ibi ha:kiya ibi ba wadiya:paa:latele komo tawakalubi heloamo kiyahalamanaka, iba:te ibino ubi komamo kopa-pamila:halenama:.

²⁶ Huiyatiya la: ba:bakopima: a:keda:hamata. Kebe lumagiti la:eno koma: eda: ubi dihatemene, ebete la:eno huiyaha: okodawama: neda:mene,

²⁷ ba:gala kebe lumagiti dopoma: eda: ubi dihatemene, ebete la:eno du genamoeno okodawama: neda:mene, iyo, ebe ha:kiya ebe hoponomamo ihatenomo nihata:mene.

28 Ba:ma ka:na Tawakalubino Naniwiti da:piya:, ebe ubihinola ba:moe hopo tawakaluba:te ebe-tamo huiyaha: okopima: eda:ha, huiyatiya ebete na:piya: tawakaluba:tamo huiyaha: okodawama: kopeda:ma:, ba:gala ebena ka:ka: gobogobamo ihatete ebena hoe huiyate komo hiliyonomo tawakalubi Saitanakono du genamane dito kuluhukulatelema:.”

Ya:suti Baidi Tamiholame Dubu Netewa Da:hiduilamiya:

Mak 10.46-52; Luk 18.35-43

29 Ya:suti ebe ta:matapa:go Yeliko ko habane da:nikuliya:, ba:ba tetelo tawakalubi hiliyonomate ebe beta:matuya:.

30 Ba:bene dubu netewa baidi tamiholamela, iba:te gabo tamelo ba lumutita Ya:sukunu pe komo uliti ibulunomamo na:ga:luya:, “Da:ibidikono Hogo! Ama: a na:malemalea:tea!”

31 Ba:bema: hiliyonomo tawakaluba:te ibi kiyahalamelo na:duhilamiya: iba:te tatabalo kolumutitama:, huiyatiya iba:te gala ibulunomamo na:kaga:luya:, “Kodawa Ya:su, Da:ibidikono Hogo! Ama: a na:malemalea:tea!”

32 Ba:bene Ya:suti ba:bamo utiti ibi ka:lamiti iba:tamo na:goiya:, “La: bada ubi kihatiutama nale la:tamo kododima:?”

33 Baidi tamihopa:te na:ga:luya:, “Kodawa, aeno baidi na:hiduilamelea:ma:.”

34 Ba:bene Ya:suti ibi malemalelatelelo ibino baida:mo ebena kokoto demowatilamiya:, ba:ba tetenomolo ibino baiditi hidohidohote iba:te Ya:suku ba:bo ta:matuya:.

21

*Ya:suti Yelusalema Ko Habamo Da:na:pa:guya:
Mak 11.1-11; Luk 19.28-40; Yon 12.12-19*

¹ Ba:bene iba:te Yelusalema ko haba tama:mo ba pelame, Betapa:gi haba tamedo tolamete Olibi Kehakeha Hunu Hakamo ba:bo nikuliya:. Ba:ba tetelo Ya:suti ebe ta:matapi netewa dopamo ba noelame

² iba:tamo na:goiya:, “La: ba:be tatali habamo tote, ba:be habamo da:nuluhukuma donoki-goe hala:mo ma:home ebeno gudago konu-lama:digalema:nemata. Wadiyala la: hale pahamiti ebeno gudago na:magaheliya:la:.

³ Etate la: duhilame tabo da:goemene la: huiyatiya ba:ma ka:na koga:lama:nemata, ‘Kodawate ba:moi donoki-goegoe ubila, ebete gala tiyonomo kakapoelamema:ne.’ ”

⁴ Ba:bene ba:moe komote uluhukuya:, Godokono ukui hawakalimidawate da:goiya: ba:be tabote hibima: keda:ma:. Ya:lo tetelo ebete tabo ba:ma ka:na goiya:,

⁵ “La: Yelusalemanapa:tamo na:nega:luya:la:, ‘Numa:la:, la:eno Ko Gawadubuti la:tamo pita. Ebete donoki-goe hunamo emedete gelebadia:go pita, iyo, la: numa:la:, ebete donoki deha:potago ba:pe.’ ”

⁶ Ba:bene Ya:suku ta:matapi netewapa:te tote, ebete keba ka:na ka:goiya: iba:te ba: ba:ba ka:na nododiya:.

7 Iba:te donoki-goe ba:gala ebeno gudu
Ya:sutamo magahete, ibino watuino kaliko
ibi hunamo miya:telamete, Ya:suti ba:bi kaliko
hunamo ba:bo emediya:

8 Ba:ba tetelo komo tawakalubi hiliyonomate
ibino ga:ga:ga: kaliko pipikulamete gabamo apo-
hohago tolamiya:, ba:gala komopa:te ele iya:hiliti
gabamo atumu kamiya:tehlenatuya:

9 Ba:bene puya:te da:dopuya: ba:gala Ya:sukunu
gala hapuni da:pelamitiya:, iba:te kapimilo ibu-
lunomamo ba:ma ka:na ga:lutiya:,

“Da:ibidikono hogo nadipata:la!
Godo, amia:no mahilago da:pita,
wadiyala ama: ba:be lumagi na:koimiya:!
O tawakaluba:la:, la: Godoko milimiholo
hunamo nadipata:la!”

10 Ba:bema: Ya:suti Yelusalema ko habamo
da:na:pa:guya:, ba:moe haba tawakalubi
hiliyonomate ebe umima: pikuliti na:pega:luya:
“Ba:moe lumagi potela:ka?”

11 Ba:ba tetelo Ya:sukuba: da:tolamitiya:
ibi hiliyonomate habalubino tabo ba huiya
na:ga:luya:, “Ba:moe ba: Godokono ukui
hawakalimidawa Ya:sutila, ebete Ga:lili hopeno
Nasalete habane pe.”

*Ya:suti Godoko Adikumino Hiya: Genama
Da:hiduimiya:*

Mak 11.15-19; Luk 19.45-48; Yon 2.13-22

12 Ba:ba tetelo Ya:suti Godoko Adikumino
Hiya: Genamamo tote, ba:be genamalo ebete
ilina kolowamipi nulamete ibi hiliyonomo

helonomamo neta:malateliya;, ba:gala ebete mani oweheta:midahalepino patapata gimai kolowamipino ahidi patapatago ba:bo nohoba:midahalelamiya:.

¹³ Ba:bene ebete iba:tamo na:goiya;, “Godokono Bukalo tabo ba:ma ka:na bitana, ‘Naeno Genama tawakaluba:te Godoko Adikumi Genamama:koga:lama:na;, la:le huiyatiya pilo tawakalubino genamama: a:midimata.’ ”

¹⁴ Ba:ba tetelo baidi tamiholamepi ba:gala nato a:ta:buta:midalelamepi, iba:te Godoko Adikuminino Hiya: Genamamo da:pelamiya: Ya:suti ibi ba:bo hiduilamiya:.

¹⁵ Huiyatiya Godotamo hawa:goeno ikamehopino watowatopi ba:gala Godokono Tutumu iya:tulamepi, iba:te Ya:sukunu hido hanohano komo dulamitiya: iba:te ebetamo na:maubahalitiya: Ba:gala ba:be atu tetelo iba:te eta komoma: kamaubahalitiya: ba:ma ka:na, komo guguda:te ba ga:gita da:ga:lutiya;, “Da:ibidikono hogo nadipata:la:!” Ba:be mabuma: iba:te

¹⁶ Ya:suku na:ga:lamiya;, “Ama: guguda:te tabo kubamo da:ga:luta na:kuliuta?”

Huiyatiya Ya:suti iba:tamo na:goiya;, “Iyo, na nulitamo. Wadiyala la: ba:moe Godokono Buka tabo hidamo nemalagidolala;, ‘O aeno Kodawa Godo, gugudi hegehege ba:gala nono da:nihona, ama:le ibino tabo ipuwane hidohido tabo olamaginakata ama: ha:kiya ama: komilimihonama:.’ ”

¹⁷ Ba:bene da:gapogapohoniya: Ya:suti ibi miya:palenate ko haba ipuwane uluhukunate Betani habamo tonate ba:bo newataniya:.

Ya:suti Gao Noloha: Anahu Keha Dumiya:
Mak 11.12-14,20-24*

¹⁸ Eta duiduiyalo Ya:suti ko habamo gala da:kawiluya:, gabo tetelo ebe baa: kapete umi-tiya:

¹⁹ ba:bene ebete anahu keha gabo tamelo pumiti gao oholema: ba:bamo da:tuya: huiy-atiya pahanomuya nulamiya:. Ba:bema: ebete anahu kehatamo na:goiya:, “Emedena tetelo gaote ama:godone a:kanolonakamene!” Ba:ba tetenomolo ba:be gao kehate kaloloma: ba:bo ediya:.

²⁰ Ya:suku ta:matapa:te ba:be komo umiti koamo hanohanohote na:ga:luya:, “Anahu kehate kaloloma: tiynomolo badama: keda?”

²¹ Ya:suti ibino tabo ba huiya na:goiya:, “Na la:tamo hibi tabo begoemo, la: hiliyonomo tetelo Godoko hibima: ba midina la:eno tepo ipuwalo ukui netewama: eda:haheno, nale anahu kehatamo keba ka:na kododimo, la:le ba:be atu komo ododima: komodoboma:nemata. Ba:gala la: hibima: midilo ba:moe hakatamo ba:ma ka:na da:ga:lama, ‘Ama: kehaha: kolomamo na:toatepa!’ la:le ba:be komo hibilo kumima:nemata.

²² Iyo, ba: hibila, la: Godoko hibima: ba midina bada komoma: ebe da:toemehoma, ba:ba tetelo la:le ba:be komo kolawema:nemata.”

*Yu Watowatopa:te Ya:sukunu Helo Mabuma:
Ebe Dalatediya:*

Mak 11.27-33; Luk 20.1-8

* **21:17:** Tawakaluba:te anahu kehoeno mahilo Gogodala tabamo salibisama: ka:minaka.

23 Ba:bene Ya:suti Godoko Adikumino Hiya: Genamamo tote tawakalubi ba niya:tulamita, ba:ba tetelo Godotamo hawa:goeno ikamehopino watowatopi ba:gala Yu tawakalubino komo koko dubu, iba:te ebe duhimima: pelamete ebe ba:ma ka:na palatediya:, “Ama: ba:moi komo pokono heloamo kododiliona? Ba:gala ba:moe helo ama:tamo pote kikameti?”

24 Ya:suti iba:tamo na:huiyuya:, “Nale la:dopamo kapiya komoma: kalateda:lema:nemata. La:le na huiya tabo hidamo da:ga:lanamema, ba:bene nale ba:moi komo pokono heloamo kododilinamo, ba:be komo nale la: ba:bo kokiyalamema:nemata.

25 Naeno alateda: tabo la:tamo ma kumu bitana, Yonete tawakalubi beyamo da:wadulatenakui, ebete ebeno helo pogodone ka:lawi, Godogodonela:ka: o eta lumagigodonela:ka:?”

Ba:bema: ibi ha:kiya ibi ipuwalo olowabeleti-huilo na:ga:luya:, “Ale da:ga:lama: Godote Yonetamo helo ikami, ebete kogoema:ne, ‘Mabu keka: la:le ebeno tabo hibima: kamidiha:?’

26 Ba:gala a modoboha: ebe ba:ma ka:na ga:lame, hopo lumagiti Yonetamo helo ikami, mabu ale ba:moi tawakalubino mauba komo be-tolemitama:. Ibi hiliyonomate na:ga:lana Yoneko Godokono ukui hawakalimidawala.”

27 Ba:bema: iba:te ibino tepo ipuwoeno ukui ugumuililo Ya:sutamo na:ga:luya:, “Yonekono helo mabu a iya:tawaha:.”

Ba:bema: Ya:suti iba:tamo na:goiya:, “Nale la:atumu a:kakiyalama:mata nale ba:moi komo pokono heloamo dododilinamo.”

Kuhi Netewapino Iya:tulame Uwi

28 Ba:bene Ya:suti ba:bi Yu watowatopa:tamo na:goiya:, “Na la:tamo eta uwi kokiyama:nemo. La: ba:be uwi hidamo uliti ebene ipuwa natamo na:hawakalimiya:la:. Kapiya dubuti nemedemami, ebene kuhi netewala. Eta hegelalo ebete ebene dopo kuhitamo pete na:pegoi, ‘Ama: tote naeno pali ipuwalo oko na:nowata.’

29 Ebene guduti na:huiyui, ‘Ao, na ubihinola,’ huiyatiya galane tetelo ebete ukui hiya:ma: miditi okamo dito tui.

30 Ba:bene ba:be dubuti ekawitamo kapete atu tabo da:kapegoi, ba:be guduti na:huiyui, ‘Iyo, Nabiwi, na kotoma:nemo,’ huiyatiya ebete katoha:.”

31 Ba:bene Ya:suti ebene tabo ulihopa:tamo na:goiya:, “La:eno ukui keba ka:nala:ka:? Gugudi netewa ipuwalo ebene nabiwi pote ka:kalakaluimi?”

Iba:te na:ga:luya:, “Dopo gudutila.”

Ba:bema: Ya:suti iba:tamo na:goiya:, “Na la:tamo hibi tabo begoemo, ta:kese mani ha:da amiholo uwatepi dubu ba:gala dubu bilibili kamenakamena, iba:te la:eno haba uwatelamete Godokono Ko Gawadubu habamo kona:pa:la:hama:na:.

32 Mabu Yoneko tawakalubi beyamo wadulateledawate Godokono tuputupu gabodo da:pi, la:le ebene tabo hibima: kamidiha:, huiyatiya mani pilolo uwatepi dubu ba:gala dubu bilibili kamenakamena iba:te ebe hibima: miditi ibino tepo ipuwa Godotamo ohoba:midaliya:.

Ba: hibila, ba:ba tetelo la:le ibino komo du-lamelelamima, huiyatiya la:eno kubakuba ukui hiya:ma: midilihino Yonekono tabo kalaweha:.”

*Tupina Gao Pali Lawamepino Iya:tulame Uwi
Mak 12.1-12; Luk 20.9-19*

³³ Ba:bene Ya:suti gala na:kagoiya:, “Wadiyala la:le naeno eta iya:tulame uwi nulia:la:. Eta ko dubuti pali ododiti tupina gao keha ba:bo amihui, ba:be gaoeno mahilo ba: gala:ipi gaola. Amiho komote da:wibui, ebete kala imiti gao ihi adi-lutihoeno nakola bobo aligiti, pali lawamepino hunu mimiya ba:bo eti. Ba:ba tetelo ba:be dubuti ebene pali komo lawamepi dubatamo dito miya:pui, iba:te ba:bolo oko ba owatina ba:be pali hidamo umilo ebene gao kuwateholemenakoma:, ba:bene ebete muhulu hopamo ba: dito tui.

³⁴ “Ba:bene gao tapiho tete da:pi ebete pali lawamepa:tamo komo huiyaha: okopi na:poelami, iba:te iba:godone ebene gao kopuwatema:.

³⁵ Huiyatiya pali lawamepa:te ibi uwatete eta kukamo anagalimihuya:, ba:gala eta dito anaka-pumiya:, ba:gala eta nakolamo mapemiya:.

³⁶ Dopamo pali namutudawate kapiyakapiya huiyaha: okopi bepoelami, ba:bene ebete gala komo hiliyonomo da:kapoelami pali lawamepa:te iba:tamo ba: atu kuba komokomo beka-ododiliya:.

³⁷ Galanomone ebete ebene gudu ba poeme ebene ukuilo na:goi, ‘Hibila, iba:te naeno gudu-tamo kopapamila:halema:na:.’

38 “Huiyatiya ba:bi pali lawamepi dubate ba:be gudu pitalo dumi iba:te ibi ipuwalo na:ga:luya:, ‘Numa:la:, ba:moe guduti nabiwino ilina namutudawama: deda:mene, ba:be guduti ba: na:pe. Ba:bema: wadiyala ale ebe anakapumiti ebena pali kolawema:nema:,’

39 ba:bene iba:te ebe lawete palino kala ipuwane na:da:nate ba: dito nanakapumiya:.”

40 Ba:bema: Ya:suti ulihopa:tamo na:goiya:, “La:eno ukui keba ka:nala:ka? Pali namutudawate muhulu hopone da:pemene, ebete bada komo na:ka:pododimini pali lawamepa:tamo?”

41 Yu watowatopa:te ebena tabo ba huiya na:ga:luya:, “Hibila, ebete ba:bi kuba okopi kubanomamo palukuliti kopanakapulamema:ne. Ba:ba tetelo ebete ebena pali komo lawamepi dubatamo kopikalamema:ne, gao noloho tetelo iba:te ebena pali ilina ebetamo hidamo kikamehonakoma:.”

42 Ya:suti iba:tamo na:goiya:, “La: dopamo Godokono Bukalo ba:moe tabo hibilo a:ka:lamiholia:mata,

‘Genama etepa:te tama:mo dihati,

ba:be hototote huiyatiya

genamoeno helo mabuma: eda:na.

Ba:moe komo ba: Godote ododi,

ba:bema: aeno ukuilo na:hanohanohutama:!’

43 “Ba:bema: nale la:tamo na:goemo, Godote Ko Gawadubuma: deda:na, ba:be komo ebete la:godone puwatete puya:godolo hidohido noloho gao da:pola:na ba:bako tawakaluba:tamo dito kikalamema:ne.

⁴⁴ Numa:la:, nale hototoeno komoma: da:goemo, ebenu kodakoda ba: nakola huiyala. Iyo, ba:moe nakola hunamo da:gamene ba:be lumagiti kota:ta:pula:tihoma:ne, ba:gala ba:moe nakolate lumagi dihita:timini kotakotakuimima:ne.”

⁴⁵ Ba:bene Godotamo hawa:goeno ikamehopino watowatopi ba:gala komo Pa:lisi kapiyuimipi iba:te Ya:sukunu uwi dulihuya:, iba:te ba:bo iya:tawahuya: Ya:suti ibino komoma: olamagiya:.

⁴⁶ Ba:bema: iba:te ebe lawema: ubi bihati-tiya:, huiyatiya iba:te tawakalubi betolelamitiya: mabu ibi hiliyonomate Ya:suku Godokono ukui hawakalimidawama: ga:lanakuya:.

22

Dubuti Kamena Lawe Pokoeno Iya:tulame Uwi Luk 14.15-24

¹ Ba:bene Ya:suti eta iya:tulame uwi tawakaluba:tamo olamagilo na:goiya:,

² “Godote Ko Gawadubuma: deda:na, ba:be komo ba:ma ka:na itana. Eta Ko Gawadubuti ebenu kuhino kamena laweno poko ododiti

³ ebenu okopi ba:bo oelami, ebete dopamo da:ka:lami ba:bi tawakalubi nuwatete poko habamo komagahelama:. Huiyatiya iba:te pelamema: ubiha:ma: eda:huya:,

⁴ ba:bene ebete gala komo okopi ba kanoelame na:kagoi, ‘Na dopamo da:ka:lamimo, la:le ba:bi tawakalubi ba:ma ka:na gala na:kanikiyalama:la:, ‘Na poko ilina a:hiduilama:kamo, kau-goegoe

gadigadinomo alukula:kamo, poko ilina hiliyonomo hiduilame a:wibo. Wadiyala la: pelamete na:penahala:.’’

⁵ “Huiyatiya iba:te ba:be tabo ubiha:ma:eda:hate ibino hiya:hiya: okamo dito tolamiya:, ba:ma ka:na etate ebena pali okamo tui ba:gala etate kolowami habamo tui,

⁶ ba:bene komopa:te Ko Gawadubuino okopi uwatete ba iduduputilame ibi ba:bo anakapulamia:.

⁷ Ba:ba tetelo Ko Gawadubuti konomamo maubalo ebena alaholohopi ba:bo noelami, ba:bene puya:te ebena okopi danakapulami, alaholohopa:te ibi kubamo alukuliti ibino haba koa:mo dito emadomelamiya:.

⁸ “Ba:ba tetelo ebete ebena okopa:tamo na:goi, ‘Naeno kuhino kamena lawe pokoeni ilina hiliyonomo a:hiduilama:kamo, huiyatiya nale dopamo da:ka:lamimo ba:bi tawakalubi hidohidoenoha:, iba:te pelamema: na ubihinola.

⁹ Ba:bema: wadiyala la: koko gabo gaga-gaga teta:mo tolamete la:le da:nulamema, ba:bi tawakalubi hiliyonomo na:nikiyalama:la: iba:te naeno poko baa: kopenahama:.’

¹⁰ Ba:ba tetelo okopa:te tolamete gabo gagagaga tetelo tawakalubi hiliyonomo ba:bo nuwatiya:, ba:ma ka:na awaepi ba:gala dogodogopi, ba:bi tawakalubi hiliyonomate kapimilo poko habamo pelameholete, iba:te baa: kebe genamalo ka:nahuti ba:be ko genama gu ba: dito tabui.

¹¹ “Ba:ba tetelo Ko Gawadubuti tawakalubino kokoto uwateholamema: poko genamamo da:pi,

ebete kapiya dubu bepumi ebete hidonomo poko kaliko pulihino podolui.

¹² Ko Gawadubuti ebetamo na:goi, ‘Mabulubi, mabu keka: ama: hido kaliko pulihino da:podola?’

“Ba:ba tetelo ebete ebene tabo uliti kahuiyaha;

¹³ ba:bema: Ko Gawadubuti ebene hopopa:tamo na:goi, ‘Wadiyala la: ebene kokoto nato hala:mo matuhulamelemete du ipuwamo a:da:nate ba:bo na:nimiya:puya:la:. Ebete ba:bolo lalo ba ikilame konomamo kihima:ne.’ ”

¹⁴ Ba:bema: Ya:suti kuititi tabo ba:ma ka:na goiya; “Hibila, Godote hiliyonomo tawakalubi beka:lamina, huiyatiya ibi ipuwalo kapiyakapiyanomo buwatanako.”

Loma Tawakalubino Konomo Gawadubu Sisatamo Ta:kese Mani Ikameho Komo*

Mak 12.13-17; Luk 20.20-26

¹⁵ Ba:ba tetelo Pa:lisi kapiyuimipa:te tolamete Ya:sukunu komoma: ibi ipuwalo tabo da:nega:luya: ibino ubi ba:bo nihatiya:, iba:te ebe kuba gabamo ba nemogabuimi ebete kebako tabo goelo ebe ba:bo kolawema:.

¹⁶ Ba:bene iba:te komo ibino ta:matalepi ba:gala Ko Gawadubu Helodikono kapiyuimipi atu tetelo Ya:sutam oelamiya:. Ba:ba:te ebetamo pelamete ha:da amiho gabodo na:pega:luya; “Iya:tulamedawa, a iya:tawahala ama: hibi

* **22:14:** Sisako ba: Loma tawakalubino Konomo Gawadubula, hopo konomolo ebe kapiyate helonomoma: eda:nami. Ebete ebene alaholohopi hiya:hiya: hopamo oelamehokenakui, ba:bene iba:te ba:bi hopolo ba nemedehona tawakaluba:godone ta:kese mani konomo ba:bo nuwatelamenakuya; ba:bi mana:mo ibino Loma gabomanino hiya:hiya: oko kowatihonama:.

lumagilata, iyo, ama: tawakalubi Godokono gabo hidamo iya:tulamenata. Hibila, ama: komopino dito ga:la komamo a:kapapamiwatala:ta, ba:gala ama: tawakalubi hunu nikapa:mo kulamenaha:, ba:ma ka:na eta lumagi miya:palo eta lumagi ebo a:kalawa:la:ta.

¹⁷ Ba:bema: amia:no ukui hawakalimiti a na:kiyaa:ma:, Loma tawakalubino Konomo Gawadubu Sisatamo ta:kese mani ikameho hidola:ka: o kubala:ka:? A ebetamo ba:kikamehoma: o a:kikamehama:?”

¹⁸ Ya:suti ibino ha:da amiho komo iya:tawate na:goiya:, “La: ma:lapila netewa tawakalubi-lata! Mabu keka: la:le na ha:da amihonamema: dewagelitama?”

¹⁹ La: mani kapiya natamo nikanama:la:.”

Ba:bene iba:te kapiya mani ebetamo dikamiya:,

²⁰ ebete ibi nalateda:liya:, “Ba:moe manilo da:pola:na, mahilo ba:gala holoholo pokonola:ka:?”

²¹ Iba:te na:ga:luya:, “Konomo Gawadubu Sisakonola.”

Ba:bene Ya:suti iba:tamo na:goiya:, “Sisakono ilina Sisatamo nikamehala:, huiyatiya Godokono ilina Godotamo nikamehala:.”

²² Ba:bema: iba:te Ya:sukunu tabo uliti ba hanohanoho ebe miya:pate ba: dito tolamiya:.

*Hoe Ipuwane Ka:ka:mo Mahila:hale Komo
Mak 12.18-27; Luk 20.27-40*

23 Hoe ipuwane mahila:haleha:ma: da:ga:lana, ba:bi tawakalubi ba: Sa:diyusi kapiyuimipila.* Ba:be atu hegelalo komo iba:te Ya:sutamo pelamete

24 tabo ba:ma ka:na pega:luya, “Iya:tulamedawa, Mosesete Godokono tabo ba:ma ka:na goiya, ‘Dubuti hoete kamena gugudihino da:miya:pamene, ebene ekawiti ba:be hamole lawete ebene naniwi mabuma:gugudi nododilima:mene.’

25 Aeno tawakalubi ipuwalo kapiya dubuino sa:ba:ni kuhia:te nemedinama:. Dopo guduti kamena lawete gugudi ulameheno hoiya:, ba:bene ebene ekawiti ebene hamole dito kalawiya:.

26 Ba:ba tetelo ebe ba: atumu gugudi ulameheno dito kahoiya:, ba:gala eta tetedawate ba:ba ka:na ka-ewageliya:. Ba:bene ba:bi sa:ba:ni badinipala hiliyonomate ba:ba ka:na ha:lahuya:,

27 huiyatiya kamenate galane dito hoiya:.

28 Ba:bema: iba:te hoe ipuwane ka:ka:mo da:mahila:halemena:, ba:be Ko Hegelalo ba:be kamenate sa:ba:ni dubu ipuwalo pokono kamenama: na:keda:mene, mabu ebe ibi hiliyonomate a:lawa:tepahuya:?”

29 Ba:bene Ya:suti iba:tamo na:huiyuya:, “La: Sa:diyusi kapiyuimipa:te la:eno ukuilo tawakalu-

* **22:23:** Ya:suku tetelo Sa:diyusi tawakalubi ba: Yu tawakalubino kapiyuimi etala, iba:te Pa:lisi kapiyuimipino hiya:hiya: tutumu hiliyonomamo kapapamila:halenakuiha:. Ba:gala tawakaluba:te ha:lahate hoene gala kamahila:halete Godotamo da:nikulimina:, ba:be komo Sa:diyusi kapiyuimipa:te hibima: kamidinakuiha:, ba:bema: iba:te ba:be atu hibima: midiha: komamo tawakalubi biya:tulamenakuya:.

bino ha:la komoma: kubamo ga:lanakomata, mabu la: Godokono Buka tabo ba:gala ebeno helo iya:tawaha:

³⁰ Ba:moe komo ba: hibila, tawakaluba:te hoe ipuwane mahila:hale tetelo iba:te gala kamenakamena a:kapuwatehola:mena: ba:gala dubu a:kapuwatehola:mena:, iyo, iba:te Godokono Hunu Haboenonopopimo bemedehonamena:.

³¹ Ba:be mabuma: Godokono Bukate a biya:tua:mena ha:lahapa:te hoe ipuwane mahila:halema:, iyo, ebete ebeno Bukalo la:tamo ya:lo da:goiya: ba:be tabo la: hibilo a:ka:lamiholia:mata. Ba:be tabote ba:ma ka:na itana,

³² 'Na ba: Godotela. A:ibalahamako, Aisa:keko, ba:gala Ya:ikoboko, iba:te emedena tetelo poko kadikumina na ba: ba:betela.' Ba:bema:la: Sa:diyusi kapiyuimipi, la:eno ukuilo na:kemalagidolonama ba:bi iniwalino ka:ka:te a:wibuya:? Ao, kawibuya:ha:, mabu ha:lahapa:te Godoko a:kadikuma:la:, huiyatiya puya:te da:ka:ka:halena ba:bi tawakalubinomate ebe badikumina."

³³ Ba:ba tetelo hiliyonomo tawakaluba:te Ya:sukunu tabo uliti ebeno tabamo hanohanoholo na:kalakalahutiya:.

*Kebe Tutumu Tabote Konomoma: Keda:na
Mak 12.28-34; Luk 10.25-28*

³⁴ Ya:sukunu tabote Sa:diyusi kapiyuimipino tabo dalukulilamiya:, ba:be komo Pa:lisi kapiyuimipa:te uliti iba:te kapimilo ebetamo pelamiya:.

³⁵ Ba:bene ibi ipuwalo eta dubu ebe Godokono Tutumu Tabo iya:tawanomola, ebete Ya:suku kuba gabamo emogabuimima: ebe palateda:lo na:pegoiya;

³⁶ “Iya:tulamedawa, Godokono Tutumu Tabo hiliyonomo ipuwalo kebe tutumuti konomoma:keda:na?”

³⁷⁻³⁸ Ya:suti ebeno tabo ba huiya na:goiya; “Godokono Tutumu Tabo hiliyonomo ipuwalo ba:moe tabote ba: konomoma: eda:na, ‘Ama: amia:no Kodawa Godoko malemalelo nemalagidolona, amia:no tepo ipuwanomamo, ba:gala amia:no gobogoboeno heloamo, ba:gala amia:no ukui konomamo.’

³⁹ Ba:gala ba:moe eta konomo tutumu atumu ba:ka-itana, ‘Ama: ha:kiya ama: demalagidolona, wadiyala ama:le ba: ba:ba ka:na ama: tamelo demedena ba:be lumagi malemalelo nemalagidolona.’

⁴⁰ Hibila, Godote tawakaluba:tamo Moseseko ipuwado dikalamiya: ba:gala ebeno ukui hawakalimipa:te ebeno Bukamo da:miya:tiya; ba:bi hiliyonomo Tutumu Taboeno ipuwa ba:kapiyala, ba:moi koko tutumu netewa ipuwalo ba:pola:na.”

*Godokono Oemedawa Kelisoko Potela:ka:
Mak 12.35-37; Luk 20.41-44*

⁴¹ Ba:bene Pa:lisi dubate ibino kapiyuimi ipuwalo ba pola:na Ya:suti ibi nalateda:liya;

⁴² “La: Kelisokono komoma: keba ka:na ke-malagidolonama? Ebe pokono hogola:ka:?”

Iba:te ebetamo na:huiyuya, “Da:ibidikono hogola, ebeno eyoni gugudi ipuwane komahigama:ne.”

⁴³ Ya:suti iba:tamo na:goiya, “La:eno tabo ba: hibila, ba:bema: mabu keka: Da:ibiditi Kelisoko ebeno Kodawama: da:ka:miya? Iyo, ebete Godokono Gobogoboeno heloamo tabo ba:ma ka:na olamagiya;

⁴⁴ ‘Kodawa Godote naeno Kodawa Kelisotamo na:goe,
‘Ama: naeno tu hapuamo na:pemeda;
ba:bene ama:go alaholohopi
ama:le naeno heloamo
ibi komikimoelema:na:ta.’ ’ ”

⁴⁵ Ba:bene Ya:suti tabo moga:melo gala na:kagoiya, “La: ba:moe tabo ba emalagidolo na na:kiyanama:la:, Da:ibiditi ebeno hogo Kelisoko ebeno Kodawama: ka:milo ebete Godokono tu hapuamo emedema: goiya; ba:bema: ba:be komote keba ka:na na:kuluhukumini?”

⁴⁶ Ba:ba tetelo ibi ipuwalo eta lumagiti Ya:sutamo huiya tabo goema: kamodobuya:ha:, ba:bema: ba:ba tetene tupuimiti tawakaluba:te ebe eta tabo alateda:ma: na:toletolehutiya:.

23

Ya:suti Godokono Tutumu Iya:tulamepino Awa-gaha Komoma: Da:goiya:

Mak 12.38-39; Luk 11.43,46; 20.45-46

1 Ba:bene Ya:suti tawakalubi hiliyonomo ba:gala ebeno ta:matapa:tamo tabo ba olamagi na:goiya;

2 “Godokono Tutumu iya:tulamepi ba:gala Pa:lisi kapiyuimipi, Godote iba:tamo Mosesekono oko haba ikalamiya;, ba:ma ka:na Mosesete Bukamo da:miya:tiya: iba:te ba:bi Tutumu Tabo hidamo niya:tulamenakamena:.

3 Ba:bema: iba:te la: Godokono tabamo papamila:ma: da:kiyalamenakomona:, wadiyala la: na:papamila:nakuya:la:, huiyatiya la:le ibino emede komokomo dulamema la: ibi akibamilatela:la:, mabu iba:te komopi koamo kiyahalamenaka hidohido komo kododilima:, huiyatiya hibi komo puliyala, iba:te ba:bi atu hidohido komo a:kododila:la:.

4 Numa:la:, iba:te ibino tutumu tabamo tawakaluba:tamo menemene komokomo bikalamenaka, iyo, ibino tutumu tabo ba: tawakaluba:te menemene ilina okamo da:wagalatena ba:ba ka:nala. Ba:bema: iba:te tawakalubino menemene dulamemena: eta owalubi deha:potonomo a:kihata:la:, kokoto makupuhuliti dito la:mota:hananaka.

5 Ba:gala ibi ubi konomola tawakaluba:te ibino hunu tama ba ulamelelame ibi hidohidopima: koga:lama:. Ba:bema: Godokono Buka tabo komokomo iba:te hegehege pepamo miya:teholete ibino wato kala:mo ba:bo matuhulameholenaka, ba:gala ibino watuino kaliko komokomo iba:te boelamo a:dehote ba:bo

ododilinaka.*

⁶ Ibi ubi konomola poko ododi tetelo koko habalo ahiditi kopola:nama:, ba:gala ibi ubila a Yunapino baidi ibubulamehole genama gulu koko dubuino habalo kogagahidima:

⁷ Iyo, ibi ubila kolowami habalo tawakaluba:te ibi ulamete ba:bo kawagaminalema:, ba:gala ibi ubila tawakaluba:te ibi iya:tulamepima:koka:lamima:.”

Ya:sukunu Ta:matapa:te Awagaha Modoboha:

⁸ Ba:bene Ya:suti ebe ta:matapa:tamo gala na:kagoiya:, “Wadiyaha: komo tawakaluba:te la:tamo iya:tulamepima: ga:la, mabu hibila, la:hiliyonomo ba: kapiya badininipalalata ba:gala na ba: la:eno kapiya Iya:tulamedawanomola.

⁹ Ba:gala ba:moe hopolo la: eta lumagi la:eno nabiwima: akamida:la:, mabu la:eno kapiya Nabiwinomo Hunu Habalo bemedena.

¹⁰ Ba:gala modoboha: komo tawakaluba:te la:tamo watowatopima: ga:la, mabu na Kelisote ba: la:eno kapiya Watodawanomola.

¹¹ Ba:bema: kebe lumagiti koma: eda:ma: ubi dihatemene, wadiyala ebete la:eno huiyaha: okodawama: neda:mene,

* **23:5:** Buka ka:lamiholedawa, wadiyala ama: Tutumu Tabo 6.6-9 ba:gala Nabas Ka:lamihole 15.37-41 nulamiya:. Ba:moi buka komokomo ba: Godote Moseseko ipuwado Yu tawakaluba:tamo dikalamiya: ba:bi netewa tutumu tabola. Ya:suku tetelo komo Pa:lisi kapiyuimipa:te ba:bi tutumu tabo netewa kodakodalo uwatete ibino awagaha komodo ba ododili huiyatiya ibino tepo ipuwalo hibi komo puliyala, kapola:lama:namiha:. Ba:be mabuma: Ya:suti ibi koamo kiyahalamiya:.

12 mabu kebe lumagiti ebe ha:kiya ebe koma: da:midimini Godote ebe deha:potoma: komidima:ne, ba:gala kebe lumagiti ebe ha:kiya deha:potoma: da:midimini Godote huiyatiya ebe koma: komidima:ne.”

Ya:suti Godokono Tutumu Iya:tulamepino Ma:lapila Netewa Komoma: Da:goiya:

Mak 12.40; Luk 11.39-42,44,52; 20.47

13 Ba:bene Ya:suti gala na:kagoiya:, “Godokono Tutumu iya:tulamepi ba:gala Pa:lisi kapiyuimipi, la: galane kuba huiya konomo kolawema:nemata, mabu la: ma:lapila netewa tawakalubilata! Tawakaluba:te Godokono Ko Gawadubu habamo a:pa:la:hama: da:pelamenaka, la:le huiyatiya ibino gabo bekalapilalamenamata. La: ha:kiya a:pa:la:hama: ubihinola, ba:bema: la: ibi atumu na:kaduhilamenamata!

14 “Ba: hibila, Godokono Tutumu iya:tulamepi ba:gala Pa:lisi kapiyuimipi, la: ma:lapila netewa tawakalubilata!

“La:le hamolehamoleno ilina ha:da amiho komodo ba uwate ba:bo wibuilamelelakenakomata, ba:bene la:le ba:be komo kubahama:ga:lalo tolamete Godotamo baidi ba nibubulamehole ga:ga:ga: toetoe tabo ba:bo nega:lanakomata, mabu la: ubila tawakaluba:te la:eno komo umilo la: hidohidopima: koga:lama:. Ba:bema: hibila, la:le kuba huiya konomo kolawema:nemata!”

15 “Ba: hibila, la: Godokono Tutumu iya:tulamepi ba:gala Pa:lisi kapiyuimipi, la:

* **23:14:** Ma:t 23.14 komoeno tabo Ma:tiyuti bukamo kamiya:tiya:ha:, huiyatiya ebenu buka ododi gala hapuni eta hibima: mididawate miya:tiya:.

kuba huiya konomo kolawema:nemata, mabu la: ma:lapila netewa tawakalubilata!

“La: kehaha: kolomolo ba:gala hopo konomolo awagahago wapata:lamenamata eta kapiya lumagi lawete la:eno kapiyuimidawama: komidima:, ba:bene ba:be uli lumagiti la: ba ibamilatele atu kuba komokomo ododiliti huiyatiya ebene kubate la: hiliyonomoeno kuba kogogolema:ne. Ba:bema: hibila, la: hiliyonomate kapimilo Koe Habamo konepalagama:nemata!

¹⁶ “A:iye, la: puya:te kuba gabo diya:tulamenama, la: ba: ba:bi baidi tamihopi dubulata!

“La: kuba huiya konomo kolawema:nemata, mabu la: ba:ma ka:na ga:lanakomata, ‘Pote Godoko Adikumino Genamoeno mahilamo olamagiti, ebete ba:be tabo gala da:kadikamidalemene, ba:be komo kubaha:. Huiyatiya ebete atu tabo Godokono Genamoeno golodo ilinoeno mahilamo dolamagimini, ebete ebene tabo kodakodama: miditi gala a:kadikamidala:mene.’

¹⁷ Hibila, la: ba: baidi tamiholamepi dubula ba:gala la: daedae ukuipilata! Godoko Adikumino Genamoeno talona konomola, huiyatiya genama gulu ditana ba:be golodo ilinoeno talona koha:!

¹⁸ “Ba:gala la: eta komo ba:ma ka:na ga:lanakomata, ‘Pote Godoko owatidoloeno patapatoeno mahilamo olamagiti, ebete ba:be tabo gala da:kadikamidalemene, ba:be komo kubaha:. Huiyatiya ebete ba:be patapata hunulu ditana ba:be hawa:goeno ilinoeno mahilamo

atu tabo dolamagimini, ebete ebeno tabo kodakodama: miditi gala a:kadikamidala:mene.’

¹⁹ “Hibila, la: ba: baidi tamiholamepi dubulata! Godoko owatidoloeno patapatoeno talona konomola, huiyatiya ebe hunulu ditana ba:be hawa:goeno ilinoeno talona koha:!

²⁰ La: nulia:la:, ba:be patapatate Godoko owatidoloenoma: itana, ba:gala tawakaluba:te patapata hunamo da:miya:tenaka ba:bi hawa:goeno ilinate atumu Godoko owatidoloenoma: kapola:na. Ba:bema: lumagiti talona patapatoeno mahilamo dolamagimini ebete ebeno tabo gala a:kadikamidala:mene, ba:gala etate talona hawa:goeno ilinoeno mahilamo dolamagimini ebete atumu ebeno tabo gala a:kadikamidala:mene.

²¹ Ba: hibila, aeno Ko Talona Godote ebeno Adikumino Genamalo bemedena, ba:bema: lumagiti Godokono talona mahilamo dolamagimini ebete ebeno tabo gala a:kadikamidala:mene, ba:gala etate Godokono Genamoeno mahilamo dolamagimini ebete atumu ebeno tabo gala a:kadikamidala:mene.

²² Ba:gala eta komo, Godokono Hunu Habalo ebete ebeno Ko Gawadubuino luta bahilo bemedena. Ba:bema: lumagiti Hunu Haboeno mahilamo dolamagimini ebete ebeno tabo gala a:kadikamidala:mene, ba:gala etate Ko Gawadubu Godokono mahilamo dolamagimini ebete atumu ebeno tabo gala a:kadikamidala:mene.

²³ “Ba: hibila, Godokono Tutumu iya:tulamepi ba:gala Pa:lisi kapiyuimipi, la: kuba huiya

konomo kolawema:nemata, mabu la: ma:lapila netewa tawakalubilata!

“La: la:eno pali ilina hiliyonomo ipuwalo ta:ni komokomo ba anagilamehole Godotamo ebenu komo hidamo ikamehonakomata. Ba:be komo ipuwalo la: kapiya deha:potonomo komo a:kotalemata, huiyatiya Godokono kokonomo tutumu ododilima: la: hidamo kemalagidolenaha:. Ba:ma ka:na la: tawakaluba:godolo tuputupulu kemedenaha:, ba:gala la:le ibi malemalelo kemalagidolenaha:, ba:gala la:eno ododili komodo Godokono hibi komo kahawakaliminaha:. Ba:bema: wadiyala la: ba:bi koko komo nododilinala: ba:gala atu tetelo hegehege komo ododili akadodohola:la:.

²⁴ A:iye, la: puya:te gabo kubamo diya:tulamenama, la: ba: ba:bi baidi tamihopi dubulata! Ba:bema: la:eno ododi komo ba: ba:ma ka:nala, la: beya niho tetelo la: dopamo beya ba hola:minahale hegehege ilina humagago tama:mo miya:tenakomata, huiyatiya la:eno kalili ipuwalo da:pola:na ba:bi koko ababale ilina ulameheno beyago dito nihonakomata!

²⁵ “Ba: hibila, Godokono Tutumu iya:tulamepi ba:gala Pa:lisi kapiyuimipi, la: kuba huiya konomo kolawema:nemata, mabu la: ma:lapila netewa tawakalubilata! La:le la:eno kalili ba:gala meleke hunu hapu bukulalenakomata, huiyatiya la:eno tepo ipuwalo da:pola:na ba:bi komokomo a:kukulala:lemata, ba:bema: la:le pilo gabodo ba:gala kateneno ubi gabodo dododilinakoma, ba:bi koko kuba tabotabohonomola.

²⁶ Ba:bema: Pa:lisi baidi tamihodawa, wadiyala ama: kalili ipuwa dopamo ukulate ba:bene tame

atumu na:kukuluya! Ba:be gabo kapiyado amia:no dalowa:te kowiboma:ne.

²⁷ “Ba: hibila, Godokono Tutumu iya:tulamepi ba:gala Pa:lisi kapiyuimipi, la: kuba huiya konomo kolawema:nemata, mabu la: ma:lapila netewa tawakalubilata!

“Iyo, ha:lahapino bobo bahino piki tawakaluba:te hidohido tita:goenoma: da:midilinaka, la: ba: ba:ba ka:nala mabu hunuti hidamo pola:na huiyatiya piki mabulu tawakalubino goha ababale tabotabohote pola:na!

²⁸ Hibila, ba: ba:ba ka:na tawakaluba:te la:eno hunu tama ba ulamelelamena la: tuputupupima: ka:laminata, huiyatiya la:eno tepo ipuwalo ma:lapila netewa komo ba:gala kuba ododili komate la:godolo tabotabohote pola:na.”

Godokono Tutumu Iya:tulamepa:te Ibino Kuba Huiya Lawema: Ya:suti Gala Da:kagoiya:

Luk 11.47-51

²⁹ Ya:suti tabo moga:melo gala na:kagoiya:, “Godokono Tutumu iya:tulamepi ba:gala Pa:lisi kapiyuimipi, la: kuba huiya konomo kolawema:nemata, mabu la: ma:lapila netewa tawakalubilata!

“Numa:la, la:eno iniwala:te Godokono ukui hawakalimipi danakapulamenakui, la: ba:ma tetelo ba:bi Godokono tuputupu okopi hunamo ba wadiya:paa:latele ibino bobo bahi hidonomamo ododiliti haiyai ba:bo amihonakomata.

³⁰ Ba:gala atu tetelo la: na:kaga:lanakomata, ‘Aeno iniwala:te demedenama:, a ba:ba tetelo iba:go nemedenatale, ale Godokono

ukui hawakalimipa:tamo owalubi ba ihate aeno hidohido ododili komodo ibino ka:ka:ba:mula:lalamiya:na:’

³¹ Ao, la:le ba: atumu ibi banakapulamiuya:na:!
Numa:la:, la: ha:kiya la:eno tabamo la:eno kuba ukui behawakalilamenakomata, iyo, la: ba: ini-walino gugudilata!

³² Ba:bema: la:eno iniwala:te da:tupuimiya:, modobola la: ibino kuba konomo upula:te la:eno kuba huiya Godogodone na:lawiya:la:!

³³ “A:iye, la: kaluino gugudilata, iyo, la: ba: bu kalulata, ba:bema: la: Koe Haboeno huiya komone keba ka:na na:kalahutihoma?

³⁴ “Nale la: hibinomolo goelamemata, nale Godokono ukui hawakalimipi ba:gala ebeno mulupi dubu ba:gala ebeno hibi Tutumu iya:tulamepi la:tamo kopoelamema:nemo. Huiyatiya la:le komopi kehamo ba pihomolatele kanakapulamema:nemata, ba:gala la:le komo la:eno baidi ibubulamehole genamalo giya:pa:pa:mo ka:na:miga:latilima:nemata, ba:bene naeno okopa:te la:eno temeteme ikalame ipuwane eta habamo da:nawalelahalemena:, la:le ba:bamo nikuliti ibi gala eta habamo kakaneta:malatelema:nemata.

³⁵ Ba:bema: la:le kuba huiya kolawema:nemata, mabu ba:moe hopoenon tupuimi mabuni la:le Godokono ukui hawakalimipi anakapulamenuimata. Tuputupudawa A:ibolokono hawiti hakamo da:ka:ka:liya:, ba:be komo ba: tupuimi mabula. Ba:bene la:le komo tuputupu okopi hiliyonomo anakapulamete, kuititi tetelo Godoko Adikumino Genamalo la:le Balakayakono

gudu Sekalayako ba:bo kanakapumiya:mata, iyo, ebete ba:be Genamoeno Talona Haba ba:gala Godotamo hawa:goeno ikameho bahi tetenomolo ba la:na, la:le ebe kubanomamo anagalimiya:mata.

³⁶ “Ba:bema: na la:tamo hibi tabonomo be-goemo, ba:ma tete tawakaluba:tamo ba:bi hiliy-onomoeno kuba huiyate hibilo kopema:ne.”

*Ya:suti Yelusalema Haboeno Komoma: Tepo
Temeteme Diya:tawuya:*

Luk 13.34-35

³⁷ Ba:bene Ya:suti gala na:kagoiya:, “O Yelusalema, Yelusalema! Ama:le Godokono ukui hawakalimipi anakapulamenakata, ba:gala ebete ama: kowalubima: da:poelamenako, ama:le ibi nakolamo mapelamelo akanakapulamenakata. Tete ga:ga:nomolo na ubi nihatenamimo amia:no tawakalubi naeno ekatamo kitagua:midalema:, kakabate ebeno gugudi ditagua:midalenako ba:ba ka:na, huiyatiya ama: ubiha:ma:eda:nama:ta!

³⁸ Ba:bema: mu numitota:, amia:no habate kubanomomo kokubama:ne.

³⁹ Nale ama:tamo na:goemo, amia:no tawakaluba:te na tete ga:ga:nomolo a:kunama:mena:, huiyatiya amia:no galanepa:te Godotamo ba:ma ka:na da:ga:lamena:, ‘Amia:no mahilago da:pita, ale ebe hunamo kadipatema:nema:!’ ba:ba tetelo nale gala da:kapemo iba:te na ba:bo kunamema:na:.”

24

Godoko Adikumino Hiya: Genama Kubahimi Komo

Mak 13.1-2; Luk 21.5-6

¹ Ba:bene Ya:suti Godoko Adikumino Hiya: Genama miya:pate ba to, ebe ta:matapa:te ebe-tamo pelamete ba:bi koko genamoeno komokomoma: ba:bo pega:lamiya:.

² Ya:suti huiyatiya iba:tamo na:goiya:, “La: ba:moi ilina hiliyonomo bekulamiutama? Na la:tamo hibi tabo begoemo, galane ba:moi genamoeno komoma: eta nakolate eta hunulu a:kapola:namena:, mabu alaholohopa:te nakola hiliyonomo mapitahalete hopamo iya:hekenomo kopiya:hekema:na:.”

Koko Temetema:te Pelamema: Ya:suti Da:goiya: Mak 13.3-13; Luk 21.7-19

³ Ba:bene Ya:suti Olibi Kehakeha Hunu Hakalo ba luta, ebe ta:matapi ha:kiya ebetamo pelamete na:pega:luya:, “Ama: a na:kiyaa:ma:, Godokono Genama kubahimi komote keba tetelo na:kuluhukumini? Ama:le ba:moe hopamo gala da:kapemena:, ba:be komo ba:gala hopo haboeno kuititi komoeno tetema: a bada hanohano komote na:kiya:tua:memene?”

⁴ Ya:suti huiyatiya iba:tamo na:goiya:, “La: hidamo. Eta lumagiti la: ha:da damiholamemena:, la: ebeno tabo akulia:la:,

⁵ mabu komo hiliyonomo dubate naeno mahilamo pelamete kopega:lama:na:, ‘Na ba: Kelisotela!’ ba:bene iba:te hiliyonomo tawakalubi ha:da ba:ma ka:na ba pamiholame hiya: gabamo ba:bo komagatalema:na:.

⁶ Ba:gala la:le hiya:hiya: hopo tawakalubino alaholoho komo ba:gala ibino alaholohoma: nopo tamote komo kulihoma:nemata. Ba:ba tetelo la:le la:eno ukui kodakoduilamete akatoletolehala:, mabu ba:moi komate hibilo kopikulima:na: huiyatiya ba:be tete ebe kuititi teteha:.

⁷ Ba: hibila, komo hopo tawakaluba:te komo hopo tawakaluba:go kalaholohoma:na:, iyo, eta hopote etatamo alaholo komo kododima:ne, ba:bene komo habahabalo tawakaluba:te baa:heno kemedehoma:na: ba:gala wima:la:te hiya:hiya: hopo hiliyonomatamo kopelamema:na:.

⁸ Numa:la:, ba:moi hiliyonomo komo ba: kame-nate gudu lawema: temeteme da:tupuimi ba:ba ka:nala.

⁹ “Ba:ba tetelo iba:te la:tamo koko temeteme ba ikalame la: heloamo uwatete anakapulamema: komagatalema:na:ta, ba:gala na mabuma: hiliyonomo hopoeno tawakaluba:te la:tamo komaubahama:na:.

¹⁰ Ba:bene komo hiliyonomo tawakaluba:te ibino hibima: midi ipuwalo nato ba ukamidahale, iba:te ibino mabuluba:tamo maubahalete diya gabodo ibino mahilo ibi anakapulamepa:tamo kowatama:na:.

¹¹ Ba:gala Godokono mahilamo ha:da tabo olamagimipa:te kikulima:na: komo hiliyonomo tawakalubi kuba gabamo komagatalema:.

¹² Ba:ba tetelo kuba ododili komote konomoma: keda:ma:ne, ba:bema: tawakalubino tepo ipuwalo malemale emalagidolo komote gibagiba hibima: keda:hama:ne,

¹³ huiyatiya numa:la:, kebe lumagiti kodako-

dalo utiti kuitita:mo da:nuluhukumini, Godote ebena ka:ka: komula:mema:ne.

¹⁴ Ba:bema: Godote Ko Gawadubuma: deda:na, ba:be komoeno Hido Tabo ebena okopa:te dopamo ba:moe hopo konomolo kolamagimima:na: hiya:hiya: hopoeno tawakalubi hiliyonomate kulihoma:, ba:bene ba:moe hopoeno kuititi ba:bo kuluhukuma:ne.”

*Talona Haba Kubahimidawoeno Komo
Mak 13.14-23; Luk 21.20-24*

¹⁵ Na Ma:tiyuti buka ka:lamiholeawatamo na:goemo, ama: ba:moe tabo Ya:suti da:goiya: hidamo niya:tawa.

Ya:suti tabo moga:melo gala na:kagoiya:, “Godokono ukui hawakalimidawa Da:niyolote dopamo da:goiya: ba:be komote hibilo kuluhukuma:ne, ba:bema: Godokono Genama kubahimidawate ba:be talona habalo la:nalo la:le ebe dumima,

¹⁶ ba:ba tetelo wadiyala Yudiya hoponapa:te hunuhunu hakamo nalahutihamena:.

¹⁷ Iyo, genama panalo da:lutamene, ba:be lumagiti genama guamo a:kana:pa:gamene ebena ilina uwatema:,

¹⁸ ba:gala tumulu oko dowatitamene, ba:be lumagiti gala genamamo a:katoamene ebena atu:ino kaliko lawema:.

¹⁹ “Numa:la:, lamitulamitu ba:gala nono dikalamena ba:bi kamenakamenatamo ba:be hegelate kubanomoma: keda:ma:ne!

²⁰ Ba:bema: wadiyala la: toetoeholo Godoko na:toemehuya:la:, la:eno alahutiho komote gibagiba tetelo o okoha: talona hegela tetelo akuluhukala:,

21 mabu ba:ba tetelo kokonomo temetema:te hibilo kopikulima:na:. Numa:la:, ba:moe hopo tupuimi mabuni tupuimiti ka:lo ba:ma teta:mo puluhuku, ba:bakobako temetema:te dopamo kapikuliya:ha:, ba:gala galane tetelo ba:bakobako temetema:te gala a:kapelama:mena:, iyo, iba:te kapiya tetenomolo kopikulima:na:.

22 Ba:moe komo ba: hibila, Godote ba:be tete gopowahimihino eta lumagiti ba:moe hopolo a:kemedenamene, huiyatiya ebete da:ka:lamiholiya: ba:bi tawakalubi malemaletelelo tete kogopowahimima:ne.

23 “Ba:ba tetelo eta lumagiti la:tamo ba:ma ka:na da:goemene, ‘Numa:la:, Godokono Oemedawa Kelisote ba:malo bemedena!’ o, ‘Ebate ba:bolo bemedena!’ la: hibima: akamida:la:.

24 mabu ha:da Kelisoma: eda:hapi ba:gala naeno mahilamo ha:da tabo olamagimipi, iba:te ikulihote hiya:hiya: hanohano komo kokonomo kododilima:na:. Iyo, ibi ubila ba:bi ododili komamo Godote da:ka:lamiholiya: ba:bi tawakalubi hiya: gabamo komagatalema:.

25 Numa:la:, ba:moi komate pikulihino nale la: dopamo kiyalamemata.

26 “Ba:bema: iba:te la:tamo ba:ma ka:na da:ga:lamena:, ‘Numa:la:, Kelisote dito hopolo bemedena!’ la: ebamo akatolama:la:. Ba:gala iba:te da:kaga:lamena:, ‘Numa:la:, ebete eta lumagino genamalo awalelate ba:luta!’ la: hibima: akamida:la:.

27 Hibila, hegelate da:la:wa:hiyamene ba:ba tetelo hegelate alomo hunu konomo ba

a:la:mina alote hapuni tupuimiti hapuamo dito kopetoma:ne, ba:bema: na Tawakalubino Naniwiti gala da:kapemo naeno pe komote ba:ba:ba ka:na kitanama:ne, iyo, hopo habanapi hiliyonomate naeno pe komo kumima:na:

²⁸ “Ba:moe komo ba:hibila, abale ilinate ke-bolo ditana, wala:te alehola:go ba:bamo kogudita:na:.”

Tawakalubino Naniwino Pe Tete
Mak 13.24-27; Luk 21.25-28

²⁹ “Ba:be ko temeteme tetete da:wibomene, ba:ba tetenomolo hegelate kuduma:ne ba:gala manomete a:ka:la:minamene, iyo, oloka:te alomone hopamo kopigudima:na: ba:gala alomoeno helohelo ilinate komidiwiholema:na:

³⁰ Ba:ba tetelo Tawakalubino Naniwino helo hawakalimino hanohano komote alomolo kuluhukuma:ne, ba:bene ba:moe hopoeno hiliyonomo hiya:hiya: tawakaluba:te ko tola:go kihimima:na:, mabu Tawakalubino Naniwiti alomo hununi ba pihitiga iba:te ebe ba:bo kumima:na:, ebete ebena heloago ba:gala alo konomago kopema:ne.

³¹ Ba:bene ebena nopodawate gebole ibulu ba mole, ebete Hunu Haboeno komo nopopi hiya:hiya: hopo hiliyonomamo kopoelamema:ne, Godote da:ka:lamiholiya: ba:bi tawakalubi ba:moe hopo hapuhapuni kopuwatema:.”

Anahu Kehoeno Komo
Mak 13.28-31; Luk 21.29-33

³² “La: anahu kehoeno komone ba:moe eta komo hidamo niya:tawahala:. Gedawoeno huha:te pikuliti uliuli paha da:mogolamemena:,

ba:be komote la: kiya:tulamema:na:ta gogoeno tete ba: na:tatali,

³³ ba:bema: la:le ba:moi temeteme komo hiliyonomo dulamema, la: kiya:tawahama:nemata Tawakalubino Naniwino pe tete tatalila, ebe ba:gigihodo a:pa:gama: pe.

³⁴ Na la:tamo hibi tabo begoemo, ba:moi hiliyonomo komate dopamo kopikulihoma:na:, galane ba:ma tete tawakaluba:te ba:bo koha:lahama:na:,

³⁵ iyo, ba:moe hopo ba:gala alomo iba:te kowiboma:na:, huiyatiya naeno tabote a:kawibamene, itana tetelo bitanamene.”

*Tawakalubino Naniwino Pe Tete
Tawakaluba:te Iya:tawahaha:*

Mak 13.32-37; Luk 17.26-30,34-36

³⁶ “Numa:la:, tawakaluba:te ba:be Ko Hegeloenno tete iya:tawahaha:, Hunu Haboenno nopopi ba:gala Godokono Gudu iba:te iya:tawahaha:, Nabiwi Godote ha:kiya iya:tawala.

³⁷ Nowako tetelo kebako komote kuluhukuya:, Tawakalubino Naniwiti gala da:kapemene ba:ba tetelo atu komote kakuluhukuma:ne.

³⁸ Mabu beyate pehenno iba:te ba:ba tetelo baa:nahata ba:gala helo gao beya koamo nihota, dubate kamenakamena uwateholeta ba:gala kamenakamenate dubu uwateholeta, iba:te ba:ba ka:na ba ewagelena Nowate ko boga:mo ba:bo opeguya:.

³⁹ Ba:ba tetelo iba:te kiya:tawahanamiha: beya konomote odolote ibi hiliyonomo danakapulamemene, ba:bema: Tawakalubino Naniwiti

gala da:kapemene ba:be tetete ba: ba:ba ka:na kitanama:ne.

⁴⁰ Ba:ba tetelo dubu netewate tumulu da:wapatitamena:, Tawakalubino Naniwiti pete eta ba pelawe eta ba:bo komiya:pama:ne,

⁴¹ ba:gala kamenakamena netewate baa: da:lapahutamena:, ebete pete eta ba pelawe eta ba:bo komiya:pama:ne.

⁴² Ba:bema: la: uliholo nemedeniya:la:, mabu la: iya:tawaha: la:eno Kodawoeno pe tete.

⁴³ Ba:gala ba:moe eta komo na:kemalagidolala: Genama namutudawate pilo lumagino pe tete diya:tawamene ebete ba:be du konomolo ba:ba teta:mo kulihonama:ne, mabu ebe ubihinola pilo dawate ebena genamamo popegama:

⁴⁴ Ba:bema: la: atumu na:hidala:, mabu diyala, la: ulihoheno ba emedena Tawakalubino Naniwiti ba:bo da: pemene.”

Mulu Okodawa Ba:gala Daedae Okodawa Ibino Komo

Luk 12.41-48

⁴⁵ Ba:bene Ya:suti gala na:kagoiya:, “Namutudawatamo da:papamiwatanako ba:be mulu okodawoeno komo keba ka:nala:ka? Ba: hibi, namutudawate ebe lawete komo okopi ulamedawama: kihatema:ne, ba:ma ka:na ebete ibino baa: naha tetelo iba:tamo baa: kikalameholema:ne.

⁴⁶ Ba:bene ba:be muludawate oko hidamo ba owatina, ebena namutudawate pete ebena komo da:pumimini, ba:be okodawate koamo kokalakalama:ne.

⁴⁷ Na la:tamo hibi tabo begoemo, namutudawate ba:be mulu okodawoeno komoma: ba

pekalakala, ebete ebe ebenu ilina hiliyonomo ulamedawama: kihatema:ne.

⁴⁸ “Huiyatiya ba:be okodawate kuba ukui lawete ebenu tepo ipuwalo ba:ma ka:na da:goemene, ‘Naenu namutudawate tete ga:ga:dopolo nemedena, tiyolo kapenaha;’

⁴⁹ ba:ba tetelo ebete oko owatihino komo kuba ododilipa:go ebenu namutudawoenu baa: koamo nahate helo gao beya ba:bo konihoma:na:, ba:bema: ebete daedaema: eda:te komo okopi alukuli ba:bo kotupuimima:ne.

⁵⁰ Ba:bene ba:be daedae okodawate ulihohenu ba emedena ebenu namutudawoenu pe komo a:kiya:tawamene. Ba:ba tetelo namutudawate pete

⁵¹ daedae okodawa koamo panagalimihote ma:lapila netewa tawakaluba:go konoemema:ne ebenu kuba huiya konelawema:, ba:be temeteme habalo iba:te lalo ba nikilame konomamo kihimima:na:.”

25

Ta:ni Bohelemelenu Iya:tulame Uwi

¹ Ba:bene Ya:suti gala na:kagoiya:, “Ba:be hegelalo Godote Ko Gawadubuma: deda:na, ba:be komote ba:ma ka:na kitanama:ne. Eta dubuti uli kamena da:lawi, ba:ba tetelo ta:ni bohelemela:te ibino wuiki alo uwatete genamane nikuliti eba:go poko habamo tolamema: nelatimitiya:,

² ibi ipuwalo paibo bohelemela:te daedaema: eda:huya:, huiyatiya komo paibate hido ukuia:go tolamiya:.

³ Ba:ma ka:na daedae bohelemela:te ibino wuiki da:watui iba:te modobo beyago kawataha:,

4 huiyatiya hido ukuia:go da:tolami ba:bi bohelemela:te modobo beya iyapohote ibino wuiki ba:gala beya ba:bo watuya:

5 “Da:duni dubuti poko habamo tiyolo kapuluhukuniha:, ba:bema: bohelemela:te tete ga:ga:lo nipo da:latimini iba:te ba: dito lahaniya:.

6 Iwa tetenomolo eta lumagiti ba:ma ka:na goewatani, ‘Dubuti ba: na:pe! La: hiliyonomate eba:go alugama: na:pelama:la:!’

7 “Ba:ba tetelo ba:bi bohelemela:te mahila:halenate ibino wuiki pa:tihoma: ba ewagelena,

8 ba:bene paibo daedae bohelemela:te ibino hido ukui mabuluba:tamo na:ga:laniya:, ‘Wadiyala:ka: la:eno wuiki beya tata atamo ikaa:mehoe? Aeno wuikiti tatalila koha:lahama:na:.’

9 “Huiyatiya hido ukui bohelemela:te iba:tamo na:ga:laniya:, ‘Ao, ale la:tamo dikalamemena:, a hiliyonomate modoboha:ma: keda:hama:nema:. Wadiyala la: tolamete kolowami genamalo beya na:niyapohala:.’

10 Ba:bene daedae bohelemela:te beya oholema: da:tolameni, dubuti poko habamo ba:bo puluhukuni. Ba:ba tetelo paibo bohelemela:te dopamo hido ukuia:go da:latimini, iba:te eba:go poko genamamo nalehawaminanate genama namutudawate gigiho ba: dito pekalapilani.

11 “Ba:bene komo paibo daedae bohelemela:te galane da:pelameni, iba:te gigiho tama:mo putitatanate genama namutudawa ba:ma

ka:na pega:lameniya:, ‘Aeno Kodawa! Gigiho na:pa:hiya:midaa:ma:!’

¹² Huiyatiya ebete na:goeni, ‘Ao, na la:eno komo iya:tawaha.’ ”

¹³ Ba:bene Ya:suti kuititi tabo ba:ma ka:na goiya:, “La: uliholo nemedeniya:la:, mabu Tawakalubino Naniwino hegela ba:gala tete la: kiya:tawahanaha:.”

*Ko Dubuti Okopa:tamo Mani Dikalameholiya:
Ba:be Iya:tulame Uwi*

Luk 19.11-27

¹⁴ Ba:bene Ya:suti gala na:kagoiya:, “Godote Ko Gawadubuma: deda:na, ba:be komote ba:ma ka:na kitanama:ne. Eta ko dubuti muhulu hopamo ba to ebene okopi ebetamo ka:lamiti, iba:te ebene ilina ba:gala mani hidamo kulameleme nama: hiya:hiya: ikalameholete ba:bo tuya:.

¹⁵ Ba:ba tetelo ebete etatamo 5,000 mani bikamiya:, ba:gala etatamo 2,000 mani, ba:gala etatamo 1,000 mani, ibino ukuia:go modobolo ba:ba ka:na ba ikalamehole, ebete ibi ba: dito miya:paliya:.

¹⁶ Ba:bene 5,000 mani da:lawiya: ba:be dubuti tonomo tote eta bisnisi oko ba nowati eta 5,000 mani ba:bo nododiya:,

¹⁷ ba:gala 2,000 mani da:lawiya: ba:be dubuti atumu ba kanewagele eta 2,000 mani benododiya:,

¹⁸ huiyatiya 1,000 mani da:lawiya: ba:be dubuti tote haka naligiti ebene namutudawoeno mani dito nawaminuya:.

19 “Komo gogo da:petohuya: ba:bi okopino namutudawate gala kapete iba:go kapimilo ibino mani kuititi ba:bo peka:lamiholelamiya:.

20 Ba:bene 5,000 mani da:lawiya: ba:be dubuti pete 10,000 mani ba pehawakalimi na:pegoiya:, ‘Namutudawa, numa:. Ama: 5,000 mani natamo ikanamiya:ta, huiyatiya naeno oko ipuwalo eta 5,000 mani gala da:kododimo, mola.’

21 Ebeno namutudawate ebetamo na:goiya:, ‘Ehe! Ama: ba: hido okodawalata ba:gala hido tuputupudawalata! Ama: deha:poto komo hidamo ododia:ta, ba:bema: na huiyatiya ama: naeno komo koko komokomo ulamedawama: komidima:nemata. Ama: naeno kalakala poko habamo na:pa:pa:ga.’

22 “Ba:bene 2,000 mani da:lawiya: ba:be dubuti pete na:pegoiya:, ‘Namutudawa, numa:. Ama: 2,000 mani natamo ikanamiya:ta, huiyatiya naeno oko ipuwalo eta 2,000 mani gala da:kododimo, mola.’

23 Ebeno namutudawate ebetamo na:goiya:, ‘Ehe! Ama: ba: atumu hido okodawalata ba:gala hido tuputupudawalata! Ama: deha:poto komo hidamo ododia:ta, ba:bema: na huiyatiya ama: naeno komo koko komokomo ulamedawama: komidima:nemata. Ama: naeno kalakala poko habamo na:pa:pa:ga.’

24 “Ba:bene kuititidawate 1,000 mani da:lawiya:, ebete pete na:pegoiya:, ‘Namutudawa, na iya:tawala ama: tabo helonomo dubulata. Komopa:te ilina damihonaka ama: ba:bi ilina dito ba:petapihonakomena:ta, ba:gala iba:te kikipo ibino pala:mo da:haminahalenaka ama: noloho

tetelo dito ba:puwatanakomena:ta ama:le ha:kiya konahama.

²⁵ Ba:bema: ama: da:tuiya:la, nale ama: tolemelo amia:no 1,000 mani haka ipuwamo dito nugumuiya:mo. Mola, ba:moe ba:bela. Amia:no ilina na:kalawa:’

²⁶ “Ebeno namutudawate huiyatiya ebetamo na:goiya:, ‘Ama: kubanomo buhama okodawalata! Ama: tabo ba:ma ka:na a:gaa:ta, komopa:te damihonaka nale ba:bi ilina dito ba:petapihonakomo, ba:gala iba:te kikipo da:haminahalenaka nale noloho tetelo dito ba:puwatanakomo.

²⁷ Ba:bema: mabu keka: ama: naeno mani baneka okopa:tamo kanikalamiya:ha:? Iba:te mani uwatete eta oko nowatitale kodopoma: beda:na:, ba:bene nale pete ama:le natamo atu mani huiyatiya nanekela:mo hunudopamo gala ba:ka-ikanameona:’

²⁸ “Ba:bene ko dubuti ebeno hopopa:tamo na:goiya:, ‘La: ebeno 1,000 mani lawemete 10,000 mana:goeno dubutamo nikama:la.

²⁹ Mabu kebe lumagigodolo hidohido ukui da:pola:na, etate ebetamo hiliyonomo hidohido komo ikamehote ebeno tepo ipuwa kotabuim-ima:ne, huiyatiya kebe lumagigodolo hidohido ukui pola:naheno, ebegodolo kebe kapiyakapiya komate da:pola:na etate ebegodone gala kakuwa-temema:ne.

³⁰ Ba:bema: ba:moe buhama okodawa du ipuwamo dito na:na:da:nala:, ba:bolo ebete komopa:go lalo ba nikilame konomamo kihim-ima:na:’ ”

*Godote Hopo Habanapi Hiya:hiya:
Da:pemiya:temene*

³¹ Ba:bene Ya:suti gala na:kagoiya:, “Tawakalubino Naniwiti ebene alo konomago ba:gala Hunu Haboeno nopopa:go da:pemene, ba:ba tetelo ebete ebene Ko Gawadubu emede bahilo kopi-lutama:ne tawakalubino komo kopanagilamelelamema:.

³² Ba:bene hiya:hiya: hopo tawakalubi hiliyonomate ebetamo da:pekapiyuimimina:, ba:ba tetelo ebete ibi hiliyonomo hiya:hiya: komiya:tema:ne, sipi-goegoe ulamedawate sipi ba:gala gautu hiya:hiya: keba ka:na ka:miya:tenako ba:ba ka:na,

³³ ba:bene ebete sipi-goegoe ebene tu hapuamo miya:tete gautu-goegoe ebene pele hapuamo komiya:tema:ne.

³⁴ “Ba:ba tetelo Ko Gawadubuti tu hapu tawakaluba:tamo ba:ma ka:na kogoema:ne, ‘Naeno Nabiwiti hidohidopima: da:goena, la: ebene Ko Gawadubu habamo na:pa:la:hala: hidohido komokomo ba:bolo kopuwatema:. Iyo, ebete hopo haba ododi tetelo la:tamo da:hiduimiya:, la: ba:moe uli haba na:pelawa:la:.

³⁵ Mabu na baa: kapete dunamenakui ba:ba tetelo la:le baa: natamo ikanamehonenakuimata, ba:gala na beya kapete dunamenakui la:le na beyamo owalubininakuimata. Nale kapeladawamo la:tamo duluhukunakuimo ba:ba tetelo la:le na kalakalago a:lawenenakuimata,

³⁶ ba:gala pupulino ilinaha: tetelo dito da:lutanakuimo la:le kaliko a:pulinamenakuimata. Tawetawete

dunamenakui ba:ba tetelo la:le na hidamo bui:ya:menanenakuimata, ba:gala komo kubapa:te na du genamamo dihatenenakui la:le na unamema: ba:bamo a:pelamenakuimata.’

37 “Ba:ba tetelo tuputupupa:te huiya tabo Ko Gawadubutamo koga:lama:na; ‘Kodawa, keba tetelo ama: baa: kapete dumitiya:la, ale ama: umiti baa: ba:bo kikametiya:la? Ba:gala ale beya kebolo kikametiya:la?’

38 Keba tetelo ama: kapeladawamo da:puluhukuya:la, ale ama: umiti kalakalago ba:bo ka:lawitiya:la? Ba:gala ale hido kaliko kebolo ka:pulimitiya:la?’

39 Keba tetelo ama: tawetawete dumitiya:la ale owalubi ba:bo ka:pihatiya:ma:? Ba:gala komopa:te ama: du genamamo dihatitiya:la ale keba tetelo ama: umima: ba:bamo ka:pelamiya:ma:?’

40 “Ba:bene Ko Gawadubuti iba:tamo kohuiyama:ne, ‘Ba:moi naeno ta:matapi nulama:la. Na la:tamo hibi tabo begoemo, la:le ibi ipuwalo deha:potonomo lumagitamo ba:mako hido komo dododinamima, la: natamo ododinamimata.’

41 “Ba:bene ebete ohobigate pele hapupa:tamo ba:ma ka:na kogoema:ne, ‘Godote la:tamo kuba huiya ikalamema: goena, ba:bema: la: naeno holoholo hapuni na:tolama:la:!. Ebete Saitanako ba:gala ebeno nopopi mabuma: ha:gaha: koe ya:lo demaduya:, la: ba:be koe ipuwamo na:tolama:la:!.’

42 Mabu na baa: kapete dunamenakui la:le baa: natamo kikanamenakuiha:, ba:gala na beya kapete dunamenakui la:le beyamo kowalubini-nakuiha:.

⁴³ Na kapeladawamo duluhukunakuimo, la:le na kalakalago kalawenenakuiha:, ba:gala na pupulino ilinaha: tetelo dito da:lutanakuimo la:le kaliko kapulinamenakuiha:. Tawetawete na dunamenakui ba:gala komo kubapa:te na du genamamo dihatenenakui, la:le na kapowalubin-inakuiha:.'

⁴⁴ “Ba:ba tetelo iba:te huiya tabo ebetamo koga:lama:na:, ‘Kodawa, ama: baa: kapete o beya kapete keba tetelo kumititiya:la? Ba:gala ama: kapeladawamo o ilinaha:dawamo atamo keba tetelo ka:puluhukuya:la? Ba:gala ama: tawetawete dumititiya:la o komopa:te ama: du genamamo dihatitiya:la keba tetelola:ka:? Ale ama: ba:ba ka:na ewagelitalo kuminakuiha:!’

⁴⁵ “Ebeta huiyatiya iba:tamo kogoema:ne, ‘Na la:tamo hibi tabo begoemo, la:le naeno deha:potonomo lumagitamo ba:mako hido komo ododihino demedenamima, la:le natamo kododinamiha:.’”

⁴⁶ Ba:bema: Ya:suti kuititi tabo ba:ma ka:na goiya:, “Ba: hibila, ba:bi kubapa:te wiboha: Temeteme Habamo ba tolame, huiyatiya tuputupupa:te wiboha: Ka:ka: Habamo kotolamema:na:.”

26

Yu Watowatopa:te Ya:suku Anakapumima: Da:ga:luya:

Mak 14.1-2; Luk 22.1-2; Yon 11.45-53

¹ Ba:bene Ya:suti ba:moi tabo hiliyonomo olamagi da:wibuya:, ebeta ebe ta:matapa:tamo na:goiya:,

² “La: iya:tawahala Adaguila: Poko* tupuimima: netewa hegelate ba:nepola:na. Ba:ba tetelo Godote Tawakalubino Naniwi tawakalubino kokotamo kihatema:ne, ba:bene iba:te ebe kehamo pihomotete ba:bo kanakapumima:na:.”

³ Ba:be gogolo Kayapasiti Godotamo hawa:goeno ikamehopino Hununomo Watodawama: eda:nami. Ba:bema: ba:be ko dubu ba:gala ebena hopopi ba:gala Yu tawakalubino komo koko dubu, iba:te ebena genamamo pekapiyuimiti

⁴ tabo ba:bo ihatiya: Ya:suku kanakapumima: Ba:bema: iba:te ebe diya lawema: gabo ba ohowadita

⁵ komopa:te huiyatiya na:ga:luya:, “A Poko tetelo ebe a:kalawa:ma:, mabu tawakaluba:te atamo maubahalete ago alaholohodemena:.”

*Betani Habanapi Kamenate Ya:sutamō Hido
Nibo Ihi Da:haminamiya:
Mak 14.3-9; Yon 12.1-8*

* **26:2:** Ba:moe Adaguila: Pokoeno mabu ba: Moseseko tetelo tupuimiyā. Ba:ba tetelo Isipiti Ko Gawadubu Pa:lote Yu tawakalubi hiliyonomo uwatete ibi ebena huiyaha: okopima: midiliya:, ba:bema: ebete ubihinola ibi dito oelame ibino Ka:inane hopamo. Godote Pa:lokono wato kodakoda komo dumiyā, ba:bema: eta dulu ebete ebena hoe nopodawa Isipiti hopamo na:poemeniya: hiliyonomo Isipitinapino dopo gugudi kopanakapulamenama:. Ba:bene ba:be dulu hoe nopodawate Yu tawakalubino gugudi adaguila:lenate, huiyatiya Isipitinapino gugudinomo banakapulameniya:. Ba:be hanohano komodo Yu tawakalubi hiliyonomate Isipiti hopone ba:bo ikuliniya:, ba:bema: ba:be komo emalagidoloma: iba:te hiliyonomo gogo ipuwalo Adaguila: Poko bododinakomena:.

⁶ Ba:bene Ya:suti Betani habalo eta dubu Sai-monokono genamalo lutiya:, ba:be dubu dopamo kuitikuita:goenola.

⁷ Ya:suti baa: ba nuts ba:ba tetelo kapiya kamenate pete, hido nibo ihi nakola kalila:mo tabuimi adahete Ya:sukunu watamo ba:bo pehaminamiya:, ba:be ihi ilinoeno huiya konomola.

⁸ Ya:suku ta:matapa:te ba:be komo dumiya: iba:te maubahaletete na:ga:luya:, “Mabu keka: ebete huiya ko ilina gigilepalama: da:midi?”

⁹ A ba:moe ihi kolowamima: na:nimiditale mani konomo buwatena:, ba:bene ba:bi mani awaepa:tamo dito bikalameholena:!”

¹⁰ Ya:suti ibino tabo ga:la iya:tawate huiyatiya iba:tamo na:goiya:, “La:le ba:moe kamena badama: ka:kiyahamiutama? Ebete natamo hidonomo komo bododi.

¹¹ La: numa:la:, awaepa:te tete ga:ga:nomolo la:go bemedehonamena:, la:eno ubi tetelo ibi nowalubilinakuya:la:, huiyatiya na emedena tetelo la:go a:kemedenamomo, tete tatalila nale la:komiya:palema:nemata.

¹² Ba:bema: nale hoeha: tetelo ba:moe kamenate hido nibo ihi naeno apa:mo da:hamina, ba:be komodo ebete gabo bihiduimi naeno ape bobamo ihatema:.

¹³ Na la:tamo hibi tabo begoemo, tawakaluba:te hiya:hiya: hiliyonomo hopamo Godokono Hido Tabo datanakomema:, iba:te ba:moe kamenate dododi ba:be komo emalagidololo ba:nolamagiminakomema:.”

*Yudasiti Ya:suku Lawema: Nopo Da:tamotiya:
Mak 14.10-11; Luk 22.3-6*

14 Ba:bene Ya:sukunu 12 ta:matapi ipuwalo Keliyotanapi Yudasiti Godotamo hawa:goeno ikamehopino watowatopa:tamo tote,

15 na:negoiya;, “Nale Ya:suku la:eno kokotamo dihatemo, la:le natamo bada huiya na:kikanameoma?” Ba:ba tetelo iba:te 30 siliba mani ba:bo ikamiya;,

16 ba:bene ba:ba tetene tupuimiti ebete gabo bohowadiya: Ya:suku ibino kokotamo kihatema:.

Ya:suti Ebe Ta:matapa:go Adaguila: Poko Da:naniya:

Mak 14.12-21; Luk 22.7-14,21-23; Yon 13.21-30

17 Ba:bene tawakaluba:te Hunamo Mahigaha: Palawa Baa: Poko* naha da:tupuimiya;, ba:be hegelalo Ya:suku ta:matapa:te ebetamo pelamete na:pega:luya;,” Ale Adaguila: Pokoeno naha ilina kebolo na:ka:hiduilamema;, ale ama:go kapimilo konahama:?”

18 Ya:suti iba:tamo na:huiyuya;,” La: netewapi ko habamo tote aeno eta mabulubi da:numima, ba:be dubutamo ba:ma ka:na na:nega:luya:la;,” Iya:tulamedawate goe, naeno olalati komoeno uluhuku tete tatalila, Godokono ubila. Ba:bema:

* **26:17:** Hunamo Mahigaha: Palawa Baa: Poko ba: Yu tawakalubino eta pokola. Adaguila: Poko da:wibomene, eta hegelalo ba:moe eta poko tupuimiti iba:te sa:ba:ni hegela tetelo bododinakomena:. Ba:moe pokoeno ipuwa ba:ma ka:nala. Yu tawakaluba:te Isipiti hopone Godokono heloamo dikuliniya;, ba:be dulu ibino palawa baa: ododilinate hidamo okalehonaheno iba:te gahugahulu ba:bo tolameniya:. Mabu ba:bi baa:te hunamo mahila:hama: tetehenola, ba:bema: ba:be komo emalagidoloma: Yu tawakaluba:te ba:moe poko bododinakomena:.

na ubila amia:no genamalo nale naeno ta:matapa:go Adaguila: Poko baa: kopenama:.’ ”

¹⁹ Ba:bene Ya:suti ibi keba ka:na ka:kiyalamiya;, ebe ta:matapa:te ba:ba ka:na nododiti Adaguila: Poko ilina ba:bo nihiduilamiya:.

²⁰ Ba:bene ba:be dulu Ya:suti ebenu 12 ta:matapa:go baa: nahama: da:gagahidiniya;.

²¹ ba:ba tetelo Ya:suti iba:tamo na:goeniya; “Na la:tamo hibi tabo begoemo, la: ipuwalo etate na anakapunamepi kowalubilima:ne na lawenema:.”

²² Iba:te tepo menemenenomoma: ba eda:hana Ya:sutamo etate goenakui, etate goenakui, “Kodawa, nalela:ka:?”

²³ Ebete iba:tamo na:huiyaniya; “Baa: kalila:mo pote nago kokoto ka:ma: daduti, ba:be ba:be lumagila. Ebete na anakapunamepino kokotamo kihatenema:ne.

²⁴ Iyo, ba: hibila, Tawakalubino Naniwiti hoea:mo ba: na:to, Godokono Bukalo tabo ba:ma ka:na itana, huiyatiya kebe lumagiti ebe anakapumipa:tamo dikalamemene, ba:be lumagiti kuba huiya konomo kolawema:ne. Ba:moe ba:be mabuma: ba:be dubu ebenu menokote ebe alahimiha:ma: eda: ba: wadiyala!”

²⁵ Ba:bene Yudasiko, ebete dopamo Yu watowatopa:go nopo da:tamotiya: Ya:suku lawema; ebete na:goeniya; “Iya:tulamedawa, nalela:ka:?”

Ya:suti na:huiyaniya; “Ama: ba: a:gaa:ta.”

*Ya:suku Emalagidolo Baa: Naha Komoeno
Tupuimi Mabu*

Mak 14.22-26; Luk 22.14-20; 1 Kol 11.23-25

²⁶ Ba:bene iba:te baa: ba nahana, Ya:suti baa: lawenate Godotamo kalakala tabo goenate ba:bo wakamihoniya:, ba:bema: ebete ebe ta:matapa:tamo ba ikalamena na:goeniya:, “La: uwatete na:nahala:, ba:moe ba: naeno apela.”

²⁷ Ba:bene ebete kalili kalawenate, Godotamo kalakala tabo goenate iba:tamo ba ikalamena na:goeniya:, “La: hiliyonomo na:nihala:,

²⁸ mabu Godote tawakaluba:go komiloma: nopo da:tamotiya:, ba:moe naeno hawiti ba:be nopo bekodakoduimina, iyo, ba:moe hawiti komo hiliyonomo tawakalubino kuba egebolelamema: koka:ka:la:ma:ne.

²⁹ Nale la: begoelamemata, na ba:ma tetelo ba:moe gao beya gala a:kana:mo, huiyatiya naeno Nabiwiti Ko Gawadubuma: deda:na, ba:be habalo na uli gao beya galane tetelo la:go koninihoma:nema:.”

³⁰ Ba:bene iba:te Godoko adikumino ohale alapihonate, Olibi Kehakeha Hunu Hakamo koto-lamenama: genamane ba: dito ikuliniya:.

Ya:suti Pitako Da:kiyameniya:, Ama:le Na Iya:tawaha:ma: Kogoema:na:ta

Mak 14.27-31; Luk 22.31-34; Yon 13.36-38

³¹ Ba:ba tetelo Ya:suti iba:tamo na:goeniya:, “Ka:lo dulu la: hiliyonomate na komiya:panema:nemata, mabu Godokono Bukalo tabo ba:ma ka:na itana, ‘Godote sipi-goegoe ulamedawa danakapumimini, ba:ba tetelo ebeno kapiyuimi sipi-goegoa:te hiya:hiya: kalahutihoma:na:.’

³² Huiyatiya Godote na hoene gala da:kadipanatenemene, na Ga:lili hopamo

dopamo kotoma:nemo. La:le na ba:bolo kopunamema:nemata.”

³³ Ba:bene Pitate Ya:sutamo na:goeniya; “Ibi hiliyonomate hoe tolemelo ama: miya:pate dalahutihomena; huiyatiya nale ama: a:kamiya:pamata!”

³⁴ Ya:suti ebena tabo ba huiyana na:goeniya; “Na ama:tamo hibi tabo begoemo, ka:lo dulu kak-abate goehoheno, ama: netewa-kapiya teta:mo na iya:tawaha:ma: kogoema:na:ta.”

³⁵ Pitate ebetamo gala na:kagoeniya; “Na ama:go da:nehoemo, nale ama: iya:tawaha:ma: a:kagaa:mo!” Ba:ba tetelo Ya:suku ta:matapi hiliyonomate ba: atu tabo bekaga:laniya:.

*Ya:suti Getasemanilo Godotamo Da:toetoeniya:
Mak 14.32-42; Luk 22.39-46*

³⁶ Ba:bene Ya:suku ba:gala ebe ta:matapi iba:te ko habane ikulinate eta tatali hopamo tolameniya; ba:be hopoeni mahilo Getasemanila. Ya:suti ba:bolo iba:tamo na:negoeniya; “La: ba:malo na:pola:nala: Na ba:moe tatalia:mo tomo Godotamo toetoe tabo konolamagima:.”

³⁷ Ba:ba tetelo ebete Sebedikono gugudi Ya:imesiko ba:gala Yoneko, ibi netewapi ba:gala Pitako baleta toetoe tabo ga:la baha:mo magatalenate, ba:bene tepo menemene komo ba:gala ukui temeteme komo ebetamo konomamo ba:bo pelameniya:.

³⁸ Ba:bema: Ya:suti iba:tamo na:goeniya; “Na tepo temeteme konomamo iya:tawanamo, ba:mako tepo temeteme na anakapuname huiyala. La: ba:malo nago uliholo na:pola:nala:.”

39 Ba:bene ebete nanekela:mo tonate, ebene holoholo hakamo nihatenate Godotamo ba:ma ka:na netoetoeniya;, “Naeno Nabiwi, ama: mod-oboma: da:goemena:, ba:moe temeteme kalili nagodone na:lawa:. Huiyatiya naeno ubiha:, ama: ha:kiya amia:no ubila nododa:.”

40 Ba:bene ebete ta:matapa:tamo da:peniya: lahanalo pulamenate Pitatamo na:pegoeniya;, “Mabu keka: la:le nago tete nanekelero uliho modoboha:ma: deda:hanama?”

41 Ba:ba tetelo Ya:suti ibi na:goelameniya;, “Godotamo uliholo na:toetoehonala:, mabu la:le Saitanakono kuba gabamo emogabuimi komamo gudidimata. La:eno tepo ipuwalo hido komo ododima: ubila, huiyatiya la:godolo ododi helo puliyala.”

42 Ya:suti eta tetelo gala katonate Godotamo ba:ma ka:na kanetoetoeniya;, “Naeno Nabiwi, ba:moe temeteme kalili ama: nagodone lawema: gabote itanaheno wadiyala, amia:no ubi ditanamene na konima:nemo.”

43 Ba:bene ebete ebe ta:matapa:tamo da:kapeniya: lahanalo kapulameniya:, mabu ibino baiditi menemenema: eda:halameniya:.

44 Ba:bene Ya:suti netewa-kapiya tetelo ibi gala kamiya:palenate, dopamo ebete toetoe tabo keba ka:na ka:nolamaginiya: ebete Godotamo ba: atumu kanolamaginiya:.

45 Ba:ba tetelo ebete ebe ta:matapa:tamo da:kapeniya: iba:tamo na:pegoeniya;, “La: hawela amiholo gala badama: ka:kalahonama? Numa:la:, tete ba: a:pe, kubapa:te Tawakalubino Naniwi ibino kokotamo ba: na:lawa:.

⁴⁶ Iyo, la: na:pakamina:la:, a ba: na:tolamema: Numa:la:, na anakapunamepino kokotamo ihatenedawate ba: na:pe!”

Yu Watowatopa:te Ya:suku Anakapumima: Da:laweniya:

Mak 14.43-50; Luk 22.47-53; Yon 18.3-11

⁴⁷ Ya:suti ba:be tabo ba goena Yudasiti ba:bo peniya:, Ya:sukunu 12 ta:matapi ipuwalo ebe ba: etala. Ba:bene eba:go komo dubu hiliyonomate ibino alaholoho gili ba:gala kukago pelameniya:, ba:bi dubu ba: Godotamo hawa:goeno ikamehopino watowatopi ba:gala Yunapino komo koko dubu, iba:te da:poelameniya: ba:bi dubula.

⁴⁸ Ba: hibila, Yudasiti ibi ya:lo ba:ma ka:na goelameniya:, “Nale daboetehomo, ba:be ba:be lumagila. La: ebe tiyonomo na:lawiya:la:.”

⁴⁹ Ba:bene Yudasiti penate, Ya:sutamo tonomo tonate ebe na:negoemeniya:, “Iya:tulamedawa, nolata!” Ba:ba tetenomolo ebete ebe ba:bo aboetehoniya:.

⁵⁰ Ya:suti ebetamo na:goeniya:, “Mabulubi, ama: bada komo ododima: da:pa:, nododa:,” ba:bene komo dubate Ya:sutamo pelamenate ibino kokotamo ebe kodakodanomolo ba:bo laweniya:.

⁵¹ Ba:bene Ya:suku ta:matapi ipuwalo eta dubuti ebeno alaholo gili magubutinate, Godotamo hawa:goeno ikamehopino Hununomo Watodawoeno genama okodawa anagaliminate galo hapu ba:bo mapitamidameniya:.

⁵² Huiyatiya Ya:suti ebetamo na:goeniya:, “Amia:no gili gala na:kahula:, mabu gila:mo

dalaholohona galane komopa:te ibi atumu gila:mo kanakapulamema:na:.

⁵³ Ama: iya:tawala:ka:, nale ubi ihatete Godoko da:kiyamemo, ba:ba tetelo na kowalubinima: ebete ebenu 12 taosene alaholoho nopopi kopoe-lamema:ne?

⁵⁴ Huiyatiya nale ba:ba ka:na dewagelemo, Godote dopamo ebenu Bukamo da:miya:tiya: ba:bi hibi komate keba ka:na na:kikulimina:? Buka tabote hibilo goena ba:moi komate natamo nikula:mena:!”

⁵⁵ Ba:ba tetelo Ya:suti komo dubu hiliyonomatamo na:goeniya:, “Na pilo lumagila:ka:, o na alaholodawala:ka:? Mabu keka: la:le alaholoho gila:go ba:gala kukago na lawenema: da:pelamema? Na komo hegelalo Godoko Adikumino Hiya: Genamalo ba luta tawakalubi diya:tulamenatimo, la:le na ba:bolo kalaweneha:,

⁵⁶ huiyatiya ba:moi hiliyonomo komate ba: ikuliha, Godokono ukui hawakalimipa:te ebenu Bukamo dopamo da:miya:tiya: ba:bi tabo komate hibima: keda:hama:.”

Ba:ba tetelo ebe ta:matapi hiliyonomate ebe miya:panate dito alahutihoniya:.

Yunapi Ka:nisolo Dubate Ya:sukunu Komo*

* **26:56:** Buka ka:lamiholewawa, wadiyala ama: ba:moe komo niya:tawa, Ya:suku tetelo komo Yu tawakalubino watowatopi dubu ba:moe ba:bi Ka:nisolo dubula. Ba:bi watowatopa:te Yu tawakalubino hiya:hiya: komo ba anagilamelelame kubapa:tamo ibino huiya ba:bo ikalamenakuya:, huiyatiya ba:bi Ka:nisolo dubagodolo helo kitanamiha: lumagi hoea:mo oemema:.

Danagiya:midameniya:

Mak 14.53-65; Luk 22.54-55,63-71; Yon 18.13-14,19-24

⁵⁷ Ba:ba tetelo Ya:suku da:laweniya: ba:bi dubate ebe Kayapasikono genamamo magataniya;, Kayapasiko ba: Godotamo hawa:goeno ikamehopino Hununomo Watodawala. Iba:te Ya:suku ba:be genamamo magatanaheno dopamo Godokono Tutumu iya:tulamepi ba:gala komo koko dubu iba:te pelamenate ba:bo pekapiyaniya:.

⁵⁸ Ba:ba tetelo Pitate Ya:suku muhuludopone ba ta:matana, ebete Hununomo Watodawoeno genama kala ipuwamo na:pa:ganate lawamepa:go ba:bo nilutiya:. Ebe ubila kebe komote Ya:sutamo duluhukumini ba:be komo ebenu baida:mo kuminama:.

⁵⁹ Ba:bene Godotamo hawa:goeno ikamehopino watowatopi ba:gala komo Ka:nisolo dubu hiliyonomate ha:da tabo ga:lapi boholeniya;, Ya:sukunu kuba oholemenate ebe kanakapumima:.

⁶⁰ Ba:bema: hiliyonomo tabo ga:lapa:te ebenu komoma: ha:da bamihohoniya: huiyatiya ibino tabo ga:la ipuwalo Ka:nisolo dubate Ya:sukunu hoe mabuma: eta kuba kuminiya:ha:. Ba:bene kuititi hapuamo netewapa:te badi puluhukunate

⁶¹ ulihopa:tamo na:pega:laniya;, “Ba:moe dubuti ba:ma ka:na goi, ‘Naenu helo modobola Godoko Adikumino Genama anabulimiti netewakapiya hegelalo gala kaketema:nemo.’ ”

⁶² Ba:bene Godotamo hawa:goeno ikamehopino Hununomo Watodawate mahiganate

Ya:sutamo na:goeniya:, “Ama: tabo goeha:ma: badama: kedeona? Ba:moi dubate ama: mabuma: da:ga:lana keba ka:nala:ka:?”

⁶³ Ya:suti tabo goeheno Hununomo Watodawate ebetamo gala na:kagoeniya:, “Nale ama: Ka:ka: Godokono mahilamo na:goememata, ama: a na:kiyaa:ma:, ama: ba: Godokono Gudu Kelisotela:ka:?”

⁶⁴ Ya:suti ebetamo na:huiyaniya:, “Ama: ba: a:gaa:ta. Nale la: begoelamemata, hibila, la:le na Tawakalubino Naniwi aeno Helodawa Godokono tu hapulu lutalo kunamema:nemata, iyo, galane na Hunu Habane hawai ipuwado kopehawakalama:nemo!”

⁶⁵ Ba:bema: Hununomo Watodawate ba:be tabo ulinate, ebena konomo mauba komo kohawakaliminama: ebete da:puliniya: ba:be atuino ga:ga: kaliko anagiya:midalenate na:goeniya:, “A ba:moe dubuino kuba kiya:tawahama: eta tabo goedawa a ubihinola! Ebete ha:kiya kubanomo tabo da:goe la: ba: ulihomata, mabu ebete na:goe, ‘Na ba:gala Godoko, a ba: kapiyala!’

⁶⁶ Ba:bema: la:eno ubi keba ka:nala:ka: ebena komoma:?”

Ka:nisolo dubate huiya tabo na:ga:laniya:, “Wadiyala ebete na:haa:mene!”

⁶⁷ Ba:bene komo iba:te kowe ebena holoholamo mehoholenate, ba:gala komopa:te kokotamo ebe tatakolo ba anagalimihona

⁶⁸ na:ga:laniya:, “Ama: Godokono ukui hawakalimidawa Kelisoma: hibilo deda:na, a na:kiyaa:ma: ama: puya:te kanagalimihotana!”

Pitate Ya:suku Iya:tawaha:ma: Da:goeniya:

Mak 14.66-72; Luk 22.56-62; Yon 18.15-18,25-27

⁶⁹ Ba:ba tetelo Pitate ba:be genamoeno kala ipuwalo ba luta, oko bohelete ebetamo penate ebe na:pikiyameniya;, “Ama: ba: atumu ba:moe Ga:lili hoponapi Ya:sukuba: pata:nama:ta!”

⁷⁰ Pitate ibi hiliyonomoeno holoholo hapulu na:goeniya;, “Ao, ama:le da:goena ba:be tabo na iya:tawaha:.”

⁷¹ Ba:bene ebete kala imi gigihamo da:toniya;, ba:ba tetelo eta oko bohelete ebe uminate, ba:bolo da:pola:nuya: ba:bi tawakalubi na:kapekiyalameniya;, “Ba:moe dubuti Nasaletenapi Ya:sukuba: pata:nami!”

⁷² Huiyatiya Pitate ba: atu tabo ba:ma ka:na kagoeniya;, “Na Godokono mahilamo goemo, na ba:be dubu iya:tawaha:!”

⁷³ Ba:bene ba:bolo da:pola:nuya: iba:te tete nanekelelo pola:natepanate Pitatamo pelame-nate ebe gala na:kapikiyameniya;, “Hibila! Ama: ba: Ya:sukunu eta lumagilata, mabu amia:no tabo olamagi komote ba:moe komo behawakalimina, ama: ba: Ga:lili hopodawa etama: eda:nata.”

⁷⁴ Huiyatiya Pitate na:goeniya;, “Godokono dopo hapulu utiti na:goemo, nale hibi tabo goe-heno ebete na kanagalinamema:ne! Nale ba:be dubu iya:tawaha:!”

Ba:bene ba:ba tetenomolo kakabate da:goehoniya;,

⁷⁵ Ya:suti ebetamo dopamo kebe tabo ka:goeniya;, Pitate ba:be tabo ba:bo emalagidoloniya;, “Kakabate goehoheno ama:le netewa-kapiya teta:mo na iya:tawaha:ma:

kogoema:na:ta.” Ba:bene Pitate gobogobamo tonate konomo tepo temetema:go ibulunomo ba:bo nihiniya:.

27

Yunapino Watowatopa:te Ya:suku
*Paeletetamo * Da:magatuya:*

Mak 15.1; Luk 23.1-2; Yon 18.28-32

¹ Hegelate da:powalohuya: Godotamo hawa:goeno ikamehopino watowatopi ba:gala komo kokopi, ibi hiliyonomate Ya:suku anakapumima: tabo bega:lutiya:.

² Ba:bene iba:te Ya:suku hala:mo matuhumi-hote Paeletetamo ba:bo magatuya:, ebe ba: Lomanapa:te Yudiya hopamo da:poemiya: ba:be kapela Ko Gawadubula.

Yudasiti Ha:kiya Ebe Danakapumiya:

Oel 1.18-19

³ Ba:ba tetelo Yu watowatopa:te Ya:suku anakapumima: nopo hibinomolo da:tamotiya:, Yudasiti ba:be komo uliya:, ebe ba: Ya:suku ibino kokotamo dihatiya: ba:be lumagila. Ba:bema: ebete du tetelo kebe kuba komo kododiniya: ba:be mabuma: tepo temeteme konomoma: eda:lo, ebete 30 siliba mani Yu watowatopa:tamo kawadahete na:pegoiya:,

⁴ “Na kuba ododinimo. Na tuputupunomo lumagi la:eno kokotamo ihatenimo.”

* 27:: Ya:suku tetelo Loma tawakaluba:te Paeleteko bepoemiya: Yunapino Yudiya hopamo, ebete ibino kapela Ko Gawadubuma: kopeda:nama:, ba:bene ba:be hopolo Paeleteko kapiyagodolo helo nitanami lumagi hoea:mo oemema:.

Ba:bene watowatopa:te ebene tabo ba huiya na:ga:luya:, “Ebe aeno komoha:, ama: ha:kiya amia:no komola.”

⁵ Ba:ba tetelo Yudasiti ba:bi mani Godoko Adikumino Hiya: Genama guamo ba:bo nemela:midaliya:, ba:bene ebete tote ebene kokoba:mo hale nema:homete ebe ha:kiya ebe ba:bo nanakapumiya:.

⁶ Ba:bema: Yu watowatopa:te ba:bi mani ba uwatehole ba:ma ka:na ga:luya:, “Tutumu tabote talona bihatea:mena ale ba:moe mani Godokono mana:go kapiyuimima:, mabu ba:moe mani ba: lumagi anakapumi manila.”

⁷ Ba:bene iba:te tabo ba:ma ka:na ihatiya:, “Wadiyala a ba:moe mana:mo Kalili Ododilidawoeno Haka kolawema:nema:, ba:bene kapela tawakaluba:te Yelusalema ko habalo da:peha:lanakomena:, ale ibi ba:moe hakamo ba:miya:tenakoma:.”

⁸ Ba:bema: ba:ba tetene tupuimiti ba:ma teta:mo puluhuku tawakaluba:te ba:be haka Hawi Huiya Hakama: ka:mina, mabu dopamo iba:te ba:be mana:mo lumagi anakapumiti ebene hawi hakamo ba:bo ka:ka:liya:.

⁹⁻¹⁰ Ya:lo tetelo Godokono ukui hawakalimidawa Yelemayate tabo ba:ma ka:na goiya:, “Isalaela tawakaluba:te 30 siliba mani uwatete na:ga:luya:, ‘Ba:moe ba: Godokono okodawoeno huiyala.’ Ba:bema: Kodawa Godote na Yelemayako keba ka:na ka:kiyanami, tawakaluba:te ba:bi mana:mo kebe komo na:kododimina:, iba:te hibilo ba: ba:ba ka:na ododiya:, iyo, iba:te ba:be mana:mo Kalili Ododilidawoeno Haka belawiya:.” Ba:bema: ba:moe komo ba: hibila,

Ya:suku tetelo Yu watowatopa:te ba:be haka mana:mo da:lawiya:, ba:ba tetelo Godote Yelemayako ipuwado dopamo da:goiya: ba:be tabote hibinomoma: ba:bo ediya:.

*Paeletete Ya:sukunu Komoma: Ebe Dalatediya:
Mak 15.2-5; Luk 23.3-5; Yon 18.33-38*

¹¹ Ba:bene Ya:suti kapela Ko Gawadubu Paeletekono holoholo hapulu ba la:na, ebete ebe ba:bo alatediya:, “Ama: Yu tawakalubino Ko Gawadubula:ka:?”

Ya:suti na:goiya:, “Ama: ba: a:gaa:ta.”

¹² Ba:bene Godotamo hawa:goeno ikamehopino watowatopi ba:gala komo koko dubu, iba:te Ya:sukunu komoma: na:ga:lutiya: ebete hiya:hiya: kuba bododilinami. Ba:ba tetelo Ya:suti huiyatiya tabo kagoiya:ha:.

¹³ Ba:bene Paeletete ebetamo na:goiya:, “Iba:te na:ga:lita ama: hiliyonomo koko kuba bododilia:ta. Ibino tabo ga:la na:kuliuta?”

¹⁴ Huiyatiya Ya:suti eta tabo deha:poto kapiya kagoiya:ha:, ba:bema: kapela Ko Gawadubuti konomamo hanohanuya:.

*Paeletete Ya:suku Hoes:mo Doemiya:
Mak 15.6-15; Luk 23.13-25; Yon 19.1-16*

¹⁵ Ba:ba tete tawakalubino ododi komo ba:ma ka:nala, hiliyonomo gogo ipuwalo Yunapino Adaguila: Poko tetelo ibi hiliyonomate du genamalo kapiya lumagi mahilamo da:ka:minakui, kapela Ko Gawadubu Paeletete ba:be lumagi ebeno kuba huiyane dito oemenakui.

¹⁶ Ba:ba tetelo eta lumagiti du genamalo nemedenami, ebeno mahilo Balabasitila ba:gala

ebete kebe koko kuba dododiliya: tawakaluba:te iya:tawahala.

¹⁷ Ba:bema: tawakaluba:te Paeletetamo da:pekapiyuya: ebete ibi na:goelamiya:, “La: ubila:ka: nale Balabasiko ebena kuba huiyane dito oeme? O la: ubila:ka: Ya:suku, komopa:te ebe Kelisoma: da:ka:mina?”

¹⁸ Paeletete ba:moe tabo begoiya: mabu ebete iya:tawuya: Yunapi hiliyonomate Ya:sutamo na:kalakalahutiya:, huiyatiya ibino watowatopa:te ba:be mabuma: maubahate ebe dito magahiya:, iyo, iba:godolo hibi komo puliyala, kitanuya:ha:

¹⁹ Ba:ba tetelo Paeletete tabo anagiya:mida habalo ba luta, ebena kamenate ebetamo tabo ba poeme na:pegoiya:, “Ama: ba:moe tuputupunomo dubutamo eta komo akododa:la:, mabu na ka:lo dulu ebe mabuma: hiyolo temeteme konomo a:lawenakamo.”

²⁰ Huiyatiya Godotamo hawa:goeno ikamehopino watowatopi ba:gala komo koko dubu, iba:te tabo ga:la ipuwalo komo hiliyonomo tawakaluba:tamo helo bikalamiya:, iba:te Paeleteko koga:lamema: ebete Balabasiko ka:ka:mo dito oemete huiyatiya Ya:suku kanakapumima:.

²¹ Ba:bene kapela Ko Gawadubuti iba:tamo gala na:kagoiya:, “Ba:moi netewapi ipuwalo nale poko dito na:koememo?”

Iba:te ebetamo na:huiyuya:, “Balabasiko dito noema:!”

²² Paeletete iba:tamo na:goiya:, “Ba:moe Ya:su komopa:te ebe Kelisoma: da:ga:lana, nale ebe

keba ka:na na:kamitimo?”

Ibi hiliynomate na:ga:luya:, “Keha pihigamo pihomotete, ikoko nalukulima!”

²³ Ba:bene Paeletete na:goiya:, “Bada mabuma:? Ebete bada kuba kododi?”

Huiyatiya iba:te konomamo ga:ga:lo gala na:kaga:luya:, “Keha pihigamo na:pihomota!”

²⁴ Ba:ba tetelo Paeletete iya:tawuya: iba:te ebeno tabo kalawitiya:ha: huiyatiya alaholoho komote uluhukutiya:. Ba:be mabuma: ebete beya lawete hiliyonomo tawakalubino holoholo hapulu kokoto ba ukulaha na:goiya:, “Ba:moe tuputupudawoeno hawi ka:ka:la: komote naeno kubama: a:keda:mene, ba: la:eno kubala!”

²⁵ Hiliyonomo tawakaluba:te huiyatiya na:ga:luya:, “Wadiyala! Ebeno hawi ka:ka:la: mabuma:, a ba:gala aeno guguda:go ba:be kuba huiya kolawema:nema:!”

²⁶ Ba:bema: Paeletete Balabasiko du genamane ba: dito oemiya:, ba:gala ebete alaholohopi na:goelamiya: iba:te Ya:suku giya:pa:pa:mo ka:na:miga:tima:. Ba:bene ba:be komo da:wibuya: ebete Ya:suku alaholohopa:tamo dito ikalamiya:, iba:te ebe keha pihigamo pihomotete ikoko kalukulimima:.

Alaholohopi Dubate Ya:suku Da:walititiya:

Mak 15.16-20; Yon 19.2-3

²⁷ Ba:ba tetelo Paeletekono alaholohopi dubate Ya:suku Loma gabomanino ko genama guamo magatate ibino alaholohopino kapiyuimi dubu hiliynomate iba:go ba:bo nekapiyuya:.

28 Iba:te Ya:suku ba waliti ebeno kalikonomo pekanamete huiyatiya huiya konomo hawihawi kaliko ebetamo ba:bo pulimiya:

29 Ba:bene iba:te olagoeno tupina nelawete anagogobeya:midahalo a:dete Ya:sukunu watamo dito pulimiya:, ba:gala iba:te kuku ebeno tu hapu kokotamo ihatemiya:, ko gawadubuno helo hawakalimino kuku keba ka:nala:ka:ba:ba ka:na. Ba:ba tetelo iba:te ebe iya:da:telo ibino pupamo ahiditi ebetamo ba papamila:ha na:ga:luya:, “A:iye! Yu tawakalubino Ko Gawadubu, ama: nolata!”

30 ba:bene iba:te ebetamo kowe mehoholete, ebeno kuku lawemete watolo ba:bo anagalimi-huya:

31 Iba:te ebe waliti da:wibuya:, hawihawi kaliko ebeno apene pekanamete ebeno kalikonomo gala dito kapulimiya:, ba:bene iba:te ebe hoe habamo na:magatuya: keha pihigamo ebe konepihomotema:

Alaholohopa:te Ya:suku Keha Pihigamo Da:pihomotiya:

Mak 15.21-32; Luk 23.26-43; Yon 19.17-27

32 Iba:te ko habane ba tolamita alaholohopa:te eta Sailiniya habanapi dubu Saimonoko numiti ba:bo nelawiya: Ya:sukunu keha pihiga katamema:

33 Ba:bene iba:te Gologota hakamo nikuliya:, ba:be hakoeno mahilo ipuwa ba: ‘Wato Gohala.’

34 Ba:bolo iba:te helo gao beya ba:gala temeteme uliha: kaka mulamula kapiyuilamete Ya:sutamo dikamiya:, ebete nanekela:mo totoma:namidate ba: dito miya:puya:.

³⁵ Ba:ba tetelo alaholohopa:te ebe kehamo pihomotete ikoko ba:bo alukulimiya:, ba:bene iba:te ebeno kaliko hiya:hiya: alabahamema: nakola hegehege iya:hekeholo iya:da:mi komo ododiti,

³⁶ hakalo gagahiditi ebe ba:bo umitiya:.

³⁷ Ba:ba tetelo iba:te Ya:sukunu wato hunu hapuamo ebeno hoe mabu hawakalimima: tabo ba:ma ka:na miya:tiya:, “Ba:moe Ya:suku ba: Yu tawakalubino Ko Gawadubula,”

³⁸ ba:gala iba:te pilo dubu netewa Ya:sukuba: hiya:hiya: kehamo a:kapihomolателиya:, eta tu hapuamo, eta pele hapuamo.

³⁹ Ba:bene puya:te ba:be gabodo da:petolamitiya: iba:te Ya:suku iduduputimilo niya:da:titiya:, iyo, iba:te ibino wato wagegela:telelo

⁴⁰ na:ga:lutiya:, “A:iye! Ama: Godokono Genama anabulimiti netewa-kapiya hegelalo gala etema: da:goi, ama: ba:be lumagilata! Ama: ha:kiya amia:no ka:ka: na:mula:! Ama: Godokono hibi Guduma: deda:na, ama: keha pihiga hununi na:pihitiga!”

⁴¹ Ba:ba tetelo Godotamo hawa:goeno ikamehopino watowatopi, ba:gala Godokono Tutumu iya:tulamepi, ba:gala komo koko dubu, iba:te Ya:suku atumu iya:da:telo na:kaga:lutiya:,

⁴² “Ya:suti komo tawakalubino olalati komo be-mula:lalamanakui, huiyatiya ebe ha:kiya ebeno ka:ka: mula: wadiyaha:! Ebeta Isalaela tawakalubino hibi Ko Gawadubuma: deda:na, wadiyala ebete keha pihiga hununi hopamo na:pihitigana, iyo, ale ba:be komo umiti ebe hibima: ba:bo komidima:nema:!”

⁴³ Ebete na:goenako, ‘Na Godoko hibima: na:midinamo, ba:gala na ba: ebena Gudula,’ ba:bema: Godote ebetamo na:kalakalatale, ebete ebena ka:ka: ba:mula:mena:!”

⁴⁴ Ba:ba tetelo eba:go da:pihomolateliya:, ba:bi pilo dubu netewapa:te atumu Ya:suku iduduputimilo kuba tabo bekaga:lutiya:.

Ya:suti Da:hoeniya:

Mak 15.33-41; Luk 23.44-49; Yon 19.28-30

⁴⁵ Ba:bene hegelate tuli teta:mo dutiya: hopo konomote ba:bo duya:. Ba:ba tetelo du komote hegeleno alo ba mula:, hegelate a:hiwate nanekela:mo a:nihitigatepaniya:, hegela tuli tetene tupuimiti 3 koloko teta:mo.

⁴⁶ Ba:bene Ya:suti Yu tawakalubino tabamo ibulunomamo na:goeniya:, “Elai, Elai, lama sabakatani?” ba:moe taboeno ipuwa ba:ma ka:na itana, “Naeno Godo, naeno Godo, na ama:le badama: ka:miya:pana:wa?”

⁴⁷ Komo ba:bolo da:pola:nuya: iba:te ebena tabo ulinate na:ga:laniya:, “Ba:moe dubuti Elayako beka:minal!”

⁴⁸ Ba:ba tetenomolo ibi ipuwalo kapiya dubuti nipuliganate, humago kaka gao beyamo nadutinate pudamo negalapata:midanate Ya:sutamo ba:bo nikameniya:.

⁴⁹ Huiyatiya komopa:te na:ga:laniya:, “Hiya:, a kumitotiya:! Elayate pete ebena ka:ka: da:pemula:memene.”

⁵⁰ Ba:ba tetelo Ya:suti ibulunomo gala kagoe-watanate hoenomo ba:bo hoeniya:.

⁵¹ Ba:bene Godoko Adikumino Hiya: Genamoeno kaliko ubiliti tulituliya bolagale

hununi tupuiminate hopamo ba:bo pihitiganiya:,
ba:gala wima:la:te da:peniya: iya:ha:midale
nakola hakate ba bola:la:halena,

⁵²⁻⁵³ komo tawakalubino ha:laha bobote
ha:kiya ba:bo ka:kehola:haniya:. Ba:bema: hibila,
Ya:suti hoe ipuwane da:kamahiguya:, ba:be atu
tetelo kebe tuputupupa:te dopamo da:ha:lahuya:
Godote komo ibi hoe ipuwane atumu ba
kawadia:paa:latele, iba:te ibino hiya:hiya: nakola
bobo ipuwane ibino apa:go ba:bo pikuliya:,
iyo, iba:te Yelusalema ko habamo nikuliti ibi
ha:kiya ibino komokomo tawakaluba:tamo ba:bo
nehawakalilamiya:.

⁵⁴ Ba:bene alaholohopino gawadubuti ba:gala
ebeno hopopi ipuwalo puya:te Ya:sukunu
hoe komo duminiya:, iba:te wima:la: ba:gala
komo hanohano komo ba ulamena konomo
tole komago na:ga:laniya:, “Hibila, ba:moe ba:
Godokono Gudula!”

⁵⁵ Ba:ba tetelo komo hiliyonomo kamenaka-
menate Ya:suku umima: muhuluni putitataniya:,
Ya:suti Ga:lili hopone Yelusalema ko habamo
da:tuya: ba:ba:te ebe ba ta:mata ebe hidonomamo
owalubinatuya:.

⁵⁶ Ba:bi kamenakamena ipuwalo Maga-
dalanapi Ma:lilo, ba:gala eta Ma:li ebenu gugudi
netewa Ya:imesiko ba:gala Yausesiko, ba:gala
Sebedikono kamena ebete ebenu gugudi netewa
dalahilamiya:, ba:moi ba:te pola:nuya:.

*A:limitiya Habanapi Yausepete Ya:sukunu Ape
Nakola Bobo Ipuwamo Dihateniya:*

Mak 15.42-47; Luk 23.50-56; Yon 19.38-42

57 Gapogapo tetelo eta ilina dogodogo dubuti na:peniya:, ebene mahilo Yausepete A:limitiyanapila, ebe Ya:suku ta:matadawa etala.

58 Ba:ba tetelo ba:be dubuti Paeletetamo tonate Ya:sukunu ape lawenama: ebe da:nikiyameniya:, Paeletete ebene alaholohopi ba:bo goelameniya: iba:te ebetamo kikamenama:.

59 Ba:bene ebete Ya:sukunu ape lawenate uli keyakeya kalikamo a:wa:tinate

60 bobo ipuwamo ba:bo nihateniya:, ba:be bobo ba: uli bobola, tawakaluba:te iya:ha:midale nakola haka ba aligi Yausepekonoma: ya:lo ododimiya:. Ba:ba tetelo Yausepete konomo nakola emokamidante bobo gigiho netakuminante ba: dito toniya:.

61 ba:bene Magadalanapi Ma:lika ba:gala eta Ma:li, iba:te nakola bobo hapulu ba lumutita Yausepekono ododili komokomo ba:bo ulamelemeniya:.

Alaholohopa:te Ya:sukunu Bobo Da:lawamiya:

62 Eta hegela ba: Yu tawakalubino okoha: hegela. Ba:ba tetelo komo Yu watowatopi ba:gala Pa:lisi kapiyuimipi iba:te Paeletetamo tolamete

63 ba:ma ka:na nega:luya:, “Kodawa, ba:be ha:da amiho dubu Ya:suku ebete hoeheno dopamo na:goi, ‘Netewa-kapiya hegela na hoene kakamahigama:nemo.’

64 A ba:moe komo ba emalagidolo, a ubila amatabo na:gaa: alaholohopa:te ba:be nakola bobo netewa-kapiya hegela hidamo kolawamema:, mabu diyala, ebene ta:matapa:te ebene ape pilolo da: pelawemena:, ba:bene iba:te ba:ma ka:na koga:lama:na:, ebete hoene a:kamahigui. Numa:.

dopo ha:da amiho tabote a temeteme ikaa:mi, huiyatiya keba tetelo tawakaluba:te ba:moe eta ha:da amiho tabo hibima: da:midimina:, aeno temeteme komote konomoma: keda:ma:ne.”

⁶⁵ Paeletete iba:tamo na:goiya:, “Wadiyala, la:bobo haba hidamo lawamema: naeno komo alaholohopi nuwata:la:. Ba:bene la: ha:kiya la:godolo hido ukui da:pola:namene, la: ba:ba ka:na nododiya:la:.”

⁶⁶ Ba:bema: iba:te bobo habamo tolamete, bobo da:kalapiluya: ba:be nakola hunamo kukala ba:bo nihatiya: tawakaluba:te ologikapoma:, ba:bene iba:te bobo lawamema: alaholohopi ba:bo miya:paliya:.

28

Ya:suti Hoene Gala Da:kamahiguya:

Mak 16.1-10; Luk 24.1-12; Yon 20.1-10

¹ Ba:bene Yu tawakalubino okoha: talona hegela da:wibuya:, Sande hegellate ba owalohuta, Ma:li Magadalanapi ba:gala eta Ma:li, iba:te komo kamenakamenago nakola bobo umima: ba:bo to-lamiya:.

² Huiyatiya iba:te bobo habamo nuluhukuhino, dopamo konomo wima:la:te piya:, ba:bene Kodawa Godokono nopodawate Hunu Habane pi-hitigate, bobo da:takuminiya: ba:be ko nakola tama:mo penemokamidate ba:be nakola hunulu lutiya:.

³ Ebena holoholo hegellate da:la:wa:hiya keba ka:nala:ka: ba:ba ka:nala, ba:gala ebena pupulino ilinate keyakeyahibinomoma: ba eda:hame ba:bo a:la:minahalemiya:.

⁴ Ba:be mabuma: bobo haba lawamepi du-bate toletoleholo ba lililahale hakamo guditi ha:lahapimo toda:la:mota:hanuya:.

⁵ Godokono nopodawate huiyatiya kamenaka-menatamo na:goiya:, “La: akatoletolehala:! Na iya:tawala, la:le Ya:suku tawakaluba:te ebe keha pihigamo da:pihomoti, ebe bohowoditamata.

⁶ Ebe malo puliyala mabu ebe a:mahigaka, ebete dopamo da:goi ba:ba ka:na! La: pelamete ebete da:kapitanui ba:be haba na:puma:la:.

⁷ Ba:bene la:le ebeno ta:matapi tiyonomolo na:nikiyalama:la:, ‘Ya:suti hoe ipuwane a:mahigaka. La: nulia:la:, ebete Ga:lili hopamo dopamo kotoma:ne, la: tolamete ebe ba:bo konumima:nemata. Hibila, na Godokono nopodawate ba:moe komoma: la: dopamo kiyalamemata.’ ”

⁸ Ba:bema: iba:te bobo haba tiyolo miya:pate, ko tole komo ba:gala kalakala komote ibi ba uwate, iba:te ba:ba ka:na pulila:huya: Ya:sukunu ta:matapi konikiyalamema:.

⁹ Iba:te ba tolame ba:ba tetenomolo Ya:suti iba:go alugate iba:tamo na:goiya:, “Nonolata!” ba:bene iba:te ebeno dopo hapulu hakamo neguditi ebeno nato ba na:ga:da:midaleme ebe ba:bo nadikumiya:.

¹⁰ Ya:suti iba:tamo na:goiya:, “La: akatole-tolehala:. La: tolamete, na da:ta:mahenena ba:bi naeno ekaki na:nikiyalama:la: iba:te Ga:lili hopamo na:tolama:mena:. Iba:te na ba:bo konunamema:na:.”

Nakola Bobo Lawamepino Ha:da Tabo Ga:la Komo

¹¹ Ba:bene kamenakamenate Ya:sugodone ba tolamita, nakola bobo lawamepi alaholohopa:te ko habamo tolamete Godotamo hawa:goeno ikamehopino watowatopi ba:bo nikiyalamiya:, bobo habalo dikuliya: ba:bi hiliyonomo komokomo.

¹² Ba:bene ba:bi watowatopa:te komo Yunapino koko dubago kapiyuimiti tabo ba:bo ihatiya: alaholohopa:tamo koko mani kikalameholema:.

¹³ Iba:te ba ikalamehole na:ga:luya:, “La: tawakalubi ha:da amiholamelolo tabo ba:ma ka:na na:nega:luya:la:, ‘Du tetelo ale ba lahana Ya:suku ta:matapa:te pelamenate ebeno ape pilolo ba:bo pelawa:diganiya:.’

¹⁴ Ba:gala la: aka-ukuibilibilihala:, mabu kapela Ko Gawadubu Paeleteko ba:moe u laha tabo dulimini, ale ebe konegelebadimima:nema: ebete la:tamo kuba huiya ikalamekapoma:.”

¹⁵ Ba:bene alaholohopa:te ba:bi mani uwatete, Yu watowatopa:te keba ka:na ka:ga:luya: iba:te ba: ba:ba ka:na ododiya:, ba:be mabuma: ba:be ha:da tabote Yu tawakalubino hiya:hiya: haba-habamo tuya:, ka:lo ba:be tabote iba:godolo bitana, kekelanaha:.

Ya:suti Kuititi Tabo Ebeno Ta:matapa:tamo Dolamagiya:

Mak 16.14-18; Luk 24.36-49; Yon 20.19-23; Oel 1.6-8

¹⁶ Ba:bene Ya:sukunu 11 ta:matapa:te Ga:lili hopamo dito tolamiya:, Ya:suti ibi dopamo da:kiyalamiya: ba:be hununomo hakamo.

¹⁷ Iba:te ebe numiti ebe ba:bo nadikumiya:, huiyatiya ba:bolo da:pola:nuya: komo iba:te ukui bilibilima: ba eda:huta hibima: kamiditiya:ha:.

¹⁸ Ba:bene Ya:suti iba:tamo pete ibi ba:ma ka:na pikiyalamiya:, “Godote ya:lo tetelo helo konomo natamo ikanamiya:, ebeno Hunu Habalo ba:gala hopo konomolo ebeno hiliyonomo ubi komokomo kododilinama:.

¹⁹ Ba:bema: la: hopo haboeno hiya:hiya: tawakalubi hiliyonomatamo tolamete ibi na ta:mahenepima: na:nimidiliya:la:. Ba:ma ka:na la:le ibi Nabiwi Godokono mahilamo, ba:gala ebeno Guduino mahilamo, ba:gala ebeno Talona Gobogoboeno mahilamo beyamo na:newadulateliya:la:.

²⁰ ba:gala nale la: diya:tulamima, ba:bi hiliyonomo komokomo la:le ibi na:niya:tulamiya:la: iba:te naeno tabamo kopapamila:halema:. Mu numitota:la:! Na emedena tetelo la:go bemedenam, ba:moe hopoeno kuititi tete da:nuluhukumini ba:ba teta:mo.”

clxxxix

GODOKONO HIDO TABO
The New Testament in the Tabo Language, Aramia
Dialect, of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Tabo (Aramia) long
Niugini

Copyright © 2006, 2023 The Bible Society of Papua New Guinea and Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tabo (Aramia) (Tabo)

Dialect: Aramia River

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2024-03-05

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 28 Dec 2024 from source files dated 5 Mar 2024

3c340006-f955-5c23-b3a5-6598deca5d75